

CHIP

**Cu mobilul
pe Net**



special

LUMEA

◆ palmtop ◆ notebook
◆ telefoane mobile

MOBILĂ

Ghid de cumpărare

Backup pentru telefon și PDA



PROGRAME UTILITARE

Notebook: Soft-uri pentru tuning, programe de securitate, browsere, firewall, antivirus

Palm și Poket PC: Programe multimedia, soft-uri pentru GPS, editoare de text, editoare pentru tabele

Telefoane mobile: Soft-uri pentru gestionarea agendei telefonice, programe de sincronizare cu calculatorul

SISTEM DE NAVIGARE GPS cu PDA sau calculator portabil

Trucuri de tuning pentru palmtop

**Pe
CD**





Ofertă disponibilă în rețeaua de parteneri Scop. Pentru a identifica partenerul cel mai apropiat de Dvs. vizitați www.scopware.ro, tel: 301.57.26, 0725.16.57.26

TOSHIBA joacă tare!

www.toshiba.ro

Lasă-te purtat de spiritul competiției! Trăiește victoria alături de cei mai buni și poartă însemnele învingătorilor: notebook-ul Toshiba. Astfel vei putea avea mereu cu tine toate informațiile de care ai nevoie, într-un format elegant și compact, ușor de purtat oriunde ai merge.

Partenerul IT oficial al Campionatului FIFA 2006 te provoacă la mobilitate!

Pentru orice notebook achiziționat primești

o minge de fotbal.

Intră în jocul profesioniștilor!

Promotia se desfășoară
până la 31 mai pentru modelele

Qosmio, Satellite L10

Satellite A50/M40, Tecra A2/3/4 și S2

TOSHIBA



Editorial

Homo mobilis



■ Fără doar și poate, pot fi numit un fan al aparatelor mobile portabile. Banalele agende electronice, telefoanele mobile din ce în ce mai „deștepte” (spre disperarea soției), PDA-urile, precum și notebook-urile – toate aceste aparate au fost prezente de-a lungul timpului pe lista mea de așteptare, mai bine zis în scrisoarea de trimis lui Moș Crăciun. Acuma nu știu, o fi o reminiscență a copilăriei, când erai cel mai „tare” dacă reușeai să-i impresionezi pe prieteni cu cea mai nouă jucărie scoasă din buzunarul de la spate al pantalonilor (remarcați aici aspectul mobil ;) sau o fi din cauza abundenței de produse de acest gen, care mi-au invadat viața? Nu știu. Un lucru este cert: mă număr printre cei care folosesc cu plăcere, câteodată chiar cu fanatism, aceste mici aparate.

Prima mea agendă electronică am cumpărat-o cred că de la o tarabă. Sărăcuța, nu știa prea multe, nu oferea nici măcar posibilitatea asignării unei alarme întâlnirilor, dar dacă ținem seama că upgrade-ul fusese făcut de la un carnetel, putem spune că a fost un mare pas înainte. Pas continuat după ceva vreme cu achiziționarea unui telefon, care a luat imediat locul agendei. Dacă stau să mă gândesc, motivul acestei înlocuiri este simplu și clar, chiar dacă atunci nu am stat să-mi judec acțiunea: nu voiam să introduc de n ori același număr de telefon sau aceeași adresă, dată fiind imposibilitatea de a conecta cele două aparate. Și așa, tot unul rămăsese numărul aparatelor utilizate.

A urmat apoi marele boom, reprezentat de achiziționarea unui Palm III. Aveam în sfârșit primul aparat care se putea conecta atât la PC, cât și la telefon. În plus, am reușit foarte ușor să-mi adaptez grafia celei înțelese de sistemul de recunoaștere a caracterelor. De aici până la a scrie articole întregi pe PDA, în timp ce așteptam un tren, nu a fost decât un pas. Pas care s-a transformat într-o driblare, în momentul în care am descoperit că prin anumite trucuri (veți vedea mai încolo, în revistă) pot accesa resursele ascunse ale sistemului, pentru a mai potoli foamea de memorie.

Și povestea ar putea continua până în zilele noastre, când utilizez vreo două telefoane, un PDA (altul decât vechiul Palm III, însă tot Palm și tot monocrom) și un notebook și încerc cu greu să țin sub control haosul de adrese, numere de telefon și întâlniri (pierdute de obicei). Hm, parcă era mai simplu cu un carnetel de hârtie, nu-i așa?

Daniel Dănilă-Békési



CUPRINS



- 3 Editorial
- 4 Cuprins
- 5 Cuprins CD

>> GHID

6 Îmi iau telefon modern!

În ultimul timp, piața telefoanelor mobile a cunoscut o atât de extraordinară transformare, încât consumatorului îi este greu să se decidă între modelele care mai de care mai spectaculoase. Aici, sfaturi de achiziționare.

10 Un PDA pentru fiecare

Indiferent că le spunem PDA sau handheld, aceste mici miracole ale tehnicii fac mai mult decât ordine în agendă și nu mai sunt doar simple remindere. Ce tip de utilizator sunteți: de Palm sau Pocket PC?

12 Un buzunar plin de tehnologie

Ce puteți face cu un PDA? La această întrebare putem răspunde doar după ce stabilim o altă chestiune: care sunt cele mai importante caracteristici ale acestor dispozitive și ce trebuie urmărit neapărat la achiziționare.

14 Un notebook bine ales

Principalul motiv pentru care un utilizator se hotărăște să opteze pentru un laptop este fără îndoială mobilitatea. Mai există însă și alte criterii cu greutate la decizia de cumpărare, astfel încât fiecare banuș investit să merite.

16 Ce trebuie să căutăm?

Alegerea unui laptop potrivit nu este un proces tocmai simplu. Vă arătăm de ce trebuie să țineți seama în mod special.

>> REVIEW

20 PDA-uri în redacție

Pentru utilizatorul dependent de telefonul mobil, chiar și cel mai ușor notebook poate

părea prea greu. Pe de altă parte, nici smartphone-urile nu oferă încă toate funcțiile unui PC. Pentru acești utilizatori, șase PDA-uri evaluate în redacția CHIP Special.

25 Notebook-ul potrivit

Doriți să achiziționați un sistem portabil, dar, cu toate sfaturile primite (inclusiv din partea noastră), încă nu puteți alege din multitudinea de oferte de pe piață. Pentru a vă ajuta să faceți alegerea potrivită, am evaluat în redacție câteva notebook-uri, despre care puteți citi pe larg în acest articol.

>> SINCRONIZARE

30 Backup de date cu mobilul

Pierderea unor documente importante, chiar și de pe telefonul mobil, aduce după sine mare osteneală și mulți nervi. Realizarea periodică a unor copii de siguranță a informațiilor de pe telefon este cea mai bună modalitate de protecție.

32 Securitate pentru fișierele importante

PDA-urile sunt utilizate cu precădere în companii sau de către liberi profesioniști, pentru care o blocare a dispozitivului ar putea avea consecințe dezastruoase. Acest articol vă ajută la păstrarea datelor de pe Pocket PC sau Palm în deplină siguranță.

>> REȚEA

36 Cu PDA-ul în rețea

Posesorii unui handheld doresc adesea să îl conecteze la rețea și să transfere date pe PDA, pentru a le avea la dispoziție în deplasare. Vă prezentăm procedeul de sincronizare a datelor în rețea.

40 Prin telefonul mobil în Internet

Nu aveți posibilitatea de a vă conecta rapid la Internet, însă trebuie să accesați neapărat rețeaua firmei, Nici o problemă: celularul

este ideal pentru a înlocui modemul PC-ului portabil. Cum funcționează totul, în acest articol.

>> PRACTICĂ

44 Stick-uri USB

Memoriile pe USB au și alte talente pe lângă capacitatea de stocare a datelor. Vă arătăm cum puteți folosi stick-ul USB la backup de date și multe alte secrete ale acestor dispozitive.

47 Bătălie pentru spațiu

Și la modelele portabile utilizatorul se confruntă cu problema spațiului de stocare și a memoriei RAM. O serie de trucuri menite să reducă „foamea de spațiu” a posesorilor de PDA-uri.

52 Tonus pentru acumulatori

Întreținerea deficitară și utilizarea tehnicilor de încărcare greșite cauzează moartea prematură a acumulatorilor. Vă oferim o serie de trucuri pentru ca bateriile să funcționeze mai mult.

56 Puteri noi pentru laptopuri vechi

Ceea ce la PC-urile desktop se poate realiza foarte ușor, în cazul notebook-urilor poate deveni o cursă cu obstacole. Iată cum puteți aduce laptopul dumneavoastră vechi la un nivel actual de performanță.

60 Un plus de putere pentru laptop

Vă arătăm ce trebuie să faceți pentru a stoarce și ultima picătură de energie din bateria sistemului dumneavoastră portabil.

>> EXTRA

62 La drum cu GPS-ul

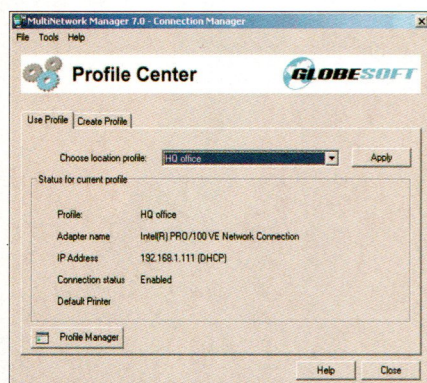
Dispozitivele mobile pot avea și o altă destinație – instrumente de navigare. Renunțați la hărțile convenționale și lăsați-vă pe mâna asistentului digital în călătoriile dumneavoastră.

CUPRINS CD

Calătoriți mult, sunteți în continuă mișcare, trebuie să țineți permanent legătura cu colegii, prietenii sau partenerii de afaceri. În aceste condiții, notebook-ul, smartphone-ul sau handheld-ul sunt indispensabile. Dar pot apărea situații când, pentru a transfera anumite date de pe un dispozitiv, aveți nevoie de un utilitar special.

Notebook și PC

Dacă doriți să achiziționați un calculator portabil sau sunteți deja posesorul unui astfel de dispozitiv, trebuie să aveți și utilitarele potrivite de care să vă folosiți în orice situații. Începând de la conectarea la diverse hotspot-uri, transferul de date pe alte calculatoare, navigarea pe Net sau chiar vizionarea unei înregistrări video, pentru fiecare dintre acestea veți găsi programul potrivit pe CD-ul alăturat revistei. În acest sens, vă recomandăm atât utilitare de rețea gen MultiNetwork Manager 7.02.004, Net-



Switcher 3.2.6, WiNc 2.1, cât și multe altele, cum ar fi Mail Direct 2.0 (cu care puteți trimite mesaje prin serverul SMT inclus în program) sau ExpertGPS 1.3.7 – pentru a naviga cu ajutorul unui dispozitiv GPS.

Palm și Pocket PC

În cazul în care ați optat pentru un dispozitiv mai mic decât laptopul, cum ar fi un Palm sau un Pocket PC, situația nu se schimbă prea mult. Și pentru aceste dispozitive există o multitudine de utilitare de care vă puteți folosi în diverse situații. De exemplu, navigați pe Internet printr-o conexiune USB la un alt calculator (Softick PPP 2.21, PocketLANce 1.15.50 etc.), transferați fișiere prin FTP (Slim Pocket FTP 1.0, CedeFTP 2.5) sau chiar învățați franceză, germană sau italiană în timpul liber (English-French Talking Dictionary 3.0.56, MobiLearn Talking Phrasebook (English-German) 4.0 etc.).

De asemenea, veți găsi pe CD multe alte aplicații extrem de interesante, cum ar fi browser-ul Firefox 1.0.2 beta care poate rula și de pe un stick USB sau aplicația Oxygen Phone Manager II, cu ajutorul căreia puteți manipula datele de pe telefoanele mobile Nokia.

CD-ul inclus poate fi utilizat în conformitate cu parametrii definiți în standardul Philips - Yellow Book. Editura nu își asumă responsabilitatea asupra eventualelor pagube provocate de utilizarea CD-ului în alți parametri decât cei stabiliți în standardul menționat anterior.

NOTĂ

Interfața CD-ului CHIP Special este concepută să ruleze optim pe o placă grafică ce suportă minim o rezoluție de 800 x 600 și o adâncime a culorii de 16 biți.

De aceea, nu este recomandată folosirea acesteia într-un mediu ce nu oferă minimumul necesar! Interfața poate fi rulată atât sub Windows 95/98/Me, cât și sub Windows NT/2000/XP.

Din cauza multitudinii de configurații, redacția CHIP Special nu își poate asuma nici o responsabilitate în eventualitatea în care apar probleme în funcționarea interfeței și a aplicațiilor. Programele care au intrat în componența CD-ului CHIP Special au fost testate și selectate cu grijă în redacția CHIP Special. Totuși, redacția nu își poate asuma nici o responsabilitate pentru funcționarea anormală a software-ului și nici nu poate fi făcută responsabilă pentru eventualele daune produse. CD-ul CHIP Special a fost verificat împotriva virusilor cu următoarele programe antivirus (în ordine alfabetică): BitDefender Professional 6.4 (furnizat de Softwin), F-Secure AntiVirus 5.40 (furnizat de Infodesign), Kaspersky Lab AntiVirus 4.0 (furnizat de Kaspersky Lab - Rusia).

Pentru orice întrebări legate de aplicațiile de pe CD, vă rugăm să contactați telefonic, prin fax sau prin e-mail, autorii programelor respective.

ATENȚIE! Pentru rularea corectă a interfeței CD-ului vă recomandăm setarea unei rezoluții minime de 800 x 600, o adâncime a culorii de 16 biți și folosirea opțiunii Small Fonts!

Impressum

Redacția poate fi contactată la:
Telefon: 0268-415158, 418728, 0723-570511, 0744-754983;
Fax: 0268-418728; **E-mail:** redactie@chip.ro
Adresa redacției: 500010 - Brașov, str. N.D. Cocea nr.12
Adresa pentru corespondență:
 500530 - Brașov, Oficiul Poștal 2, Casașua Poștală 4

Director General: Dan Bădescu (dan_badescu@vogelburda.ro)
Director tehnic: Daniel Dănilă-Békési (dan_danila@vogelburda.ro)
Redactori: Andrei Boga (andrei_boga@chip.ro), Mihaela Dogaru (mihaela_dogaru@chip.ro), Ionuț Balan (ionut_balan@chip.ro), Mircea Mihălcica (mircea_mihalcica@chip.ro), Daniel Dănilă-Békési (dan_danila@vogelburda.ro)
CD: Andrei Boga (andrei_boga@chip.ro)

Coperta: Ovidiu Coltofeanu (ovidiu@chip.ro)
Grafică, DTP: Ovidiu Coltofeanu (ovidiu@chip.ro)

Contabilitate și administrație: Maria Parge, Eva Szaszka, Adrian Dumitru (contabilitate@vogelburda.ro)

Reclama: Zsolt Bodola (zsolt_bodola@vogelburda.ro), Cristian Pop (cristian_pop@vogelburda.ro), Csilla Sandor (csilla_sandor@vogelburda.ro)

Marketing: Leonte Mărginean (leonte_marginean@vogelburda.ro), Geanina Perju (geanina_perju@vogelburda.ro)

Distribuție: Ioana Bădescu (ioana_badescu@vogelburda.ro), Ioan Soiu (iancu_soiu@vogelburda.ro)



Montaj și tipar: Veszprémi Nyomda Rt., Veszprém, Ungaria

Relații internaționale: <http://www.chip.ro/informatii.php?international>

Editura: Vogel Burda Communications SRL
Sediul editurii: 500010-Brașov Str. N.D. Cocea nr.12

Copyright:

În România: Vogel Burda Communications SRL Brașov
În Germania: Vogel Burda Holding GmbH, München,
 Director: Dr. Markus Witt

ISSN 1453-7079

Manuscrisele, inclusiv în format electronic, expediate redacției devin proprietatea editurii. Editura își rezervă dreptul de modificare a materialelor primite, precum și a datei de apariție. Reproducerea integrală sau parțială a articolelor, informațiilor sau a imaginilor apărute în revistă este permisă numai cu acordul scris al editurii. Redacția nu își asumă răspunderea pentru greșeli și inadvertențe apărute în materialele colaboratorilor și ale inserenților.

GHIDUL CUMPĂRĂTORULUI

Îmi iau telefon modern!

În ultimul timp, piața telefoanelor mobile a cunoscut o atât de extraordinară transformare, încât consumatorului îi este mai mult decât dificil să se decidă la achiziționare între „modelul X cu cameră digitală” sau „modelul Y cu tonuri polifonice”, care mai de care mai spectaculoase.

Venind în întâmpinarea acestor întrebări, vom încerca să analizăm pe rând inovațiile aduse de noile dispozitive, cu mențiunea că un astfel de demers nu ne poate scăpa de păcatul „subiectivității”. Aceasta din simplul motiv că există (și așa va fi mereu) chestiuni peste care noi vom trece probabil prea ușor pentru așteptările celor care le consideră foarte importante și invers.

Colorata, mâine-i gata!

Să purcedem aruncând o privire (la propriu) unui telefon mobil. Primul la vedere se arată ecranul, care dacă este și color devine un element spectaculos, plăcut ochiului, care „face impresie bună”. Fără a cărcoti, din punctul nostru de vedere un ecran color nu reprezintă o necesitate absolută (mai ales dacă bugetul e mic) decât în cazul telefoanelor cu cameră digitală, deoarece ecranele color de rezoluție bună cresc prețul terminalului și solicită mai mult acumulatorii.

Uitându-ne la lista telefoanelor mobile aflate acum pe piață, ne dăm seama că rar mai găsești un aparat fără ecran color. Din fericire, calitatea acumulatorilor s-a îmbunătățit, timpii de standby de peste o săptămână nemaifiind ceva ieșit din comun. De fapt, aici am recomanda să se concentreze cea mai mare parte a atenției dumneavoastră în cazul în care vă hotărâți să cumpărați un terminal modern. Pentru majoritatea posesorilor de telefoane mobile durata de viață a bateriei este un element esențial.

Tot consultând acea listă, vedem că la fel de rar se mai găsesc telefoanele mobile cu ecran color, dar fără cameră digitală. Cu nu foarte mult timp în urmă puteam defini camera digitală ca fiind o chestiune de gust; din păcate actualmente nu prea mai avem opțiuni de telefoane bune



și fără cameră foto digitală încorporată. Relele au cam rămas, pozele sunt în continuare de calitate îndoielnică – nu știm câți dintre dumneavoastră și-ar salva în albumul de fotografii imagini făcute cu o cameră de 100 de kilopixeli. Desigur, există deja o serie întreagă de modele ale căror aparate foto digitale incluse depășesc limita megapixelului, dar la fel de sigur este că prețul acestor mobile încurajează mai degrabă la achiziționarea unui aparat digital de sine stătător. Din nou,

avem în față o chestiune de gust.

Revenind la modelele mai accesibile (a se citi: care dispun de camere digitale cu rezoluții scăzute), fotografiile realizate cu ajutorul acestora nu pot fi întotdeauna salvate pe calculator, deoarece în cazul multor telefoane ele nu pot fi transferate pe computerul personal, ci doar trimise prin MMS sau folosite în vreun fel (atașate profilului prietenilor, pentru ca în momentul în care aceștia vă apelează imaginea lor să apară pe ecran). Prețul

telefonului mobil crește, durata de viață a acumulatorului scade. Camerei digitale i-am acordat așadar un grad minim de interes (ei hadeți, nu vă supărați :) la achiziționarea unui telefon mobil.

Patronul informației

De mult timp ne gândim la o traducere cât mai inspirată pentru Personal Information Manager (PIM), dar până acum nu am reușit să găsim vreuna. Să-i zicem





Model	Alcatel OT 332	Motorola C650	Motorola V3	Nokia 6630	Nokia 3100
Ofertant	Orange	Connex	Connex	Connex	Orange
Telefon	021.203.30.30	021.302.22.22	021.302.22.22	021.302.22.22	021.203.30.30
Preț (fără TVA și fără conectare)	80 USD	132 USD	526 USD	549 USD	98 USD
Rețele accesibile	GSM 900/1.800 MHz	GSM 900/1.800/1.900 MHz	GSM 850/900/1.800/1.900 MHz	GSM 900/1.800/1.900 MHz, WCDMA 2.100	GSM 900/1.800/1.900 MHz
Display	4.096 culori, 96 X 65 pixeli	56.536 culori, 176 x 220 pixeli	TFT, 262.000 culori, 176 x 220 pixeli	TFT, 65.536 culori, 176 x 208 pixeli	4.096 culori, 128 x 128 pixeli
Sistem de operare	-	-	-	-	-
Procesor	-	-	-	-	-
Memorie	-	1,5 MB	5 MB	10 MB, extensibil prin card MMC	484 Kb
Tehnologii de date	WAP 1.2.1, HSCSD	Mini USB, WAP 2.0, GPRS, HSCSD	USB, Bluetooth, WAP 2.0, GPRS, HSCSD	USB, Bluetooth, WAP 2.0, EGPRS, HSCSD, WCDMA 2000	WAP 1.2.1, GPRS, HSCSD
Timp de standby	230-300 ore	215 ore	290 ore	11 zile	7-17 zile
Timp de convorbire	6 ore	350 minute	430 minute	360 minute	2-6 ore
Tonuri de apel	polifonice	polifonice, MP3	polifonice, MP3	polifonice, MP3	polifonice
Jocuri	da	da	da	da	da
Alte caracteristici	-	cameră foto digitală integrată, zoom digital 4x	cameră foto digitală integrată, client e-mail	cameră foto digitală integrată 1,23 mp, zoom digital 6x, Real Player	-
Tip acumulator	Li-Ion, 600 mAh	Li-Ion, 800 mAh	Li-Ion, 680 mAh	Li-Ion, 900 mAh	Li-Ion, 850 mAh
Dimensiuni	98x42x21 mm	102x44x19,6 mm	98x53x13,9 mm	110x60x21 mm	102x43x19,6 mm
Greutate	77 g	85 g	95 g	127 g	85 g

„Zona care se ocupă cu agenda telefonică, lista de activități, calendarul, notițele, mesageria și e-mail-ul”.

Pentru cei ce vorbesc cu doi, trei, zece prieteni, o agendă telefonică bine pusă la punct nu este probabil un aspect teribil de important. Dacă sunteți însă o persoană care intră în contact cu multă lume, datorită serviciului sau stilului de viață, veți remarca diferența între o capacitate de 50 de înregistrări de genul pereche nume - număr de telefon și 500 de înregistrări, fiecare dintre acestea având câte treisprezece câmpuri, cu nume, adresă, număr de fix, număr de mobil, adrese de e-mail și informații despre respectiva persoană. Veți aprecia și calendarul care vă va aminti de un anumit eveniment pe care l-ați notat în prealabil, va fi bine atunci când veți putea să vă notați undeva un lucru important și greu de ținut minte dacă nu aveți pix și hârtie la îndemână (o adresă de exemplu) și multe altele. Am spune că nivelul de interes al cumpărătorului ar trebui să urce

vertiginos către mediu la acest capitol. Dar, câte case, atâtea obiceiuri...

Polifonia

Fără îndoială este o chestiune bună; totuși nu am auzit pe nimeni să se plângă „al meu nu are tonuri polifonice, tre’ să mi-l schimb”. Costurile de implementare nu sunt foarte mari în comparație cu un ecran color sau cu o cameră digitală, iar melodiile preferate se aud acum mult mai aproape de adevăr. Mai nou, cam toate telefoanele mobile au tonuri de apel polifonice, curios este faptul că diferența în calitate nu este dată întotdeauna de numărul de canale (așa cum ar fi normal), în sensul că se întâmplă des ca un telefon cu polifonie pe mai puține canale să sune mai bine decât altul mai dotat. Sfatul nostru ar fi să nu vă luați strict după acest număr, ci dacă se poate să ascultați în prealabil niște melodii sau tonuri de apel redade de respectivul aparat.

Date și transfer de date

La prima vedere numai de bine aici, Internetul mobil, GPRS-ul și WAP-ul, tehnologiile de transfer de date precum Bluetooth și infraroșu sporesc semnificativ utilitatea unui telefon mobil. Singura problemă apare la acei utilizatori care nu folosesc respectivele servicii (și majoritatea nu le folosesc), deoarece achiziția unui telefon „potent” din acest punct de vedere înseamnă niște bani dați de pomană pe ceva ce nu le este util. Haideți să vedem totuși ce trebuie și ce nu.

Pentru a putea face transfer local de informație (tonuri de apel, fotografii, secvențe audio sau video etc.), recomandăm cel puțin una dintre cele două, Bluetooth sau infraroșu. De asemenea, dacă doriți să vă puteți lua e-mail-ul (sau să navigați pe Internet, deși sincer noi n-am văzut încă prea multă lume făcând-o de pe telefon) atunci când sunteți pe drum, aveți nevoie și de GPRS. Perspectiva este mai interesantă



Orange SPV C500	Siemens SX1	SonyEricsson P910i	Nokia 9500 Communicator	Z720i
Orange	Connex	Connex	Connex	Zapp
021.203.30.30	021.302.22.22	021.302.22.22	021.302.22.22	021.402.44.44
296 USD	424 USD	713 USD	782 USD	169 USD
GSM 900/1.800/1.900 MHz	GSM 900/1.800/1.900 MHz	GSM 900/1.800/1.900 MHz	GSM 900/1.800/1.900 MHz	CDMA 450 MHz
65.536 culori, 176 x 220 pixeli	TFT, 65.536 culori, 176 x 220 pixeli	TFT, 262.000 culori, 208 x 320 pixeli	TFT, 65.536 culori, 640 x 200 pixeli	TFT, 65.536 culori, 128 x 160 pixeli
Microsoft Windows Mobile 2003 SE	Symbian OS 6.1	Symbian OS 7.0	Symbian OS 7.0	-
-	TI OMAP710	ARM9	-	-
64 MB	24 MB, extensibil prin card MMC	64 MB, extensibil prin card Memory Stick Duo	80 MB, extensibil prin card MMC	-
serial sau USB, WAP 2.0, Bluetooth, IrDA, GPRS	USB, WAP 2.0, Bluetooth, IrDA, GPRS, HSCSD	USB, WAP 2.0, Bluetooth, IrDA, GPRS, HSCSD	USB, WAP 2.0, Bluetooth, IrDA, EGPRS, HSCSD, WLAN	USB, Modem cu Brew maxim 153.6 Kbps
4 zile	200 ore	400 ore	200-300 ore	170 ore
5 ore	240 minute	13 ore	4-10 ore	155 minute
polifonice	polifonice, MP3	polifonice	MIDI, WAV, AMR și AAC/MP3	polifonice
da	da	da	da	da
modem încorporat, cameră foto digitală integrată, zoom digital 4x, audio/video player	modem încorporat, cameră foto/ video digitală integrată, zoom digital 4x, client e-mail, radio FM	modem încorporat, cameră foto/video digitală integrată, client e-mail, audio/video player	cameră foto/video digitală integrată, client VPN, audio/ video player	cameră foto digitală integrată cu zoom digital
Li-Ion, 1.050 mAh	Li-Ion, 1.000 mAh	Li-Polimer, 1.000 mAh	Li-Polimer, 1.300 mAh	Li-Ion
108x46x17 mm	109x56x19 mm	115x58x26 mm	148x57x24 mm	88x47x23 mm
100 g	116 g	155 g	230 g	100 g

acum, odată cu apariția și la noi în țară a tehnologiei EDGE. Dar, să nu uităm că există și carduri EDGE pentru laptop, și upgrade-ul tehnologiei de date proprietară Zapp (EV-DO), care permite o viteză foarte mare în condiții de mobilitate. Aici nu mai este o chestiune de importanță, ci problema se pune prin prisma „folosesc sau nu folosesc (și nu voi folosi)”.

Aplicații și jocuri

Știm cu toții cât ne sunt de ajutor calculatorul sau convertorul valutar de pe telefonul mobil; aplicațiile dezvoltate pe noile platforme software ale terminalelor de ultimă generație oferă considerabil mai multe posibilități. O altă chestie aparent minoră vă poate schimba viața în bine: radioul implementat în telefon. Astfel, pe timpul verii puteți renunța mai ușor la mijloacele de transport în comun pentru a merge la serviciu pe jos, cu căștile în urechi. Iată cum telefoanele mobile, condamnate adesea

pentru diferitele boli pe care le provoacă, pot aduce un plus de sănătate și formă fizică utilizatorului, dacă ne permiteți această mică glumă. Jocurile au evoluat și ele, lucru care se vede făcând comparația între clasicul Snakes și jocurile implementate pe tehnologie Java sau cele existente pe smartphone-uri, în unele cazuri jocuri de consolă în toată regula.

Fără doar și poate, domeniul care a înflorit cel mai mult este multimedia: fotografi, înregistrări de sunet și filme făcute cu telefonul mobil. Aici ar fi multe aspecte de luat în considerare: cantitatea de memorie de care dispune telefonul, dacă poate citi carduri de memorie și care sunt formatele cunoscute, rezoluția camerei digitale, durata maximă a unei înregistrări video, dacă înregistrarea se face și cu sunet sau nu, care sunt formatele audio și video cunoscute de aparat. Deocamdată, după părerea noastră, nu a venit timpul să renunțăm la metodele clasice și să ne apucăm de uitat la filme pe telefon, dar o cameră digitală și

posibilitatea înregistrării video sunt totuși lucruri bune atunci când vine vorba de micile momente speciale, cum ar fi zilele de naștere, petrecerile în aer liber sau diferite alte evenimente demne de păstrat în amintire. De aceea, vom și acorda o importanță medie acestui domeniu, recomandând interesaiilor multă atenție la aspectele discutate aici atunci când aleg un telefon mobil.

În loc de concluzie

Dacă stați la bloc înseamnă că nu vă cumparați piscină, iar dacă aveți câine, cu siguranță că dispuneți și de leșă. Așa este și la telefoanele mobile. Cum peste toate vine prețul, sfatul nostru ar fi să nu plătiți pentru ceea ce nu vă face trebuință. Să nu ajungă să vă placă felul în care „arată” un telefon și să-l cumpărați doar din acest motiv. S-ar putea de fapt să nu vi se potrivească, să fie mai puțin sau mai mult (și mai scump) decât ceea ce vă doriți de fapt.

GHIDUL CUMPĂRĂTORULUI

UN PDA PENTRU

POCKET PC

Tipul multimedia

Familiarul Windows

Utilizatorii care au în spate o bogată experiență cu sistemele de operare de la Microsoft se vor obișnui foarte rapid cu acest computer de buzunar. Simbolurile și programele sunt identice.

Software

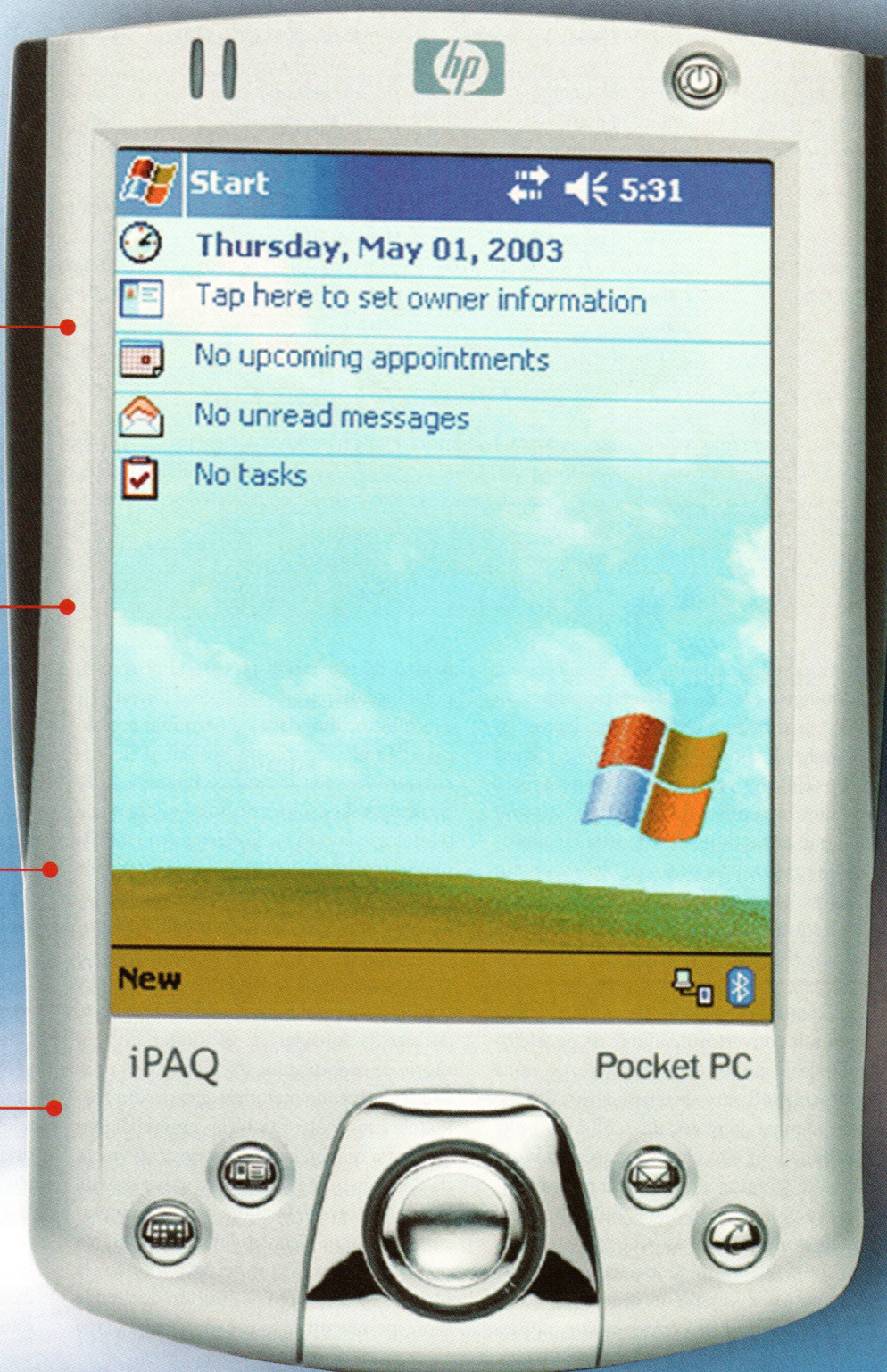
Handheld-urile de tip Pocket PC oferă capabilități multitasking și, de asemenea, se integrează considerabil mai bine cu Microsoft Office.

Multimedia

În dotarea standard, dispozitivul oferă tot ceea ce este necesar la redarea pieselor muzicale și a filmelor preferate.

Preț mai avantajos

La o simplă comparație între aparatele cu dotare similară, Pocket PC-ul se remarcă imediat printr-un preț ceva mai accesibil.

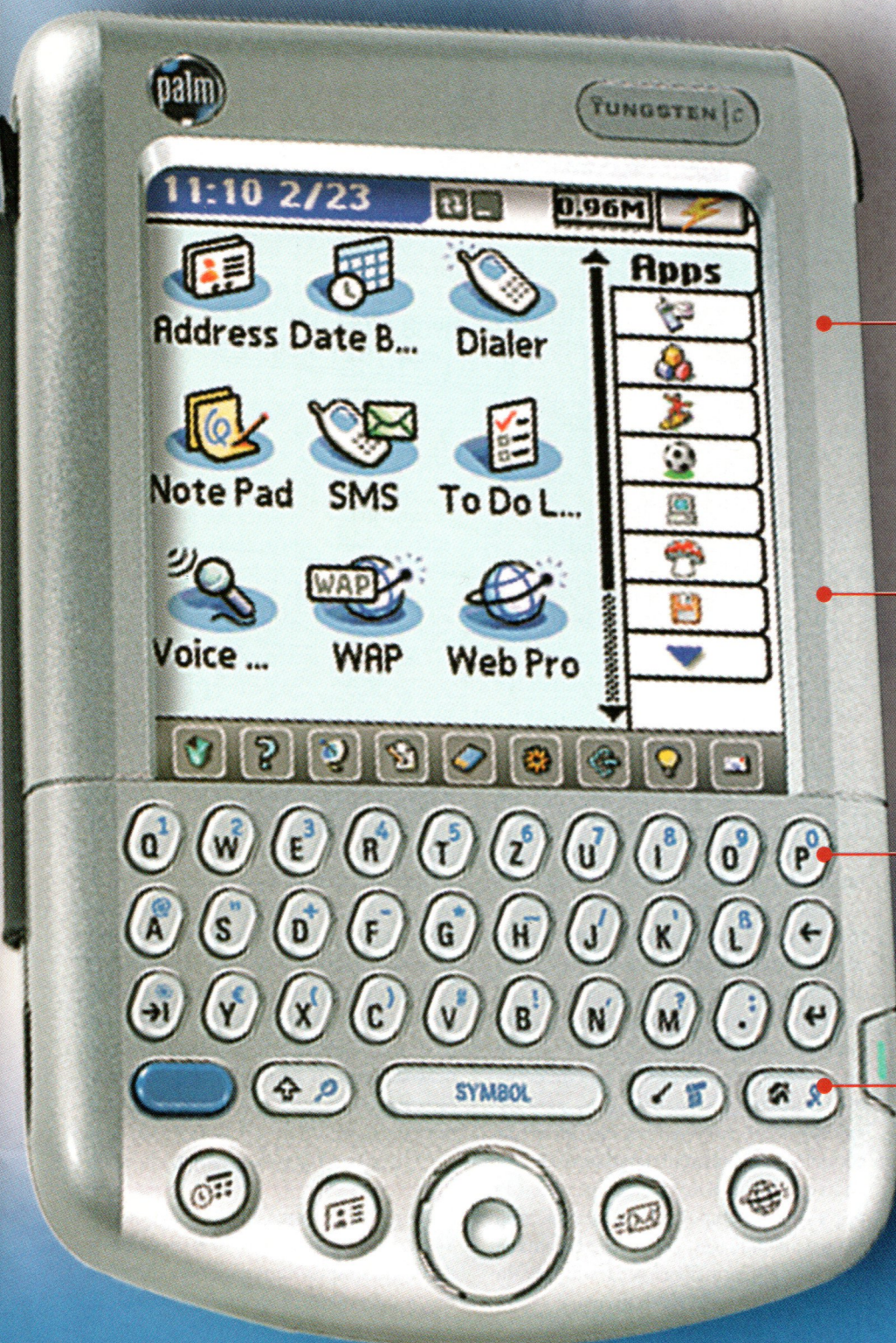


FIECARE

Indiferent că le spunem PDA sau handheld, aceste computere se află în slujba utilizatorului nu doar pentru a-i aminti de întâlniri și date importante. Aceste „slăbănoage” miracole ale tehnicii fac însă (mult) mai mult. Dacă vă tentează achiziționarea unui astfel de aparat, mai întâi ar trebui să aflați ce vi se potrivește de fapt.

PALM

Tipul business



Sistem de operare suplu

Palm OS se prezintă cu o putere de calcul economică, descurcându-se cu mai puțină memorie de lucru.

Compatibilitate

Computerele pe platformă Palm sunt compatibile cu numeroase programe pentru agendă (gen Lotus) și managementul contactelor fără a mai avea nevoie de software auxiliar.

Durată de funcționare

Handheld-urile cu sistemul de operare Palm au, de regulă, o durată de funcționare mai îndelungată decât în cazul Pocket PC-urilor.

Rapid și stabil

Palm merge pe o crescută siguranță a datelor, este mai rapid decât Pocket PC-ul și se blochează, de asemenea, mai rar.

GHIDUL CUMPĂRĂTORULUI

UN BUZUNAR PLIN DE TEHNOLOGIE

Ce puteți face în mod curent cu un Personal Digital Assistant? La această întrebare nu putem răspunde decât după ce clarificăm o altă chestiune: care sunt cele mai importante caracteristici ale acestor dispozitive și ce trebuie urmărit la achiziționare.

Sunt, așadar, PDA-urile doar agende electronice cu ecran alb-negru? Categorie nu, iar aceasta nu de ieri de azi, ci de o lungă vreme încoace. Asistenții digitali s-au transformat între timp în allroundere multimedia. Ei fac o bună figură atât ca playere MP3, cât și ca reportofoane, dispozitive pentru vizualizarea secvențelor foto sau video, și uneori chiar pe post de înlocuitori de console de jocuri. Există, de asemenea, anumite modele care încorporează și camere foto digitale. Cu ajutorul unui receiver GPS, PDA-urile pot fi ușor transformate în sisteme de navigare pentru autoturism. Ce mai, aceste dispozitive au devenit încet-încet aparate pentru toată lumea (cu condiția să eliminăm temporar din discuție elementul preț).

Palm sau Pocket PC

Ei bine, cine a hotărât că un PDA i-ar prinde bine, trebuie să mai răspundă la o întrebare: Palm sau Pocket PC? Știm, este greu de spus din prima. Tocmai de aceea vom încerca să ridicăm puțin ceața și să eliminăm pe cât posibil necunoscutul.

Similar eternei „dispute” între utilizatorii de Windows și adepții sistemului de operare Linux, războiul pasiunilor între amatorii de Palm-uri și iubitorii de Pocket PC-uri este foarte îndârjit. Iar aceasta mai ales pentru că, odată ce ai făcut alegerea, a te răzgândi înseamnă automat și o nouă achiziție (deocamdată nu tocmai ieftină). Oricum, se face cam mult tam-tam în jurul deciziei de utilizare a unuia în favoarea celuilalt, deoarece, în principiu, cele două tipuri de PDA-uri sunt destul de asemănătoare. Desigur, nu trebuie să ignorăm diferențele, pentru că ele există fără doar și poate. Pe de o parte, mai seriosul Palm este un sistem de operare care este mai degrabă preferat ca și companion de nădejde în mediul de afaceri – datorită rapidității, stabilității și duratei de funcționare. Cu a sa platformă pentru Pocket PC, Microsoft



nu se îndepărtează prea mult de clasicul său sistem de operare și promite mai multă distracție, prin funcțiile multimedia, display-uri generoase și mult software. Mai mult, simbolurile și programele reprezentate de acestea vor fi ușor de recunoscut de utilizatorii familiarizați cu Windows. Am putea avea în față un eventual criteriu de departajare în ceea ce privește alegerea, dat fiind faptul că un cumpărător ar putea prefera Pocket PC-ul Palm-ului, a cărui interfață pare criptică la prima vedere. Cu puțin antrenament, însă, se poate depăși acest „neajuns”. Deși multimedia ar fi principala sa destinație, nu înseamnă că Pocket PC-ul nu poate fi

folosit la fel de bine și ca manager de întâlniri și contacte. Reciproca este, desigur, valabilă: la cerere, Palm-ul își servește oricând utilizatorul cu muzică sau imagini. Decizia de cumpărare ajunge să depindă, până la urmă, de ponderea pe care cele două domenii de utilizare o au în viața dumneavoastră de zi cu zi: funcțiile de birou sau cele multimedia.

Atenție la memorie

Indiferent către care tip de PDA vă îndreptați atenția, ambele pot fi utilizate destul de simplu, conform indicațiilor de meniu. De asemenea, amândouă vor fi

folosite la maximum doar împreună cu un PC: fără computer (desktop sau notebook) nu veți putea instala programe sau transfera fișiere pe PDA. Pe de altă parte, și salvarea datelor este un aspect important; un articol extins pe această temă vă oferim la pagina 32.

Cu cât doriți să aveți mai multe aplicații, muzică, imagini filme etc. pe PDA, cu atât trebuie să acordați mai multă atenție memoriei interne și posibilităților de upgrade a acesteia. Pocket PC-urile actuale pot fi garnisite cu programe și fișiere în limita a maxim 64 MB. Palm-urile tind și ele către un maxim de 64 MB, deși mai uzuale sunt variantele cu 50 MB liberi. În orice caz, deși minimul necesar funcțiilor de organizator ar fi de 16 MB, încercați să ridicați limita inferioară a memoriei la 32 MB, ca să merite investiția într-un astfel de aparat. Oricum, nu vă gândiți la conținut multimedia până când nu ați depistat sloturile care permit extinderea memoriei PDA-ului cu ajutorul cardurilor dedicate. Acestea sunt prezente pe piață în variante de până la 1 GB.

Sylus sau tastatură

Pentru operarea PDA-ului vă stau la dispoziție butoanele cu funcții, precum și mici joystick-uri care facilitează navigarea prin meniuri. Pentru introducerea datelor, consacrat este deja stylus-ul, cu ajutorul căruia fie lansați programe și fișiere prin accesarea simbolurilor, fie introduceți texte sau faceți notițe chiar cu propriul dumneavoastră scris de mână. PDA-urile Palm sunt adesea livrate cu un soft prin intermediul căruia aparatul recunoaște ceea ce ați scris pe display. Pare cam dificil acest demers, dar vă veți obișnui cu siguranță după puțin exercițiu.

Fără îndoială, utilizatorii cu porniri mai conservatoare ar putea opta pentru modelele care dispun de o tastatură completă în miniatură (de exemplu Tungsten C produs de Palm). O astfel de tastatură se va dovedi foarte utilă mai ales atunci când obișnuiți să introduceți frecvent texte de dimensiuni mari. Totuși, trebuie să amintim și un posibil inconvenient, și anume al dimensiunii tastelor, care pot crea probleme serioase utilizatorilor care nu se pot lăuda cu degete de pianist.

O chestiune de interfață

Pentru comunicarea cu lumea exterioară, PDA-urile folosesc mai multe căi. Stan-

dardul se referă și aici la transfer de date prin cabluri USB sau infraroșu. Și mai bine este atunci când dispozitivul suportă tehnologiile Bluetooth și WLAN, acestea facilitând conectarea PDA-ului cu telefonul mobil sau cu rețelele wireless. Deși nu toate PDA-urile au Wi-Fi, recomandarea noastră ar fi să vă orientați spre un model care dispune de această tehnologie, pierdeți multe dacă nu o faceți. De aici, poarta către Internet este larg deschisă. O altă modalitate de a accesa Internetul via PDA constă în combinația între un PDA și un laptop, ambele cu Bluetooth. Și interfața IrDA (prezentă la foarte multe modele de telefoane mobile) se pretează. Un articol cuprinzător pe tema conectării PDA-ului în rețea și a navigării pe Internet cu ajutorul acestuia găsiți la pagina 36.

Extra opțiuni

Dacă am vorbit deja despre cele mai importante caracteristici de urmărit la achiziționarea unui PDA, nu vom trece cu vederea anumite „bonusuri” care au darul de a face fericiți iubitorii de aparate care factotul, de la managementul datelor personale până la redarea fișierelor MP3, de pildă. De aceea, vom aminti modele care sunt în același timp și telefon mobil sau chiar smartphone (de pildă, reprezentanții seriei Handspring Treo, începând cu modelul 270). Mai acordăm atenție PDA-urilor care dispun de cameră foto digitală inclusă. Desigur, rezoluția imaginilor este de cele mai multe ori VGA (deși există și modele la un megapixel), calitatea fotografiilor fiind cam aceeași cu a celor capturate de camerele telefoanelor mobile. Plusul față de celulare apare la capitolul display, în acest caz imaginile putând fi admirate mai bine decât pe ecranul mobilului. Ei bine, dacă sunteți în căutarea unui aparat care este atât PDA, cât și telefon mobil cu cameră foto digitală, aruncați o privire asupra câtorva handheld-uri din seria Clie a celor de la Sony sau, de ce nu, căutați modelul Omicron de la Yakumo.

Software cât cuprinde

În ceea ce privește dotarea software, un lucru este clar: un PDA fără programe auxiliare este ca o mâncare fără sare. Toate dispozitivele disponibile pe piață vin cu un număr minim de mici aplicații, precum Documents to go (Tungsten C) cu aju-

WWW

» Software gratuit

Software-ul dedicat mărește valoarea PDA-ului și ajută utilizatorul să exploateze la maxim posibilitățile oferite de asistentul său digital. Și mai îmbucurător este faptul că programele concepute special pentru aceste mini-computere sunt în mare parte gratuite, indiferent că sunt utilitare de sistem sau aplicații multimedia. La adresa **www.palmgear.com** veți găsi toate soft-urile disponibile actualmente pentru Palm, atât gratuite, cât și comerciale. Utilizatorii de Pocket PC au un bun punct de pornire la căutarea aplicațiilor destinate PDA-urilor lor accesând adresa **palm.tops.about.com**. Dat fiind faptul că Internetul abundă de aplicații freeware, veți găsi cu siguranță foarte multe programe interesante și pentru Pocket PC.

torul căruia documentele Word și Excel pot fi transferate și editate fără nici un fel de probleme pe Palm. În altă ordine de idei, aplicația DaVideo pentru Pocket PC poate comprima DVD-uri întregi la dimensiuni potrivite unui card de memorie. Vizionarea filmelor se face apoi cu ajutorul Media Player-ului încorporat. Deși filmele pe mobil și handheld nu sunt la fel de atrăgătoare ca pe un ecran mare, persoanele care călătoresc mult ar putea aprecia acest „mini-cinema” în gară sau în aeroport, între două curse distanțate ca timp. Ideea este că și numărul de aplicații gratuite oferite odată cu PDA-ul ar fi un aspect demn de luat în seamă la cumpărare.

Nu în ultimul rând, un program gen route navigator și un receiver hardware GPS pot fi utilizate pentru realizarea unei alternative mai ieftine la sistemele de navigare computerizată incluse anumitor modele de automobile.

În concluzie, PDA-urile momentului nu sunt simple ajutoare pentru păstrarea contactelor sau pentru a face notițe mai ușor. Ele sunt adevărate centre de comunicare, care reunesc mai multe dispozitive sub aceeași carcasă. Multitudinea de aplicații deschide utilizatorului numeroase posibilități, iar camerele foto încorporate, funcțiile de telefon mobil, reportofon sau player multimedia, tehnologiile Bluetooth și WiFi au darul de a atrage iubitorii de aparate x în 1.

Prețurile sunt încă destul de piperate, dar cine s-a îndrăgostit de un PDA actual, cu siguranță nu se va crampona de acest obstacol.

GHIDUL CUMPĂRĂTORULUI

UN NOTEBOOK BINE

Principalul motiv pentru care un utilizator se gândește să opteze pentru laptop (ca alternativă sau în paralel cu un sistem desktop) este fără îndoială mobilitatea. Acesta nu este totuși singurul aspect important de luat în calcul. Iată aici criteriile cu greutate la decizia de achiziționare, astfel încât fiecare bănuț investit să merite.



Sistem de operare inclus

Încercați să cumpărați laptopul măcar cu o versiune de Windows preinstaltă. Probabil că nu veți primi și un pachet Office, dar la acesta există destule alternative gratuite.

Tastatură confortabilă

Tastaturile „prietenoase” sunt cele care oferă maxim confort la utilizare și ergonomie în poziționarea tastelor. Probați acest lucru la cumpărare.

Conectori actuali

Porturile USB nu trebuie să lipsească sub nici o formă. În plus, dacă dețineți o cameră video digitală, de cele mai multe ori veți avea nevoie de un conector Firewire.

Capabilitate WLAN

Tehnologia WLAN nu reprezintă un standard pentru toate tipurile de notebook-uri (poate doar în cazul modelelor Centrino). Verificați dacă dispozitivul pe care vreți să îl cumpărați dispune de o astfel de facilități.

Bluetooth și infraroșu

În cazul în care doriți să realizați o comunicare fără fir între telefonul mobil sau handheld și notebook, interfața potrivită nu trebuie să lipsească.

ALES

Durata de funcționare

Cu cât bateria laptopului oferă o durată mai mare de funcționare, cu atât este mai bine. Iar aceasta nu presupune neapărat achiziționarea unui acumulator mai mare, ci utilizarea funcțiilor de management al energiei (sau optarea pentru un acumulator de rezervă). În plus, standardul Centrino al celor de la Intel oferă cel mai economic consum.

Memorie suficientă

La momentul actual, 256 MB reprezintă minimul necesar unui sistem portabil. Și mai bine se lucrează la 512 MB RAM.

Unitate optică

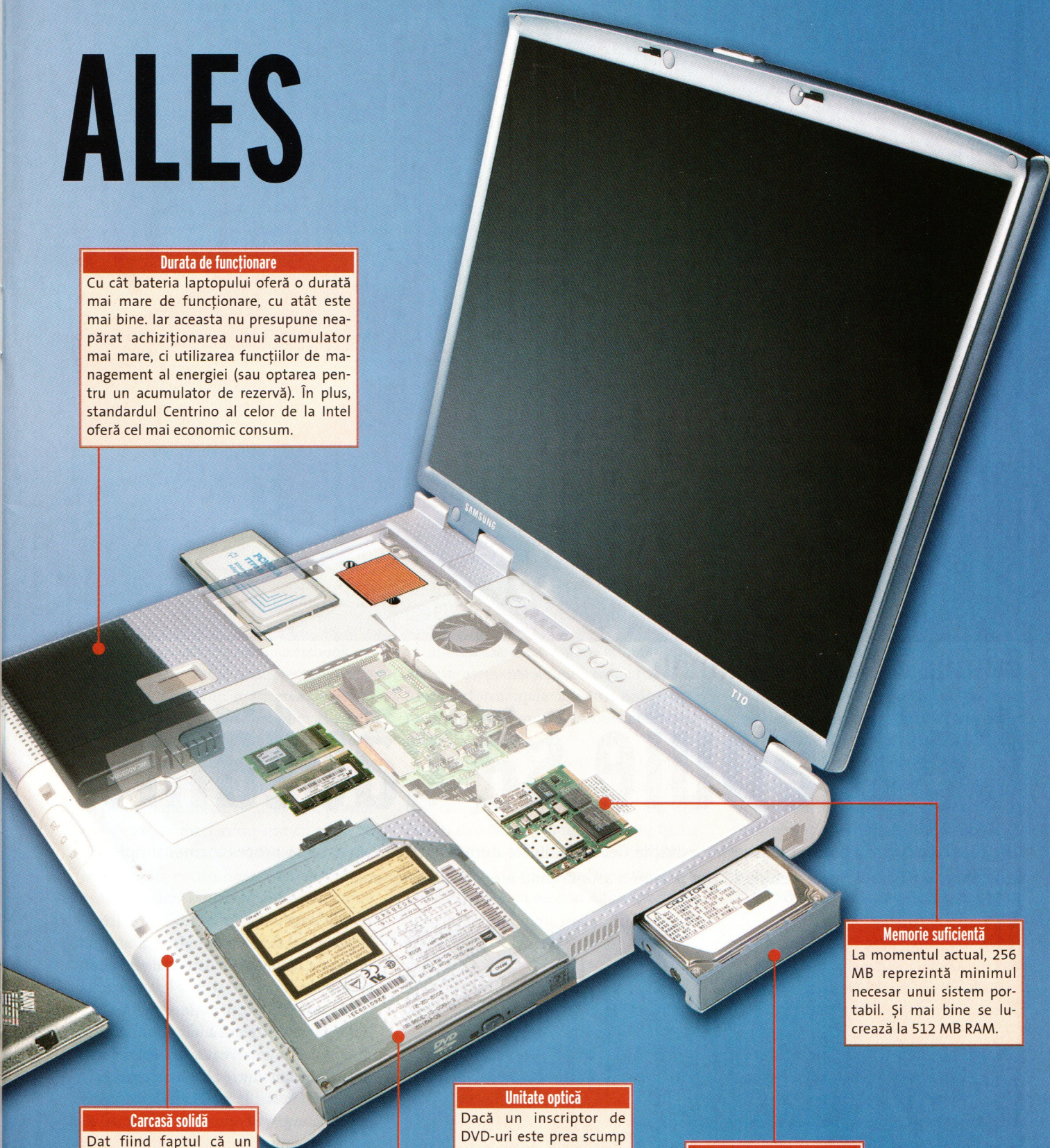
Dacă un inscripitor de DVD-uri este prea scump pentru dumneavoastră, optați măcar pentru o unitate combo. Cine are însă multe date de stocat, poate liniștit să investească mai mult într-un writer DVD.

Harddisk încăpător

Regula de aur în ceea ce privește harddisk-ul: nici prea-prea, nici foarte-foarte. Este clar că 20 GB nu mai sunt de ajuns nimănui, dar nici nu vă aruncați la HDD-uri mai mari de 60 GB.

Carcasă solidă

Dat fiind faptul că un notebook este adesea folosit în deplasări (în tren, avion etc.) și nu doar la birou sau acasă, aparatul trebuie neapărat să se prezinte cu o carcasă rezistentă la diferitele șocuri sau condiții relativ neprielnice.





GHIDUL CUMPĂRĂTORULUI

Ce trebuie să căutăm?

Alegerea unui laptop potrivit pentru necesitățile fiecăruia dintre dumneavoastră nu este un proces tocmai simplu. CHIP Special vă arată de ce trebuie să țineți seama atunci când alegeți un notebook.

Evoluția sistemelor mobile, în special a laptopurilor, nu a fost una la fel de accelerată ca și cea a sistemelor desktop, deși încercări în acest sens au fost destule. Din păcate, limitările acestor sisteme și mai ales prețul lor au fost factori care au influențat o așa-zisă stagnare. În-să, în ultima vreme, asistăm la o explozie a domeniului sistemelor mobile și mai cu seamă a laptopurilor. 2005 va fi anul în care calculatoarele de tip notebook vor cunoaște o expansiune extraordinară, conform unor estimări recente. Explicația este cât se poate de simplă: dacă ajungem să comparăm prețul unui sistem desktop, având aproximativ aceleași dotări, cu cel al unui laptop, vom avea ocazia să observăm că diferența între ele nu mai este atât de mare. Așa se face că prinde contur

ideea achiziționării unui laptop în locul clasicului desktop, avantajele fiind nenumărate. Dar, până la urmă, ele țin de necesitățile fiecărui utilizator și de modul în care acesta înțelege să folosească un astfel de sistem. Trendul este acela de înlocuire în munca de zi cu zi a clasicului desktop cu un sistem portabil, în toate domeniile în care acest lucru este posibil. Cu siguranță, mai devreme sau mai târziu tendința se va face simțită și la noi.

De ce un laptop?

Cine nu a folosit cel puțin o dată un laptop va spune probabil că nu își va schimba nicicând desktop-ul cu un astfel de sistem, date fiind „limitările” lui. Dar cine l-a utilizat măcar o singură dată a rămas

cu siguranță vrăjit de el. De ce oare? Explicația nu este neapărat simplă. Așa cum am mai spus, depinde de gustul și de necesitățile fiecăruia.

Totuși, există cel puțin două aspecte importante care pot fi aduse ca argumente în favoarea migrării către o astfel de platformă. Primul dintre ele este tocmai conceptul care a stat la baza creării PC-urilor de tip laptop – și anume mobilitatea. Pe parcursul anilor, gradul de mobilitate a unui calculator portabil a crescut neîncetat, și nu vorbim doar despre anumite modele, considerate de vârf, ci despre cele medii, accesibile tuturor. Prin mobilitate se înțelege în acest context durata de funcționare pe baterie și modalitățile de interconectare cu alte dispozitive (cititor de carduri, porturile IR și Bluetooth,

cel FireWire etc.).

Al doilea aspect ar fi ergonomia adusă de un laptop. Cu siguranță că ocupă considerabil mai puțin loc decât oricare desktop și are, de asemenea, o greutate net mai mică. Prin urmare, poate fi mutat oricând cu ușurință și folosit în orice situație.

Pentru unii, o astfel de achiziție ar putea însemna creșterea productivității, pentru alții însă ar putea fi un „drog”, tentația de a lucra și acasă fiind foarte mare.

Am putea continua (pe alte trei sau patru pagini) să înșirăm diverse motive pentru care merită să achiziționați un laptop. Dar am putea aduce la fel de multe argumente împotriva unei astfel de decizii. Preferăm totuși să nu o facem, fiindcă nu am isca decât polemici fără nici un rezultat. Realitatea arată că laptopurile câștigă tot mai mult teren, nu neapărat în detrimentul desktop-urilor. Majoritatea studiilor arată că peste 50 % din posesorii de calculatoare de tip laptop mai dețin cel puțin unul, desktop de această dată.

M-am hotărât! Ce fac acum?

Ca la orice bun cu o valoare destul de ridicată, și pentru achiziția unui notebook este normal să existe o documentare preliminară, ce constă în strângerea de informații cu privire la destinația lui și a elementelor de care utilizatorul se va lăsa. Pentru că, la fel ca orice PC, și laptopul este caracterizat de două aspecte importante: prețul și durata de viață. Și cum primul este destul de mare comparat cu cel de-al doilea, este normal ca utilizatorul să dorească să își maximizeze avantajele obținute în urma achiziției și folosirii unui laptop. Implicit, primul și cel mai important pas pe care trebuie să îl faceți atunci când v-ați decis să achiziționați un calculator portabil este să întocmiți o listă care să conțină tipul de activități la care va fi folosit. În funcție de aceasta se poate obține o imagine destul de clară a configurației pe care v-o doriți. Și cu această configurație provizorie în minte puteți trece la selecția modelelor existente pe piață.

Configurația hardware

Chiar dacă știți cu siguranță ce vreți să faceți cu viitorul dumneavoastră laptop, tot nu este ușor să alegeți cel mai bun model. Pentru că uneori diferențele între ele sunt subtile la suprafață și decisive mai la adâncime. De aceea, vă sugerăm să tratați cu

mai multă atenție acest aspect și să nu alegeți notebook-ul doar pe baza prețului. În continuare, discutăm mai pe încheie fiecare aspect ce trebuie analizat.

Foarte mulți dintre utilizatori sunt de părere că un laptop se construiește în jurul procesorului și înclinăm să le dăm dreptate. Prin urmare, cel mai important lucru în alegerea configurației optime este identificarea corectă a tipului de procesor de care aveți nevoie.

Dacă veți lua ofertele diferitelor firme ce comercializează laptopuri, veți vedea sisteme echipate cu procesoare Intel, AMD sau Transmeta. Până aici nimic extraordinar, deoarece și pentru desktop-uri avem aceeași ofertă. Dar problema se complică atunci când citim mai bine caracteristicile produselor. Unele poartă marca Centrino (Intel), iar altele, mai noi, Turion (AMD). Acestea reprezintă chip-set-uri special proiectate pentru un management mai bun al energiei și ar trebui alese dacă durata de funcționare pe baterie este un criteriu primordial la decizia de cumpărare. Centrino este deja o platformă matură, așa că nu veți avea probleme de compatibilitate și cu driverele. Dacă nu vă interesează acest aspect, atunci opțiunea este asemănătoare cu cea pentru desktop, performanțele acestor procesoare fiind asemănătoare corespondentelor din sistemele desktop.

Cantitatea de memorie fizică joacă un rol foarte important într-un laptop. Suntem de părere că principiul „cu cât mai multă, cu atât mai bine” este unul foarte bun. Iar aceasta dintr-un motiv foarte simplu: dacă aveți destulă memorie, atunci harddisk-ul nu mai este accesat atât

de des și puteți economisi energie importantă. Și mai mult, peste câțiva ani, când sistemul va fi depășit moral, cantitatea de memorie (probabil excedentară în acest moment) se va dovedi foarte prețioasă.

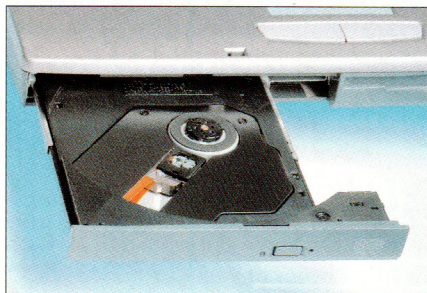
Placa video deține un rol crucial într-un laptop, dat fiind faptul că aplicațiile de optimizare a energiei sunt create în funcție de posibilitățile de management implementate în ea. Apoi, poate unii dintre dumneavoastră doresc să folosească laptopul și la altceva (jocuri, elemente CAD) și atunci funcțiile de accelerare grafică devin extrem de importante. Fără îndoială, domeniul plăcilor video din sistemele laptop este dominat de ATI și Intel, iar alegerea unuia dintre producători este o decizie înțeleaptă, ambii oferind funcții avansate de management. Însă nici soluțiile NVIDIA nu sunt de ocolit, unele modele având chiar implementări reușite.

La estimarea necesarului de spațiu pe harddisk, de multe ori lucrurile nu sunt tocmai exacte. Ce vă putem spune este că nu întotdeauna un harddisk de capacitate mare este indicat într-un laptop, pentru că există modalități de economisire a spațiului (de exemplu, inscripționarea pe un CD/DVD a informațiilor), și atunci un HDD de capacitate mai mică, dar rapid, devine atractiv atât din punct de vedere al prețului, cât și din cel al economisirii energiei.

Display-ul este un alt aspect care trebuie tratat cu mare atenție. Majoritatea laptopurilor actuale se prezintă cel puțin cu o rezoluție de 1.024 x 768 pixeli, suficientă pentru mulți dintre utilizatori. Există însă și modele de tip WXGA sau SXGA ce oferă rezoluții mai mari (de exemplu:



ECONOMIC: Notebook-urile prevăzute cu acest logo beneficiază de tehnologia concepută de Intel, printre altele, și în scopul unui management mai eficient al energiei acumulatorului.



OBLIGATORIU: Unitatea optică (combo sau chiar DVD writer) nu trebuie să lipsească.

1.400 x 1.050), foarte utile. Vă recomandăm un model WXGA, pentru că puteți fixa o aplicație de tip news reader în partea dreaptă a ecranului, de pildă, având astfel la îndemână oricând informații actualizate, fără să fiți nevoiți să schimbați ferestrele aplicațiilor cu care lucrați.

Apoi, mai sunt două aspecte legate de display-ul unui laptop, și anume luminozitatea sa și unghiul de vizibilitate. Modelele performante oferă un unghi larg de vizibilitate, fapt ce permite diverse poziționări ale ecranului, în timp ce altele nu permit lizibilitatea ecranului decât atunci când privirea este perpendiculară pe ecran.

Multimedia

Nu prea mai există laptopuri de generație nouă care să nu aibă încorporate o placă de sunet, microfon și boxe. Dacă în ceea ce privește placa de sunet și microfonul aproape orice opțiune este suficientă, aveți mare grijă la boxele încorporate. Unii producători, din dorința de a reduce prețul, au făcut rabat la calitate, lucru pe care îl veți resimți foarte neplăcut. Evident, nu credem că este cazul nici să achiziționați un model de laptop cu boxe Harman Kardon (poate doar dacă sunteți un meloman), dar nici unul care are două „tigăi” (scuzați expresia) pe post de difuzoare.

În altă ordine de idei, există situații în care este necesar să folosiți o cameră web atunci când lucrați pe laptop (pentru video conferințe). Într-un asemenea caz poate nu ar fi rău să vă orientați către un model cu o astfel de cameră încorporată, în loc să cărați tot timpul una externă.

Orice ați face însă, nu puteți scăpa de necesitatea de a avea un cititor (eventual un inscriptor) de CD/DVD-uri pe laptop. Cum direcția în care se îndreaptă această piață este clară, nu putem decât să vă recomandăm alegerea unui model care poa-

te atât citi, cât și inscripționa CD-uri și DVD-uri, dacă prețul său nu este prea mare.

Energia, bat-o vina!

Poate că ar fi trebuit să tratăm acest aspect pe la începutul discuției, el fiind unul crucial. De cele mai multe ori, atunci când decideți să folosiți un laptop, aveți în minte posibilitatea de a lucra cu el în deplasări când, teoretic, nu aveți la dispoziție surse de alimentare suplimentare. Prin urmare, capacitatea bateriei este un factor determinant. Dar ... trebuie să înțelegeți că o baterie de capacitate mare nu rezolvă problema. Am întâlnit câteva cazuri în care, deși exista o baterie de capacitate mare, notebook-ul rămânea rapid fără curent din cauza lipsei funcțiilor de management pentru componentele din sistem. Chiar dacă foloseam sau nu o anumită componentă, ea rămânea conectată și consuma inutil energie (de exemplu, modulul wireless). Pe de altă parte, o baterie de capacitate mare este mai voluminoasă și mai grea decât una normală. De aceea, capacitatea bateriei trebuie analizată în corelație cu posibilitățile de management al energiei implementate atât hardware, cât și software în sistemul pe care dorim să îl achiziționăm.

În cadrul testului de sisteme laptop pe care redacția CHIP l-a făcut anul trecut am observat un lucru extrem de interesant. Și anume că un laptop produs de o companie mare, având aceleași caracteristici tehnice ca și unul de tip barebone, a funcționat mult mai mult (aproximativ patru ore față de doar două ore) tocmai datorită sistemului de management al energiei de care dispunea. De aici reiese că uneori merită să investim ceva mai mult într-un brand, pentru că funcționalitatea oferită este superioară.

Legături strânse

Un alt aspect foarte sensibil în alegerea unui laptop este cel legat de posibilitățile de conectare cu alte dispozitive. Și aici discuția este amplă, dat fiind numărul mare de posibilități. În mod obișnuit, prezența porturilor USB 2.0, Ir, a conexiunii Ethernet și a modemului este mai mult decât suficientă pentru majoritatea utilizatorilor. Totuși, recomandăm includerea în configurație și a unei conexiuni wireless, fie ea built-in (Centrino), fie externă (card

PCMCIA sau USB). Avantajul utilizării soluției built-in (pe platforme Centrino sau Turion) este acela că se pot exploata funcțiile de management al energiei.

Am auzit dese discuții în care diverși cumpărători cereau sisteme laptop care să beneficieze atât de conexiunea Bluetooth, cât și de cea Ir sau FireWire, chiar dacă nu aveau de gând să le folosească niciodată. Ideea că ele trebuie să fie acolo era adânc înrădăcinată și fără explicații funcționale. Să nu ne înțelegeți greșit: este de dorit prezența unei astfel de conexiuni (Bluetooth sau FireWire), dar prețul pe care îl implică este destul de mare și nu se prea justifică, pentru că există oricând alternativa folosirii unei plăci Bluetooth pe PCMCIA sau USB, care este mult mai ieftină.

În rest, s-ar mai putea discuta despre un card reader built-in. Dar și aici soluțiile externe (pe USB sau PCMCIA) sunt arhitectural suficiente și de multe ori mai ieftine (costă aproximativ 20 de euro).

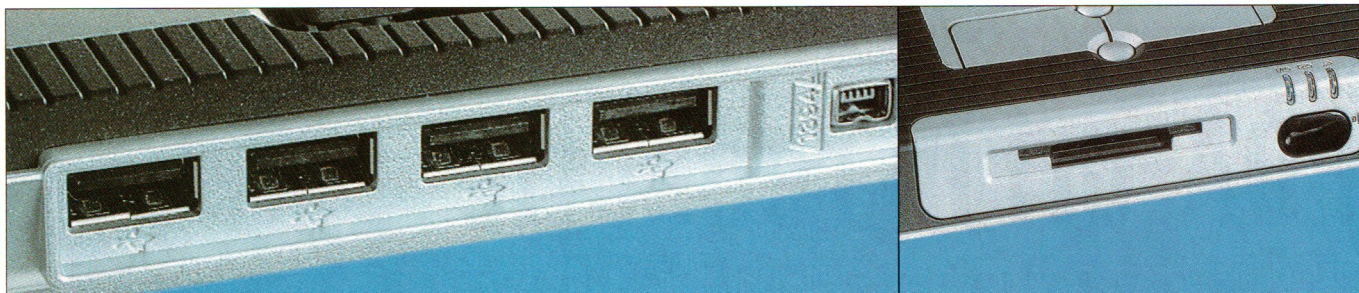
Pe partea de conectare video, majoritatea sistemelor de pe piață dispun de un conector SVIDEO și de cel puțin unul VGA, dacă nu de unul DVI. Deci, din acest punct de vedere nu sunt probleme mari și nu aveți ce să alegeți.

Ergonomia

Chiar dacă foarte mulți utilizatori ignoră aspectul ergonomic al unui laptop, el este unul de care merită să țineți seama. Nu discutăm aici neapărat despre designul general al carcasei, ci despre switch-urile externe (pentru conectarea/deconectarea porturilor Ir, wireless, Bluetooth etc.), butoanele de pe tastatură, dispunerea conectorilor etc.



EXTERN: Uneori, un card PCMCIA este de preferat soluției WLAN încorporate.



POARTĂ DESCHISĂ PENTRU FIȘIERE: Mai ales pentru fotografi (amatori sau profesioniști), dar nu numai, porturile USB 2.0 rapide și cititorul de carduri sunt mană cerească atunci când volume considerabile de fișiere trebuie stocate urgent.

Din acest punct de vedere, vă recomandăm să aveți mare grijă atunci când alegeți un anumit model în defavoarea altuia. Dispunerea incorectă a butoanelor vă poate crea neplăceri mari, în sensul că puteți atinge accidental butoanele dezactivând (sau, dimpotrivă, activând) un anumit port atunci când nu este cazul. Apoi, în situația în care conectorii pentru porturile USB nu sunt dispuși corect, veți avea dificultăți atunci când doriți să le folosiți. Un exemplu destul de bun este cel în care anumite modele de laptopuri au conectorii USB foarte aproape de cel de curent, utilizarea lor fiind anevoioasă.

Deloc de neglijat este tastatura. Există modele ce dispun de tastaturi mici, fapt ce poate fi un impediment serios în anumite cazuri. Asta ca să nu mai vorbim despre forța de apăsare care trebuie exercitată pe taste sau de distanța dintre ele, care se poate dovedi și enervantă și obositoare.

Tot legat de ergonomie insistăm să vă mai supunem atenției un alt aspect, și anume posibilitățile de aerisire a sistemului, fapt ce are o influență directă asupra performanțelor sale. Sistemele care nu au fost proiectate corect au probleme destul de mari din cauza răcirii ineficiente.

De altfel, un astfel de sistem este foarte ușor de detectat. Lăsați-l să funcționeze aproximativ 20 de minute pe o masă și încercați să atingeți partea de jos a laptopului. Dacă nu puteți ține mâna din cauza fierbințelii, poate ar fi bine să vă orientați către un alt model. Aceasta pentru că ineficiența în disiparea căldurii se va traduce în proasta funcționare a sistemului, în special a harddisk-ului și a slotului PCMCIA. Am întâlnit destul de multe situații în care un card wireless conectat pe PCMCIA nu mai funcționa după câteva minute din cauza supraîncălzirii slotului. Atenție așadar și la acest aspect care vă poate crea mari (și costisitoare) probleme în timp.

Compatibilitatea componentelor

Acum că am discutat fiecare componentă esențială în parte, este cazul să vă atragem atenția și asupra modului în care ele coexistă. Situația este în general foarte bună atunci când achiziționați un laptop de marcă. Problemele apar mai ales atunci când se optează pentru un barebone, el neavând de regulă certificare. Puteți avea surprize în sensul că anumite componente nu funcționează corect sau că apar blocări dese la activarea funcției Ir în paralel cu Bluetooth, de exemplu.

Apoi, verificați dacă pentru fiecare componentă din sistem puteți obține un driver certificat (în general pentru Windows) de la producător sau de la terți. Pentru sistemul de operare Windows situația este per ansamblu bună, fiecare componentă putând fi detectată cu succes. Probleme apar în momentul în care doriți să instalați pe laptop și alt sistem de operare, baza de drivere fiind încă destul de mică. Dacă aveți de gând să rulați o distribuție alternativă, verificați pe Internet care este nivelul de acoperire cu drivere al sistemului pe care doriți să îl achiziționați.

Accesorii

După câte am avut ocazia să observăm, capitolul accesorii nu este unul apreciat în țara noastră, și nu vorbim aici doar de sistemele notebook. În general, nu se prea dă atenție acestui aspect, preferându-se achiziționarea unor sisteme gataș, la un preț mai mic.

Ne permitem să facem o observație: luați în calcul accesoriile oferite de fiecare producător atunci când alegeți un laptop. Se vor dovedi de un real ajutor pe parcursul utilizării sistemului. Primordial ar fi să vedeți dacă sistemul vine cu o geantă corespunzătoare (material de calitate, spațioasă, sistem de amortizare a șocurilor etc.), Maus extern, eventual un adaptor

pentru curent conectabil la fanta pentru brichetă de la autoturism.

Brand și garanție

Și așa am ajuns la ultimul aspect pe care dorim să vi-l supunem atenției, și anume brandul și garanția sistemului.

Dat fiind faptul că suma pe care o veți investi într-un laptop este destul de mare și de obicei notebook-ul va fi un sistem mobil (ce va avea o probabilitate crescută de a se defecta ca urmare a unor loviri accidentale sau a expunerii la condiții de temperatură și umiditate dintre cele mai diverse), vă sugerăm să luați serios în calcul aspectul garanției și să nu renunțați la ea. Ba chiar, dacă este posibil, vă recomandăm să optați pentru o garanție prelungită, pentru că veți salva cu siguranță destui bani.

De multe ori alegerea unui laptop de marcă rezolvă în mare parte problema garanției, ea fiind asigurată implicit. Dar am văzut și ofertanți de sisteme care au prețuri considerabil mai mici tocmai din cauza faptului că nu oferă garanție. În acest caz, costul reparației unei eventuale defecțiuni este superior sumei pe care ați economisit-o la început.

Nu în ultimul rând, alegerea unui laptop de marcă în defavoarea unui barebone este de cele mai multe ori o acțiune înțeleaptă nu neapărat prin prisma funcționalității oferite (componente certificate, aplicații personalizate), cât mai ales prin garanția faptului că există suport de calitate în cazul apariției unor probleme. Și de ce nu, o probabilitate mai mică în ceea ce privește apariția unor eventuale defecțiuni.

În concluzie...

... ați văzut că nu este chiar un lucru ușor să alegeți un laptop potrivit. Sperăm doar ca sfaturile noastre să vă fie de folos și să ajungeți la o soluție convenabilă din punct de vedere al raportului caracteristici/preț.

ASISTENȚI DIGITALI ÎN MÂNĂ

PDA-uri în redacție

Pentru utilizatorul dependent de telefonul mobil, chiar și cel mai ușor notebook poate părea greu. Pe de altă parte, nici smartphone-urile nu oferă încă toate funcțiile unui calculator personal. Pentru acești utilizatori, alegerea potrivită poate fi calculatorul de buzunar, numit și PDA (Personal Digital Assistant).

Chiar dacă această categorie de produse este atacată din două direcții – de sus de către tablet PC-uri, iar de jos de către tot mai performantele smartphone-uri, producătorii nu renunță la dezvoltarea PDA-urilor.

Dacă privim ofertele de handheld-uri, putem observa că sistemul de operare Windows Pocket PC 2003 de la Microsoft practic domină concurența (Palm OS).

Motivul principal îl poate constitui faptul că este mult mai simplu și mai ușor să „convingem” două sisteme Windows să coopereze decât, de exemplu un Palm OS cu un Windows. De asemenea, și majoritatea utilizatorilor sunt mai familiarizați cu sistemul de operare Windows, prin urmare preferându-l pe acesta chiar și atunci când este vorba de alte dispozitive și nu despre calculatorul personal. Adevărul este că versiunea 2003 a sistemului Windows Pocket PC este una reușită, simplu de folosit și chiar rapidă, fiind un mediu ideal pentru orice utilizator de PDA.

Nici la capitolul hardware nu avem diversitate prea mare, majoritatea dispozitivelor mai performante fiind dotate cu procesorul Xscale de la Intel și, dintre acestea, reprezentanții seriei PXA27x fiind cele mai rapide modele. Procesorul de top poate fi numit modelul PXA272 care rulează la frecvențe de 312, 416 și 520 MHz și beneficiază de 64 MB memorie proprie. Pe de altă parte, PXA270 nu este dotat cu o memorie internă, dar este capabil să ruleze la frecvențe ceva mai mari. În afară de frecvențele de tact amintite mai devreme, acesta este capabil să ruleze și la o frecvență de 624 MHz. Deoarece PDA-urile sunt dispozitive mobile, consumul de energie este un factor important, prin urmare majoritatea procesoarelor de PDA sunt capabile să-și schimbe automat frecvența la care rulează și consumul, în funcție de aplicațiile care

sunt active la un moment dat sau de sursa de energie.

Cea mai mare noutate a anului trecut a fost introducerea display-ului cu o rezoluție de 640x480, care permite afișarea a de patru ori mai mulți pixeli pe ecran. Prin creșterea rezoluției a fost introdusă și posibilitatea de a întoarce imaginea afișată cu 90 de grade, PDA-ul putând fi folosit și pe orizontală. În acest fel, imaginea se aseamănă mai mult cu cea afișată pe un monitor de PC și folosirea unor documente devine mai ușoară – ca să nu mai vorbim despre vizionarea înregistrărilor video.

Majoritatea ecranelor de PDA au o rezoluție de 320x240 pixeli, cu adâncime de culoare la 16 biți și o mărime de 3,5 țoli. Modelele de top au însă display-ul ceva mai mare, între 3,7 și 4 țoli, și o rezoluție de 640x480

pixeli la aceeași adâncime de culoare.

Următoarea componentă importantă a unui PDA este memoria, care are atât funcție de memorie RAM, cât și de spațiu de stocare. În majoritatea dispozitivelor această memorie este împărțită în două, o parte care poate fi doar citită (fiind rezervată sistemului de operare și anumitor programe de bază) și alta disponibilă utilizatorului și pentru scriere.

Acestea fiind spuse, să trecem la review-ul propriu-zis. Și de această dată am primit la redacție câteva PDA-uri pe care l-am testat plecând de la aspectele enumerate anterior, prin prisma utilizatorului obișnuit, care își dorește un astfel de aparat cu un scop anume.



ASUS MyPAL A716

Unul dintre modelele din clasa de mijloc a producătorului ASUS este MyPAL A716, fiind situat ca preț și performanță între seria MyPAL A620 și MyPAL A730.

Curioși, deschidem pachetul în care ne-a fost livrat PDA-ul. Vedem aparatul, cradle-ul pentru conectarea cu PC-ul, încărcătorul, husa de protecție, documentația și CD-urile cu software. Dispozitivul este unul elegant, de culoare gri metalizat, dar ceva mai greoi decât celelalte aparate din categoria lui, având aproximativ 200 de grame. De altfel, este printre cele mai grele dispozitive de acest fel. Dar să trecem peste acest aspect. Încă de pe cutie putem



ASUS MYPAL 716: Performanță, dar la o greutate destul de mare.

afla că este dotat cu cel mai rapid procesor din seria PXA255, și anume cel cu frecvență de 400 MHz. Suficient pentru a rula fără nici o problemă sistemul de operare Windows Pocket PC 2003 Premium. În această variantă Premium, sistemul oferă câteva aplicații extra, cum ar fi Microsoft Reader, clientul Terminal Services și editorul de imagini (Pictures). Pe lângă acestea regăsim, de altfel, și programele de bază precum Pocket Word, Pocket Excel, MSN Messenger și Internet Explorer. Memoria disponibilă este suficientă (64 MB ROM și 64 MB RAM). Dacă în timp acest spațiu nu va mai fi suficient, puteți adăuga carduri de memorie CF sau SD, ambele fiind suportate de acest aparat, existând și posibilitatea utilizării lor simultane. De altfel, PDA-ul este dotat și cu un așa-numit Flash Disk – o parte a memoriei ROM unde puteți salva cele mai importante date. Aceste date vor rămâne salvate chiar și atunci când acumulatorul se descarcă, este detașat de aparat sau când resetați hardware aparatul.

Mărimea ecranului este de 3,5 țoli și are o rezoluție de 320 x 240 pixeli, cu o adâncime a culorii de 16 biți. Evident este un touch screen, în dotare existând și stylus-ul (așa-numitul creion), introdus în locașul din partea dreaptă a aparatului. Cu ajutorul acestuia veți lucra cu PDA-ul, atât navigând prin meniu, dar și (prin funcția de recunoaștere a scrisului Letter Recognizer și Transcriber) făcând notițe într-un docu-

ment Word.

Printre posibilitățile de conectare se remarcă WLAN-ul (cu standardul de 802.11b) pe lângă deja clasicele porturi IrDA și Bluetooth. De asemenea, dispozitivul este dotat cu difuzor și microfon, putând fi folosit și ca reportofon. Puteți atașa și căști stereo pentru a asculta diverse înregistrări audio sau fișiere MP3.

Ce nu ne-a plăcut însă, pe lângă greutatea mult prea mare pe care o are pentru un astfel de aparat, este antena exterioară. Pentru mulți utilizatori acesta constituie o bilă neagră, la fel ca și în cazul telefoanelor mobile. Dar, lăsând aceste aspecte deoparte, PDA-ul merită atenția utilizatorului care dorește un aparat care să-i satisfacă aproape toate cerințele și care oferă și funcții extra.

Fujitsu Siemens Pocket LOOX 420

Din aceeași categorie ca și MyPAL A716 de la ASUS se remarcă și Pocket LOOX 420 de la Fujitsu Siemens. De data aceasta avem însă un plus de eleganță, dimensiuni și greutate reduse.

Primul lucru deosebit la acest dispozitiv este creionul mult mai subțire pe care trebuie să-l strângeți destul de bine pentru a nu evada dintre degete. Adevărul este că producătorul nici nu prea avea cum să echipeze dispozitivul cu un creionăș mai robust, dat fiind faptul că dimensiunile reduse ale Pocket PC-ului nu ar fi permis-o. Dar vă puteți obișnui, noi am reușit. Butoanele de navigare și cele de shortcut de pe dispozitiv au fost poziționate cât se poate de ergonomic: apropiate unul de celălalt, fiind toate accesibile pentru degetul mare fără prea mult efort.

Un alt aspect pozitiv cu care nu multe dispozitive se pot lăuda este accesul clasic la acumulatorul aparatului. Ca și la telefoanele mobile, pe spatele acestuia există o trapă ușor de deschis prin simpla apăsare a unui buton.

După pornirea dispozitivului se poate observa că sistemul de operare este același Windows Pocket PC 2003 Premium. De asemenea, și procesorul este același model ca și la handheld-ul de la ASUS (Intel Xscale PXA255 la 400 MHz). Asemănările nu se opresc aici. Display-ul are aceeași mărime de 3,5 țoli, cu o rezoluție de 320 x 240 pixeli și adâncimea de culoare la 16 biți. Memoria însă este ceva mai mică, dispunând doar de 32 MB ROM. Dintre faci-

litățile de conexiune, și acesta poate fi conectat într-o rețea prin suportul pentru WLAN (802.11b), dar puteți efectua transfer de date și cu un telefon mobil dotat cu IrDA sau Bluetooth.

În concluzie, putem spune că este un aparat mai elegant, fiind mai subțire și mai ușor, chiar dacă o carcasă de plastic nu prea inspiră încredere. Acest aspect nu-l face deloc un aparat care să nu-și merite banii, mai ales că este mai ieftin față de ceilalți reprezentanți ai categoriei.

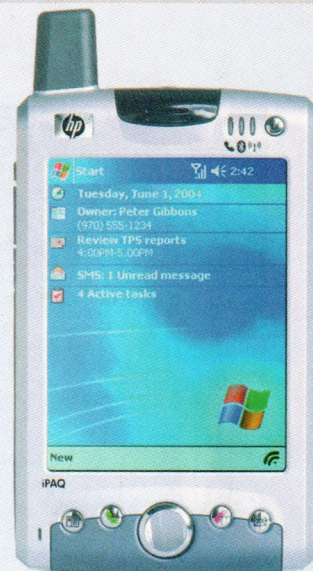
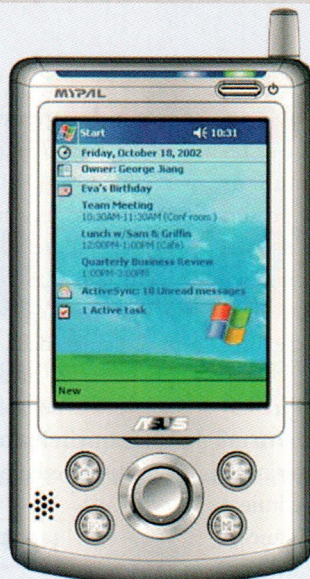
HP iPAQ h6340

Următorul PDA pe care vi-l prezentăm, pentru că merită într-adevăr toată considerația, este un hibrid. Dar atenție: este un telefon cu PDA, și nu un PDA cu telefon.

De ce spunem acest lucru? Din pricina puterii de calcul. Dacă iPAQ h6340 ar fi fost un PDA în care s-ar fi integrat acest telefon, PDA-ul putea fi mult mai puternic (procesorul din inima pocketul-ui HP iPAQ h6340 este un Texas Instrument și rulează la doar 168 MHz), lucru care ar fi dus însă la descărcarea foarte rapidă a dispozitivului, asta dacă-l foloseați pe post de telefon mobil. Dar nu credem că există vreun utilizator căruia i-ar plăcea să i se descarce telefonul într-o zi sau două, poate chiar mai repede. Se poate înțelege astfel de ce producătorul a ales această variantă. Dar, oare, în aceste condiții cum se poate compara un astfel de PDA cu



FUJITSU SIEMENS POCKET LOOX 420: Dotat cu un stylus foarte subțire.



Model	ASUS MyPAL A716	Fujitsu-Siemens Pocket LOOX 420	HP iPAQ h6340
Furnizor	Fitco Computers	Tornado Sistems	Flamingo Computers
Telefon	0268.47.79.77	021.206.77.77	021.222.50.41
Preț	404 USD (fără TVA)	290 EUR (fără TVA)	27.559.000 ROL/2.755,9 RON (cu TVA)
Procesor	Intel Xscale PXA255 400 MHz	Intel Xscale PXA255 400 MHz	Texas Instruments OMAP 1510 168 MHz
Memorie ROM/RAM	64/64 MB	32/64 MB	64/64 MB
Extensii	CF, SD	SD	SD
Sistem de operare	Windows Pocket PC 2003	Windows Pocket PC 2003	Windows Pocket PC 2003
Rezoluție	320 x 240 TFT 16 bit	320 x 240 TFT 16 bit	320 x 240 TFT 16 bit
Conectivă	USB, IrDA, WLAN, Bluetooth	USB, IrDA, WLAN, Bluetooth	USB, IrDA, WLAN, Bluetooth, GPRS
Extra	-	-	GSM
Mărimă	78x135x17,6 mm	70x113x14 mm	75x119x18,7 mm
Greutate	197 g	125 g	190 g



HP iPAQ H6340: PDA și telefon mobil sau telefon cu funcții de PDA?

„monștrii” de 400-500 MHz? Răspunsul ar părea evident, însă h6340 are alte atuuri. Cel mai important dintre acestea ar fi durata de viață a acumulatorului, care și în condiții extreme de utilizare (iluminarea la maxim a display-ului, difuzoarele la maxim, rularea de înregistrări video sau audio) durează cu până la două, dacă nu chiar trei ori mai mult.

Dintre dotările uzuale la un PDA amintim memoriile ROM și RAM, ambele cu câte 64 MB, touch screen-ul de 3,5 țoli și rezoluție de 320 x 240 pixeli, suportul pentru conexiuni IrDA, Bluetooth și WLAN (802.11b). Pe lângă acestea două (fiind și telefon GSM), suportă și transferul de date prin GPRS. Trebuie să mai amintim un accesoriu pe care nu l-am întâlnit la nici un alt aparat din cele șase, și anume tastatura atașabilă. Astfel, dacă anumite date nu pot fi introduse cu ajutorul stylus-ului, folosiți tastatura.

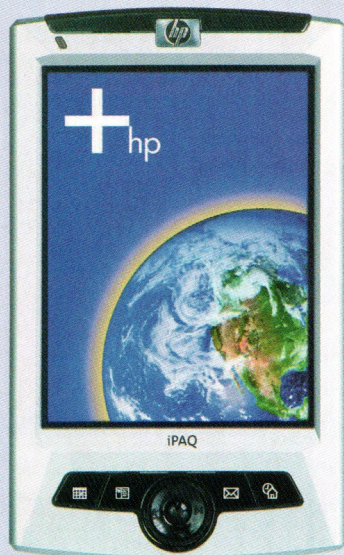
Singurele lucruri pe care le-am putea reproșa modelului HP iPAQ h6340 sunt faptul că e cam măricel și, evident, antena exterioară. Dar nici ASUS MyPAL A716 sau Palm Tungsten C nu sunt mai mici, nu? Audiția este clară, semnalul este bun,

cu alte cuvinte, este telefonul viitorului sau PDA-ul viitorului. Ba nu, telefonul viitorului. Decideți dumneavoastră.

HP iPAQ rz1710

Cel de-al doilea reprezentant HP iPAQ prezent în redacția noastră este modelul rz1710. Fiind cel mai simplu model al seriei, dispozitivul se adresează a celor utilizatori care doresc să utilizeze doar funcțiile de bază. Chiar și producătorul îl încadrează doar în categoria produselor Mobile Media Companion.

Chiar și în aceste condiții, aparatul este dotat cu un procesor Samsung S3C2410 care rulează la 203 MHz, ceva mai mult decât la modelul de vârf h6340, dar suficient pentru ce este destinat. Nici cu prea multă memorie nu se poate mândri, dispunând de numai 32 MB ROM și 32 MB RAM. HP iPAQ rz1710 oferă însă utilizatorului 10 MB de spațiu de siguranță, unde poate salva cele mai importante date. Menționăm că, după pornire, la dispoziția utilizatorului rămâne doar un spațiu de stocare de aproximativ 15 MB, acesta fiind împărțit aproape în mod egal pentru sal-

**HP iPAQ rz1710**

Flamingo Computers

021.222.50.41

10.999.000 ROL/1.099 RON (cu TVA)

Samsung S3C2410 203 MHz

32/32 MB

SD

Windows Pocket PC 2003 SE

320 x 240 TFT 16 bit

USB, IrDA

-

70x114x13,5 mm

120 g

Palm Tungsten C

Flamingo Computers

021.222.50.41

15.999.000 ROL/1.599,9 RON (cu TVA)

Intel Xscale PXA255 400 MHz

64 MB

SD

Palm OS 5.2.1

320 x 320 TFT 16 bit

USB, IrDA, WLAN

tastatură

78x122x17 mm

179 g

Palm Tungsten E

Flamingo Computers

021.222.50.41

8.549.000 ROL/854,9 RON (cu TVA)

Texas Instruments OMAP 311 ARM 126 MHz

32 MB

SD

Palm OS 5.2.1

320 x 320 TFT 16 bit

USB, IrDA

-

78x114x12,7 mm

130 g

varea datelor și pentru rularea altor aplicații. Dacă nu este suficient, puteți apela la folosirea unui card de memorie de tip Secure Digital.

Aplicațiile oferite sunt cele pe care le gă-

sim pe aproape oricare Pocket PC pe care rulează Windows Pocket PC 2003 și anume Pocket Word, Pocket Excel, MSN Messenger, Internet Explorer, ActiveSync etc.

Chiar dacă este cel mai simplu Pocket PC prezent în redacție, acesta este elegant și se remarcă îndeosebi prin dimensiuni și greutate, fiind cel mai mic și cel mai ușor (120 grame).

Palm Tungsten C

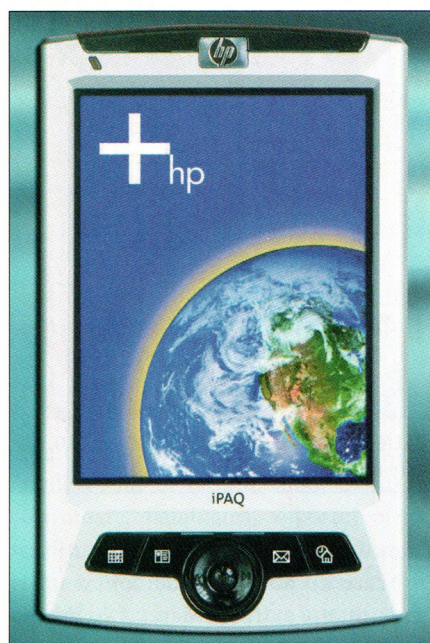
Acest dispozitiv diferă față de celelalte prezentate până acum în primul rând prin faptul că dispune de un alt sistem de operare decât Windows Pocket PC. Fiind produs de către Palm, sistemul cu care a fost înzestrat este Palm OS 5.2.1.

Încă din momentul în care îl scoateți din pachet nu puteți să treceți cu vederea tastatura integrată. Putem considera această facilități ca fiind un bonus, dar pentru că ea ocupă destul spațiu, ecranului i-a rămas mai puțin loc, fiind prin urmare mai mic și pătrat.

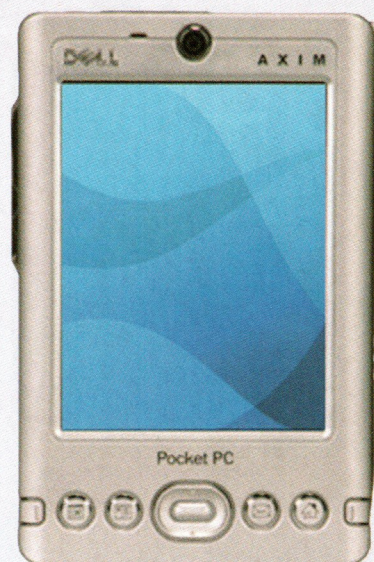
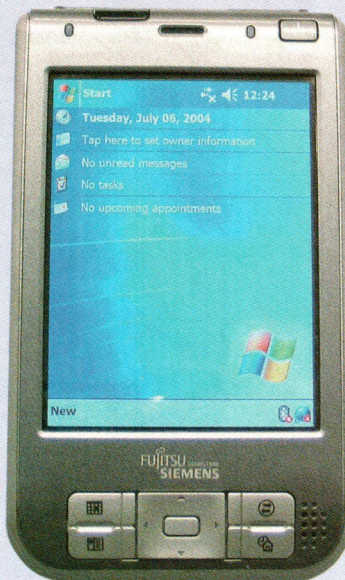
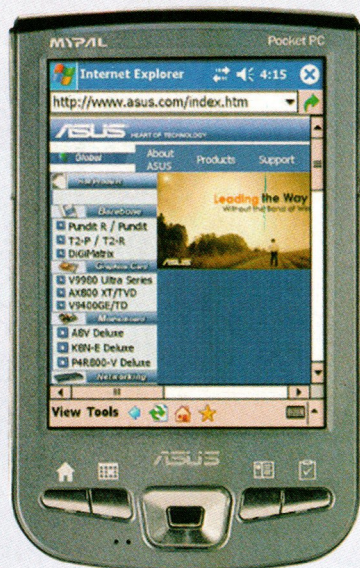
Mergând mai departe, sub „capotă” avem de-a face cu o dotare hardware destul de bună. Procesorul este un Intel

Xscale PXA255 de 400MHz, memoria are 64 MB cu posibilitate de extindere prin card SD, iar suportul pentru conexiuni USB, IrDA și WLAN (802.11b) este prezent. Nu în ultimul rând, am considerat a fi un detaliu interesant posibilitatea de a configura o conexiune VPN.

Toate acestea fac din acest Palm un aparat menit a satisface cele mai rafinate gusturi în materie. Desigur, să nu uităm și partea software. Dotarea la acest capitol este la înălțime. Aceasta, pe lângă sistemul de operare Palm OS, conține cam tot ce ați putea avea nevoie pentru utilizare. Practic, tot ce nu este încă preinstalat puteți găsi pe CD-urile ce însoțesc aparatul: Adobe Acrobat Reader, Chapura Pocket-Mirror 3.1, Copytalk, Prefs, Kinoma Player, Palm VersaMail 2.5, Palm Photos, Kinoma Producer, PalmSource Web Browser 2.0, HandMark Super Solitaire 15 și multe altele. Despre toate facilitățile puse la dispoziția utilizatorului este mai ușor să spunem ce lipsește decât a enumera capacitățile lui Tungsten C. Astfel, inconvenientul major al acestui aparat este ieșirea pentru căști mono, ca și difuzorul, tot mono. Mai mult, nu veți putea utiliza



HP iPAQ RZ1710: Simplu, mic, ușor și elegant: potrivit pentru toată lumea.



Model	ASUS MyPAL A730W	Fujitsu-Siemens Pocket LOOX 720	DELL Axim X30 624
Furnizor	Fitco Computers	Tornado Sistems	Genesys Systems
Telefon	0268.47.79.77	021.206.77.77	021.242.05.42
Preț	524 USD (fără TVA)	440 EUR (fără TVA)	360 EUR (fără TVA)
Procesor	Intel Xscale PXA270 520 MHz	Intel Xscale PXA272 520 MHz	Intel Xscale WMMX 624 MHz
Memorie ROM/RAM	64/128	64/128	64/64
Extensii	CF, SD	CF, SD	SD
Sistem de operare	Windows Pocket PC 2003 SE	Windows Pocket PC 2003 SE	Windows Pocket PC 2003 SE
Rezoluție	640 x 480 TFT 16 bit	640 x 480 TFT 16 bit	320 x 240 TFT 16 bit
Conectivă	USB, IrDA, Bluetooth, WLAN	USB, serial RS232, IrDA, Bluetooth, WLAN	USB, IrDA, Bluetooth, WLAN
Extra	cameră foto digitală 1,3 mp	cameră foto digitală 1,3 mp	-
Mărime	72,8x117,5x16,8 mm	72x122x15,2 mm	76,2x122,4x15 mm
Greutate	170 g	170 g	140 g

Voice Recorder-ul în absența căștilor oferite opțional. În rest, aveți fără doar și poate de a face cu un redevabil reprezentant al familiei Tungsten, al cărui ultim membru în acest review este modelul E.



PALM TUNGSTEN C: Din pricina tastaturii incluse, display-ul este ceva mai mic.

Palm Tungsten E

Modelul de intrare din seria Tungsten a celor de la Palm poartă litera E. Dacă dintre Pocket PC-uri HP iPAQ rz1710 a fost cel mai simplu PDA, la fel putem spune și despre acest Palm. Este micuț, cu carcasă de metal argintiu, care-l face cât se poate de elegant. Dar, pe cât de bine arată, cu atât de puține caracteristici este prevăzut.

Totuși, să spunem câteva cuvinte despre dotările hardware ale acestui dispozitiv. Procesorul este un Texas Instruments OMAP 311 ARM la 126 MHz, memoria însumează 32 MB (din care disponibili sunt 28,3 MB), suportă conexiunile USB și IrDA și are un display la aceeași diagonală și rezoluție cu Tungsten C. Putem spune că vine cu o configurație modestă față de ceilalți reprezentanți ai PDA-urilor, putând fi considerat mai degrabă un alt membru al categoriei Mobile Media Companion.

Și, chiar dacă nu este la fel de performant ca și celelalte PDA-uri, pachetul conține un CD cu software adițional „la greu”, ca și în cazul celui alt model de la



PALM TUNGSTEN E: Ca și HP iPAQ rz1710, este un aparat mic, ușor și elegant.

Palm. Este însă ideal pentru acei utilizatori care nu au nevoie de conexiuni și performanțe extraordinare, ci își doresc doar un dispozitiv în care să-și noteze ideile importante sau să-l folosească pe post de reminder. Își merită prețul.

BIROU LA DRUMUL MARE

NOTEBOOK-UL POTRIVIT

Doriți să achiziționați un calculator portabil, dar, cu toate sfaturile primite (inclusiv din partea noastră), încă nu puteți alege din multitudinea de oferte. Diferite configurații, modele care mai de care, de la diverși producători, cel potrivit este greu de găsit. Pentru a vă ajuta să faceți alegerea potrivită, am evaluat în redacție câteva notebook-uri, despre care veți citiți în cele ce urmează.



Tendința actuală arată destul de clar că utilizatorii preferă mărcile cunoscute (IBM, Toshiba, HP-Compaq, Acer, Sony, Panasonic etc.), trend pe care îl regăsim inclusiv la noi în țară. Cei mai pretențioși utilizatori se îndreaptă către „brand-uri”, pentru că acestea le oferă siguranță. Fiind vorba de sisteme delicate, fragile și, nu în ultimul rând, destul de costisitoare, fiabilitatea, suportul oferit, service-ul prompt și serios, precum și garanția reprezintă elementele cheie în momentul alegerii. Aceasta nu înseamnă totuși că mărcile românești nu pot oferi soluții alternative viabile. Doar că mărcile consacrate oferă facilități unice, cum ar fi

de exemplu, suplețea deosebită (notebook-urile slim).

Dacă sunteți adeptul performanței, nu treceți cu vederea lucrurile mai puțin vizibile cum ar fi, de exemplu, capacitatea acumulatorilor. Aceasta ar trebui să fie de preferință de minim 4.400 mAh; în caz contrar avertizarea sonoră va apărea mai repede decât v-ați aștepta. Un alt element mai puțin cunoscut este impactul hard-disk-ului asupra întregului sistem. În cazul în care acesta nu întrunește câteva condiții minime, cum ar fi 5.400 RPM și 8 MB cache, aplicațiile de tip office vor avea mult de suferit. Degeaba este sistemul foarte rapid dacă harddisk-ul are

doar 4.200 RPM. Imaginați-vă o mașină pornită cu frâna de mână trasă. Merge, dar în ce condiții? Display-ul este un alt factor decizional. Evitați TFT-urile cu unghiuri de vizibilitate foarte mici; vă vor transforma lucrul de zi cu zi într-un adevărat chin.

La polul opus, de exemplu, cel mai impresionant display (din notebook-urile prezente în redacție) aparține modelului Toshiba Satellite P30-132. De altfel, laptopul în sine este device remarcabil. Acesta este echipat cu un procesor de desktop, ce rulează la 3,46 GHz și al cărui display nu numai că este cel mai mare, dar are și cele mai naturale culori pe care le-am putut



HP-COMPAQ NC6120: Stil și eleganță. Acest notebook poate fi companiul ideal.

admira pe un display. Mai mult decât atât, unghiurile de vizibilitate au fost și ele pe măsură. Dar, faceți cunoștință cu fiecare portabil...

HP-Compaq nc6120

HP-Compaq nc6120 este un model din categoria notebook-urilor Business de la HP din seria Thin and light, adică subțiri și ușoare. Într-adevăr, acest laptop care a poposit în redacția CHIP Special s-a ridicat la nivelul așteptărilor. În primul rând pentru că portabilele de la HP-Compaq au o anumită prestanță, conferită cu precădere de materialul robust folosit la construcția carcasei, care dă senzația de siguranță, și nu de „plastic scârțâind”. În ceea ce privește portabilitatea putem spune că oferă tot ceea ce aveți nevoie la un astfel de notebook: port Ethernet (NetXtreme Gigabit 10/100/1000 Mbps), modem intern de 56 Kbps, patru porturi USB 2.0, port serial și paralel, port Firewire (IEEE 1394), două porturi PC Card, IrDA, suport wireless (802.11b/g) și, nu în ultimul rând, ieșiri pentru căști și microfon, S-Video și conector pentru Docking Station. Singurul lucru care i-a lipsit a fost suportul pentru Bluetooth. În orice caz, posibilitățile de conectivitate/extensie sunt bune și suficiente.

Să spunem câte ceva și despre celelalte dotări hardware. Acest model nc6120 este construit în jurul platformei Sonoma de la Intel, procesorul fiind un Pentium M 740 ce rulează la 1,73 GHz cu 2 MB cache Level 2 și FSB la 533 MHz. Suportul grafic este asigurat de cipul Intel Mobile 915GM Express integrat, care poate utiliza până la 128 MB din memoria sistemului, în funcție de aplicațiile rulate. Memoria RAM a acestui HP Compaq este mulțu-

mitoare având 512 MB DDR la 333 MHz, expansibilă până la 2 GB. Harddisk-ul de 60 GB de la Fujitsu este mai mult decât suficient, mai ales că are o viteză de 5.400 rotații pe minut (RPM). De asemenea, aveți posibilitatea de a viziona și chiar scrie DVD-uri, unitatea optică fiind un 4X DVD+/-RW Dual Format MultiBay II. Nu în ultimul rând, la capitolul dotări trebuie amintit card reader-ul care acceptă cardurile de memorie SD, MMC, SmartMedia, Memory Stick Pro și xD. Hp Compaq nc 6120 nu dezamăgește nici la capitolul ergonomia și autonomia acumulatorului, acesta fiind un model Li-Ion de 4.800 mAh care îl „ține în viață” până la patru ore.

Per ansamblu, HP-Compaq nc6120 este o achiziție foarte bună, mai ales pentru o persoană care este în căutarea unui laptop ideal pentru aplicațiile de tip office.

Sony VAIO VGN-S170

Notebook-ul VGN-S170 din seria S de la pentru Sony VAIO este conceput în mod special pentru a oferi mobilitate – prin dimensiuni și greutate redusă, cu o autonomie ridicată a acumulatorului. De cele mai multe ori, pentru utilizatorul obișnuit mobilitate crescută înseamnă sacrificarea performanțelor, dar Sony VAIO S170 dovedește contrariul, în special în categoria business din care face parte.

Fiind vorba de un laptop destinat îndeosebi utilizatorilor care călătoresc mult, dotările hardware sunt în conformitate cu acest aspect. Procesorul este un Intel Pentium M 715 care rulează la 1,5 GHz (FSB de 400 MHz), evident cu tehnologie Centrino, consumul de energie fiind prin urmare redus. Din păcate, de prea multă memorie RAM nu dispune, doar 256 MB PC2700 (333 MHz), dar

Windows Home Edition s-a mișcat destul de bine și în aceste condiții, mai ales că și placa grafică dispune de propria memorie de 32 MB, aceasta fiind un ATI Mobility Radeon 9200. Nici harddisk-ul nu este foarte mare (40 GB), fiind și destul de lent, cu doar 4.200 RPM.

Fiind un laptop ceva mai mic decât cele uzuale, ecranul său este un Xbrite cu o mărime de 13,3 inci și o rezoluție de 1.280 x 800 de o calitate remarcabilă (opt nivele de luminozitate), suficient pentru a lucra cu documente sau chiar pentru a viziona un film pe DVD.

Cât despre soluțiile de conectivitate/extensie, VAIO S170 nu dezamăgește. În afară de conexiuni Bluetooth este dotat cu tot ceea ce este necesar: două porturi USB 2.0, port Firewire, ieșire video VGA, port RJ-11 pentru modem și RJ-45 pentru rețea (10/100 Mbps), suport wireless (802.11b/802.11g) și jack ieșire audio și microfon. De asemenea, și acest notebook este dotat cu card reader, însă doar pentru Memory Stick și Memory Stick Pro.

Singurul lucru care nu ne-a plăcut la acest model este lipsa unui mecanism de prindere al ecranului atunci când este închis. Dar, indiferent de acest aspect, merită luat în considerare și, chiar dacă prețul acestuia este puțin cam mare, își merită toți banii.

IBM ThinkPad T42

ThinkPad T42 poate fi considerat unul dintre cei mai buni tovarăși de drum, împreună cu Sony VAIO S170 și HP Compaq nc6120, fiind mai ușor decât majoritatea notebook-urilor, cu un design simplu, dar elegant.

Capitolul la care IBM excelează este reprezentat de ușurința la folosire, obser-



SONY VAIO VGN-S170: Dimensiuni reduce. Printre cele mai mici din categoria business.



IBM THINKPAD T42: Securitate maximă. Cititorul de amprente vă ajută în acest sens.

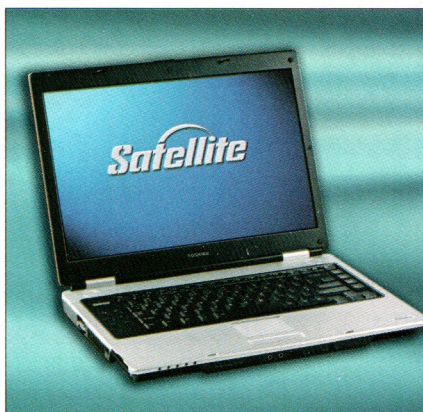
vându-se deosebită grijă pentru utilizator a renumitului producător: butoane ergonomice, lampă cu halogen pentru utilizare pe timp de noapte și unghiul de vizibilitate bun al ecranului. O funcție interesantă, pe care nu am regăsit-o la nici un alt model din celelalte cinci, este cititorul de amprentă. Astfel, protejarea notebook-ului și a datelor de pe acesta este mai sigură și se elimină și nevoia memorării și introducerii diferitelor parole.

Dotările hardware sunt ideale scopului pentru care a fost conceput, și anume lucrul cu aplicații office.

Procesorul este un Intel Pentium M 735 la 1,7 GHz, cu tehnologie Centrino, în acest fel consumul de energie fiind cu mult redus. Memoria RAM este de 512 MB DDR PC2700, majoritatea aplicațiilor rulând fără probleme în aceste condiții. Suportul grafic este asigurat de un ATI Mobility Radeon 7500 cu 32 MB pe interfață AGB 4x, iar harddisk-ul are o capacitate de stocare de 40 GB și turație de 5.400 RPM.

Cât despre dotările de conectivitate, pentru rețea aveți cipurile integrate Intel PRO/1000 Gigabit Ethernet, care permite conexiuni LAN (10/100/1000 Mbps) și, respectiv, Intel PRO/Wireless 2200BG pentru conexiuni wireless (802.11b/g). De asemenea, oferă suport pentru aproape toate tipurile de conexiuni indispensabile la un calculator portabil, mai puțin port Firewire.

Bateria rezistă aproape cinci ore, aceasta și datorită power management-ului avansat realizat din software. În cazul în care considerați că nici acest timp de funcționare autonomă nu este suficient, puteți înlocui DVD-ul cu o baterie adițională. T42 face față și unor situații neprevăzute: materialul carcasei nu se zgâ-



TOSHIBA SATELLITE M40-101: Boxe de calitate Harman Kardon la un laptop business.

rie la simple atingeri cum se întâmplă cu alte notebook-uri, iar harddisk-ul are un sistem avansat de protecție la șocuri.

Toshiba Satellite M40-101

Și dacă tot suntem la categoria notebook-urilor de tip business, faceți cunoștință și cu modelul Satellite M40-101 de la Toshiba. Fiind la rândul său construit pentru lucrul cu aplicațiile de tip office, dimensiunile acestuia sunt totuși ceva mai mari decât ale celorlalți reprezentanți ai acestei categorii. Însă, indiferent de dimensiuni, M40-101 se remarcă prin eleganță și calitate, tastatură ergonomică și touch-pad. Dacă majoritatea calculatoarelor portabile sunt negre, acesta are carcasa într-un gri metalizat.

Să lăsăm totuși aspectul exterior la o parte și să vedem cu ce este dotat... La deschidere puteți observa automat ecranul TFT WXG de 15,4 țoli în mod 16:9. Împreună cu boxele Harman Kardon putem spune că avem de-a face un „cinema portabil”, mai ales că și procesorul Intel Pentium M 730 ce rulează la 1,6

GHz cu 2 MB cache Level 2 și FSB la 533 MHz îl ajută în acest sens. Și suportul grafic contribuie la gradul crescut de performanță, acesta fiind un ATI Mobility Radeon X300 cu 64 MB memorie, pe o interfață de tip PCI Express 16x. Memoria sistemului este și ea suficientă pentru un astfel de notebook, 512 MB. Din păcate însă, acest aparat pierde destul de mult la capitolul harddisk, acesta dispunând de o capacitate de numai 40 GB și de doar 4.200 RPM. În altă ordine de idei, nu putem trece cu vederea faptul că este echipat cu un inscripător de DVD-uri.

În plus, modelul M40-101 al seriei Satellite este prevăzut și cu porturi Firewire și IrDA, iar controlul funcției wireless se poate face și prin intermediul unui buton amplasat pe partea din față a carcasei. Tot aici se regăsesc și jack-urile pentru căști și microfon, un control al volumului și un card reader 6-in-1 cu suport pentru memorii SD, SmartMedia, Memory Stick, Memory Stick Pro, MultiMedia Card și xD-Picture. De asemenea, nu lipsesc nici porturile standard pentru un laptop, și anume trei conectori USB 2.0, RJ-11 pentru modem, RJ-45 pentru rețea, VGA pentru monitor extern, ieșire S-Video și un slot PC-Card (PCMCIA).

Dacă trecem cu vederea dimensiunile ceva mai mari ale lui Toshiba Satellite M40-101 și harddisk-ul lent, laptopul poate fi partenerul ideal al oricărui utilizator care caută fiabilitate și eleganță.

Toshiba Satellite P30-132

Printre notebook-urile prezente în redacție și-a făcut loc și un laptop („Monstrul” cum l-am denumit noi) cu procesor Mobile Pentium 4 552 HTT de la Intel, ce rulează la frecvența de 3,46 GHz. Este vorba despre modelul Satellite P30-132 de la Toshiba.

Adevărul este că, la prima vedere, e greu să vă dați seama dacă aveți de-a face realmente cu un laptop sau cu desktop-ul de acasă în forma unui notebook. De ce această impresie? În primul rând din cauza dimensiunilor și a greutății. Ajunge dacă vă spunem că are 42 cm lungime și 29,3 cm lățime. În aceste condiții cam greu încapă și în cea mai spațioasă servietă, ca să nu mai vorbim de faptul că, lucrând cu el în redacție, am obosit doar mutându-l de pe un birou pe altul, greutatea sa însumând circa 5 kg cu acumulator cu tot. L-am

ALTERNATIVE

» Mini notebook

Definiția cuvântului „portabil” capătă cu adevărat sens doar în compania unor laptopuri de dimensiuni mici. Imaginați-vă că aveți nevoie de un computer la un anumit eveniment și că trebuie să vă și deplasați pe distanțe considerabile. Un notebook de dimensiuni „clasice” este voluminos, cântărește în jur de trei kilograme, iar despre desknote-uri ce să mai zicem... În schimb, aceste notebook-uri ultra slim sunt foarte ușoare și simple de transportat, iar impresia pe care o veți lăsa celor din jur utilizând asemenea „minunății ale tehnicii” este pe

măsura eleganței acestor dispozitive. Aceasta în cazul în care, pe lângă mobilitate, vă interesează și aspectul. Meritul deosebit revine fabricanților care au reușit să „îngheșuie” placa de bază, procesorul ce rulează la frecvențe destul de mari și un harddisk la fel de încăpător într-un volum atât de redus. Tehnologia delicată necesară fabricării unui mini-laptop nu este însă ușor de implementat de către orice companie. Doar cele cu tradiție oferă astfel de dispozitive – de exemplu IBM, Sony sau Panasonic.



Model	HP-Compaq nc6120	Sony VAIO VGN-S170	IBM ThinkPad T42
Furnizor	SCOP Computers	FiT Distribution	Tornado Systems
Telefon	021.301.57.93	021.201.15.16	021.206.77.77
Preț	1339 EUR (fără TVA)	1.785 USD (fără TVA)	2.050 EUR (fără TVA)
Caracteristici tehnice			
Procesor	Intel Pentium M 740 1,73 GHz, 2 MB cache Level 2	Intel Pentium M 715 1,5 GHz, 2 MB cache Level 2	Intel Pentium M 735 1,7 GHz, 2 MB cache Level 2
Memorie RAM	512 MB DDR	256 MB DDR	512 MB DDR
Harddisk	60 GB, 5.400 RPM	40 GB, 4.200 RPM	40 GB, 5.400 RPM
Unitate optică	DVD+/-RW	DVD-ROM/CD-RW	DVD-ROM/CD-RW
Placă video	Intel Mobile 915GM Express	ATI Mobility Radeon 9200	ATI Mobility Radeon 7500
Număr porturi serial/paralel/USB/PS/2	1/1/4/0	0/0/2/0	0/1/2/0
Monitor extern/TV-out	da/da	da/nu	da/da
Bluetooth/Firewire /Infraroșu (IrDa)	nu/da/da	nu/da/nu	da/nu/da
PC-Card Type II/ Card reader (tip)	da/da (SD, MMC, SmartMedia, Memory Stick Pro, xD)	da/da (Memory Stick, Memory Stick Pro)	da/nu
Wireless LAN	Intel PRO/Wireless 2200BG 802.11b/g	Intel PRO/Wireless 2200BG 802.11b/g	Intel PRO/Wireless 2200BG 802.11b/g
Fast Ethernet/ Modem integrat	da/da	da/da	da/da
Diagonala ecranului	15" TFT XGA	13,3" Xbrite TFT	15" TFT
Rezoluție maximă	1.024 x 768	1.280 x 800	1.024 x 768
Dimensiuni carcasă (Lxlxl) [mm]	328,6x267x30,3 mm	312x224x27 mm	330x269x30,4 mm
Greutate	2,75 kg	1,9 kg	2,6 kg
Timpul până la descărcare (bateria la maxim) [ore]	4,5 ore	5 ore	5 ore

încadra mai degrabă în categoria desktop replacement sau, așa cum spun cei de la Toshiba, mobile entertainment.

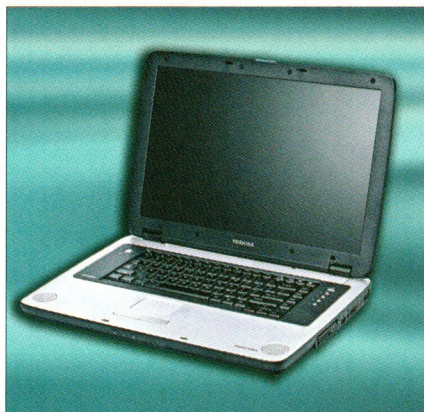
Evident, la asemenea dimensiuni și dotările hardware trebuie să fie pe măsură. Pe lângă procesorul high-end de la Intel cu tehnologie Hyper-Threading (care oferă suficientă putere de calcul pentru orice aplicație office, și chiar și pentru jocuri), și restul componentelor contribuie la performanța sa deosebită. Memoria de 1 GB (2x 512 MB), placa grafică ATI Mobility Radeon 9700 cu 64 MB, pe interfață 8x AGP, harddisk-ul de 100 GB, 4.200 RPM și 8 MB cache, cu o rată de transfer de 100 MB/s, ecranul TFT WXGA de 17 țoli, la o rezoluție de 1.440 x 900 pixeli și boxele Harman Kardon fac din acest notebook mai puțin portabil un adevărat sistem de top.

Din punct de vedere al conectivității, „monstrul” are aproape tot ceea ce îi tre-

buie, mai puțin suportul pentru conexiuni Bluetooth. În plus, și acest model de la Toshiba este echipat cu un card reader 6-in-1, care recunoaște mediile SD, SmartMedia, Memory Stick, Memory Stick Pro,

MultiMedia Card și xD-Picture.

În concluzie, pentru performanțe extreme, acest notebook (sau nu?) care suferă totuși la capitolul portabilitate, este cea mai bună soluție. Prețul este și el pe măsura „CV”-ului.



TOSHIBA SATELLITE P30-132: Un „monstru” cu performanțe la fel de mari.

Dialogue A33i

Și dacă am vorbit anterior despre un notebook uriaș, am avut ocazia să încercăm și lucrul cu un calculator foarte mic (nu prea știm în ce categorie să-l plasăm, deși producătorul îi spune Flybook), acesta având cele mai reduse dimensiuni.

La prima vedere pare a fi un notebook „pitic” (235x155x31 mm), tastele fiind atât de mici și de înghesuite, încât un utilizator cu degetele ceva mai mari, sau obișnuit fiind cu un laptop clasic, va avea mari dificultăți mai ales când va trebui să tasteze



Toshiba Satellite M40-101	Toshiba Satellite P30-132	Fujitsu Siemens Amilo D7850	Dell Inspiron 8600	Dialogue A33i Flybook
SCOP Computers	SCOP Computers	Flamingo Computers	Best Computers	ASESOFT Distribution
021.301.57.93	021.301.57.93	021.222.50.41	021.345.55.05	021.211.18.56
1.499 EUR (fără TVA)	1.889 EUR (fără TVA)	55.998.639 ROL (cu TVA)	1.670 EUR (fără TVA)	1.650 EUR (fără TVA)
Intel Pentium M 730 1,6 GHz, 2 MB cache Level 2	Intel Mobile Pentium 4 552 HTT 3,46 GHz, 512 KB cache Level 2	Intel Mobile Pentium 4 538 HTT 3,2 GHz, 1 MB cache Level 2	Intel Pentium M 725 1,6 GHz, 2 MB cache Level 2	Transmeta Crusoe TM-5800 1 GHz, 512 KB cache Level 2
512 MB DDR	1 GB DDR (2x512 MB)	512 MB DDR	512 MB DDR	512 MB DDR
40 GB, 4.200 RPM	100 GB Fujitsu, 4.200 RPM	80 GB, 5.400 RPM	60 GB	40 GB, 4.200 RPM
DVD+/-RW	DVD+/-RW	DVD+/-RW Dual Double Layer	DVD-ROM/CD-RW	-
ATI Mobility Radeon X300	ATI Mobility Radeon 9700	ATI Mobility Radeon 9200	ATI Mobility Radeon 9600 Pro Turbo	ATI Mobility Radeon
0/0/3/0	0/0/3/0	0/1/5/1	0/0/2/0	0/0/2/0
da/da	da/da	da/da	da/da	da/nu
nu/da/nu	nu/da/nu	nu/da/nu	nu/da/nu	da/da/nu
da/da (SD, SmartMedia, Memory Stick, Memory Stick Pro, MMC, xD)	da/da (SD, SmartMedia, Memory Stick, Memory Stick Pro, MMC, xD)	da/nu	da/nu	da/nu
Intel PRO/Wireless 2200BG 802.11b/g	Atheros AR500AG 802.11b/g	-	Intel PRO/Wireless 2100 802.11b mini PCI wireless card	Modul 802.11b
da/da	da/da	da/da	da/da	da/da
15,4" WXGA TFT	17" WXGA TFT	15" TFT XGA	15,4" TFT	8,9" WXGA TFT touch-screen
1.280 x 800	1.440 x 900	1.024 x 768	1.920 x 1.200	1.024 x 600
360x268,5x29 mm	420x293x40 mm	345x282x41	361x276x38,6 mm	235x155x31mm
2,8 kg	4,5 kg	3,5 kg	3 kg	1,2 kg
2,5 ore	2 ore	2 ore	4 ore	4 ore

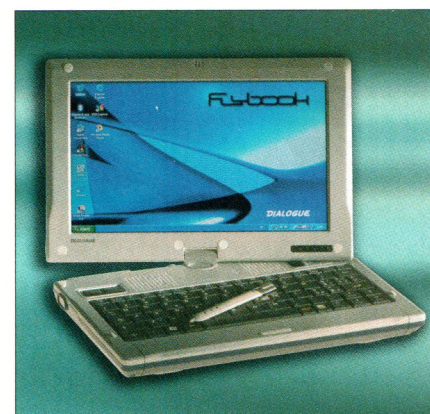
la o viteză destul de mare. Dar, surpriză! Ecranul este un touch-screen, iar în partea dreaptă a dispozitivului găsiți și un stylus corespunzător. În condițiile acestea, aparatul poate fi considerat chiar și handheld, chiar dacă unul imens pentru formatele actuale. Surprizele continuă! Ecranul este mobil, putând fi rotit și închis înapoi cu display-ul în sus. În această formă arată ca un Tablet PC, mai ales că și sistemul de operare preinstalat este Windows XP Home Edition. Și, ca să avem și o cireșă pe tort, puteți introduce în aparat SIM-ul telefonului mobil, deoarece dispozitivul dispune de suport GMS (900/1800/1900 MHz). Așadar, aveți un notebook cu telefon inclus cu suport 3G. Complicat. Să rămânem totuși la denumirea pe care i-a dat-o producătorul, și anume Flybook.

Dotările hardware sunt acceptabile, mai ales la asemenea dimensiuni. Proceso-

rul este un Transmeta Crusoe TM-5800 la o frecvență de 1 GHz și 512 KB cache Level 2. Memoria RAM este uriașă pentru un sistem atât de mic, 512 MB DDR, iar suportul grafic este oferit de un ATI Mobility Radeon cu 16 MB. Harddisk-ul și el este un Toshiba de 40 GB la 4.200 RPM, care permite o rată de transfer de până la 100 MB/s. Mărimea ecranului este de 8,9 inci în mod 16:9 și oferă o rezoluție de 1.024 x 600 pixeli.

Cele mai impresionante au fost de departe dotările de conectivitate, acest Flybook fiind echipat cu două porturi USB 2.0, două porturi Firewire, ieșire VGA pentru monitor extern, RJ-11 pentru modem, RJ-45 pentru rețea, un slot PC-Card Type II, jack pentru microfon și căști, antenă wireless (802.11b) încorporată, cu suport și pentru conexiuni Bluetooth (versiunea 1.1). Toate acestea la o greutate de

puțin peste 1 kg! Din păcate, prețul mult prea mare nu justifică toate dotările pe care le are acest dispozitiv. Oricum, este o soluție ingenioasă cu care puteți impresiona multă lume.



DIALOGUE A33i: Notebook? Tablet PC? Telefon mobil? Nu, Flybook!

CONTACTE ÎN SIGURANȚĂ

Backup de date cu mobilul

Pierderea unor documente importante, chiar și de pe telefonul mobil, aduce după sine mare osteneală și mulți nervi. De aceea, realizarea periodică a unor copii de siguranță a informațiilor de pe telefon este cea mai bună modalitate de protecție.

Nu se întâmplă în fiecare zi, dar sigur cunoașteți pe cineva căruia să i se fi întâmplat următoarele: i-a fost furat mobilul, l-a uitat în taxi sau i-a făcut o baie neprogramată într-o zi ploioasă. Enervant, într-adevăr, și din păcate vi se poate întâmpla chiar și dumneavoastră. Dacă ne gândim mai bine, nu pierderea aparatului este inconvenientul principal, ci golul lăsat de lipsa agendei cu numerele de telefon, a datelor personale, a mesajelor, imaginilor – acestea sunt de neînlocuit. Prin urmare, ideal ar fi să realizați periodic copii de siguranță ale datelor de pe telefonul mobil pe un calculator. Pentru aceasta aveți nevoie însă de un program dedicat și de un cablu special prin care să transferați datele pe PC. Majoritatea telefoanelor mai avansate are în pachet un astfel de program și, în unele cazuri, există chiar și cablul de date potrivit. Fără îndoială, mulți pot spune că nu au nevoie de așa ceva. Însă importanța pe care ar trebui să o aibă un astfel de soft trebuie să fie direct proporțională cu importanța datelor și a documentelor stocate.

Vă prezentăm în continuare câteva soluții simple pentru transferul datelor la trei telefoane mobile diferite, și anume Nokia, Siemens și Samsung. Articolul este însă orientativ și se dorește a fi mai degrabă o idee de metodă de lucru decât o soluție bătută în cuie. Este posibil să găsiți, după multe căutări pe Internet, aplicații care să vi se potrivească mai bine decât cele prezentate în acest articol.

NOKIA OXYGEN PHONE MANAGER II

Un program pentru telefoanele Nokia vă ajută să rezolvați problemele fără să vă chinuți apăsând pe micile butoane ale telefonului. Evident, pentru a putea face acest lucru, pe lângă utilitar mai aveți nevoie și de un cablu de date sau un adaptor IrDA cu ajutorul căruia să conectați celularul la calculator.

Unul dintre cele mai bune utilitare, cu ajutorul căruia veți putea avea acces total la terminalul Nokia, este Oxygen Phone Manager II, aplicație a celor de la Oxygen Software. Găsiți versiunea trial a programului și pe CD-ul alăturat revistei, varianta full putând fi achiziționată de pe pagina oficială a producătorului (www.opm-2.com) pentru 29 de euro. Cu acest soft puteți face mai mult decât un backup al datelor, aplicația fiind foarte complexă și destinată întregii game de telefoane Nokia.

Instalarea programului nu este deloc complicată și se face de regulă în câteva clipe, prin câteva clicuri pe *Next*. Pentru a deschide managerul trebuie să parcurgeți succesiunea *Start-Programs-Oxygen Phone Manager II*. După deschiderea programului, în cazul în care ați conectat corect telefonul, aparatul va fi recunoscut automat. Dacă mobilul nu este recunoscut, selectați *Options* din meniul *Tools* unde, la *Connection & Common*, veți putea modifica tipul conexiunii, portul la care este conectat telefonul și chiar și tipul cablului.

Imediat după conectare, programul vă sugerează realizarea unui backup al datelor de pe telefon. Acesta va putea fi făcut automat, prin folosirea asistentului dedicat, iar datele vor fi salvate într-un fișier care, ulterior, va putea fi restaurat prin comanda *Restore all data* din meniul *Phone* (sau mai simplu, prin apăsarea tastei [F3]).

După ce efectuați această copie de siguranță, aveți acces la întreaga gamă de op-

rațiuni posibile cu ajutorul aplicației. Sub o interfață de tip Explorer (se și numește, *Phone Explorer*) sunt oferite utilizatorului module necesare pentru accesarea agendei telefonice, editor de logo-uri și profil, un composer pentru tonuri de apel, precum și un manager pentru SMS-uri.

SIEMENS BACKUP

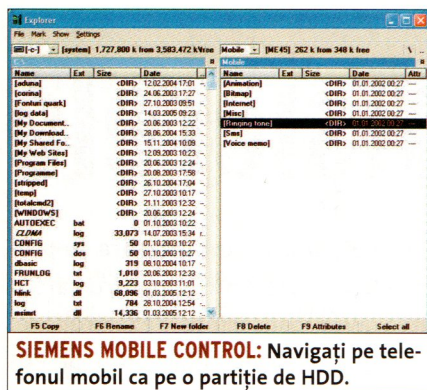
Adevărul este că în momentul de față nu prea mai există telefon mobil pentru care să nu se găsească și programul potrivit pentru manipularea datelor. Evident că și pentru terminalele Siemens se găsesc utilitare care vă ajută să lucrați de pe PC cu agenda, mesajele text sau tonurile de apel.

În primul rând, trebuie să vă spunem că am făcut alegerea programului potrivit prin prisma posibilităților de salvare/restaurare a datelor de pe telefon. Dacă în cazul telefoanelor Nokia situația este mai simplă, Oxygen Phone Manager fiind cel mai complet soft destinat lor, pentru Siemens nu am găsit un program ușor de caracterizat prin sintagma „unul și bun”. Dar nu fiți dezamăgiți, pentru că am identificat chiar două aplicații despre care putem spune că își fac treaba, diferența între ele fiind de aspect și de soluții oferite. Alegerea o veți face dumneavoastră, în funcție de preferințe.

Siemens Mobile Control

Primul cu care veți face cunoștință se numește Siemens Mobile Control 2.2.4 și, pentru că pagina oficială este în cehă, ar fi mai bine să îl descărcați de la www.softpedia.com. Dezarhivați aplicația și porniți instalarea acesteia prin dublu clic pe fișierul executabil. Înainte de a rula Siemens Mobile Control, conectați telefonul folosind cablul de date potrivit. Lansați acum utilitarul prin icon-ul de pe desktop. În mod normal, acesta recunoaște automat aparatul și informațiile din me-



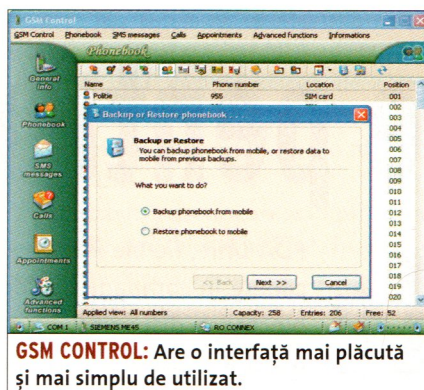


moria sa. În cazul în care telefonul nu este detectat veți fi anunțat în acest sens printr-un mesaj în care sunteți îndrumat ca la pornirea utilitarului să accesați meniul *Settings* pentru a schimba fie portul COM, fie rata de transfer. Mai simplu este să dați un clic pe butonul *Search*, care va căuta după telefonul conectat. Din păcate, utilitarul nu oferă încă de la început posibilitatea de a face backup datelor de pe telefon, prin urmare salvarea lor va trebui făcută pas cu pas.

Acum că aparatul este conectat, în fereastra principală vor fi afișate înainte de toate mesajele SMS. Salvarea acestora este simplă. Dați un clic dreapta pe prima înregistrare și selectați din meniul contextual opțiunea *Export .csv >> Excel-Complete list*. Selectați locația și în câteva clipe aveți toate SMS-urile salvate într-un fișier Excel.

Aproape identic procedați și cu agenda. Dați un clic pe meniul *Addressbook* și se va deschide o fereastră nouă, cu toate înregistrările din agenda. Pentru a salva întreaga bază de date cu contacte, dați un clic dreapta pe prima înregistrare și selectați din meniul contextual opțiunea *Store to file*. În fereastra următoare veți putea alege ce contacte să fie salvate (de pe SIM, din memoria dispozitivului etc.). Clic pe *OK*, selectați calea și apăsați pe *Save*. Restaurarea contactelor se face pe aceeași cale, doar că din meniu veți selecta opțiunea *Restore from file*. La fel procedați și cu înregistrările din *Organiser*.

O funcție interesantă a programului este Explorer-ul de telefon. Acesta seamănă mult cu utilitarul *Total Commander*; cei care sunt obișnuiți cu managerul de fișiere nu vor avea nici o problemă la utilizarea acestui Explorer. Din partea stângă puteți alege o locație pe harddisk, iar în cealaltă aveți structura de directoare a telefonului mobil, în care și din care puteți să copiați sau să ștergeți date sau chiar să creați directoare noi.



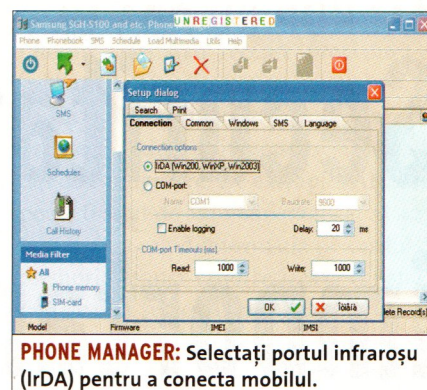
GSM Control

Dacă primul utilitar prezentat nu prea excelează la aspect, GSM Control are o interfață mult mai prietenoasă, care-l face parcă mai simplu de utilizat. Nu oferă foarte multe funcții, dar puteți totuși crea un backup al contactelor din agenda telefonului sau să le sincronizați cu contactele din Outlook. Pagina oficială de unde puteți descărca utilitarul GSM Control 1.0.1.0 este www.st-tools.com. Instalarea este simplă, trebuie doar lansat fișierul executabil. Înainte de a porni utilitarul, verificați dacă telefonul este conectat corespunzător la PC. Din păcate, aplicația nu poate efectua backup și restaurare a datelor decât pentru agenda, iar acest lucru se face via *Phonebook-Backup and Restore phonebook*. Salvarea celorlalte date (SMS-uri, înregistrări din *Organiser* etc.) trebuie făcută, din păcate, separat și manual pentru fiecare în parte. În altă ordine de idei, utilitarul oferă multe alte funcții interesante. De exemplu, puteți folosi remote toate funcțiile mobilului: să trimiteți mesaje, să apăsați sau să schimbați codul PIN.



Nu în ultimul rând, am încercat salvarea datelor unui telefon Samsung, cu ajutorul soft-ului oficial numit Samsung Phone Manager 1.9b4. Utilitarul poate fi descărcat de la <http://ozerov.da.ru/>, fiind o arhivă ZIP. Avantajul: după dezarhivare, acesta nu trebuie instalat, ci poate fi rulat prin simpla lansare a fișierului executabil.

Conectarea telefonului poate fi efectuată atât cu ajutorul unui cablu de date, cât și prin portul IrDA (setările necesare vor fi realizate în meniul *Phone-Setup*). Evident, pentru a putea conecta telefonul prin IrDA, PC-ul dumneavoastră trebuie să fie echipat cu un modul infraroșu. Activați pe



mobil transferul prin IrDA și plasați-l în dreptul modului. În mod normal, telefonul va fi detectat automat, după care dați un clic pe butonul de conectare al utilitarului, *Reconnect*. După ce aparatul este recunoscut și de soft, faceți clic pe *Reload*, în bara cu unelte. În scurt timp datele din agenda, SMS-urile și înregistrările din *Organiser* vor fi transferate pe calculator. Acum, pentru a salva toate înregistrările, dați un clic pe *Export data from phone* sau apăsați opțiunea via *Phone-Export*. Se deschide un asistent de backup în care veți putea alege modul de salvare a datelor. În cazul în care aveți instalat Microsoft Outlook, contactele vor fi salvate în acest format (sau alegeți un format specific utilitarului folosit. În următoarea fereastră alegeți datele ce urmează a fi salvate, *Phone-Book* sau *Schedules*. Din păcate, și în acest caz SMS-urile trebuie copiate individual. Interesant este că ele sunt salvate HTML.

Aceștia ar fi, în mare, pașii de parcurs atunci când țineți la informațiile de pe telefonul personal. Desigur, opțiunile de management depind și de posibilitățile terminalului, astfel încât că alegerea acestuia ar trebui făcută după îndelungă documentare, pentru a ajunge să știți tot ce vă interesează, inclusiv amănunte precum metoda de conectare la PC, formatele de date cunoscute, capacitatea de memorie etc.

INFO

» Pentru alte telefoane

Mobiledit 1.95 - www.mobiledit.com
Cell Phone Manager 5.1.2 - <http://en.mobtime.com/en/>
TDK Mobile 4.0.2.0 - www.tdksystems.com
Mobile Navigator v3.0b - www.mobnav.com
 Multe alte utilitare mai găsiți la adresa <http://www.cellular.co.za/downloads.htm>.

BACKUP CU PDA-UL

Securitate pentru fișierele importante

PDA-urile, fie ele Pocket PC-uri sau Palm-uri, sunt utilizate cu precădere în companii sau de către liberi profesioniști, pentru care o blocare a dispozitivului ar putea avea consecințe dezastruoase. Acest articol își propune să vă ajute la păstrarea datelor de pe Pocket PC sau Palm în deplină siguranță.

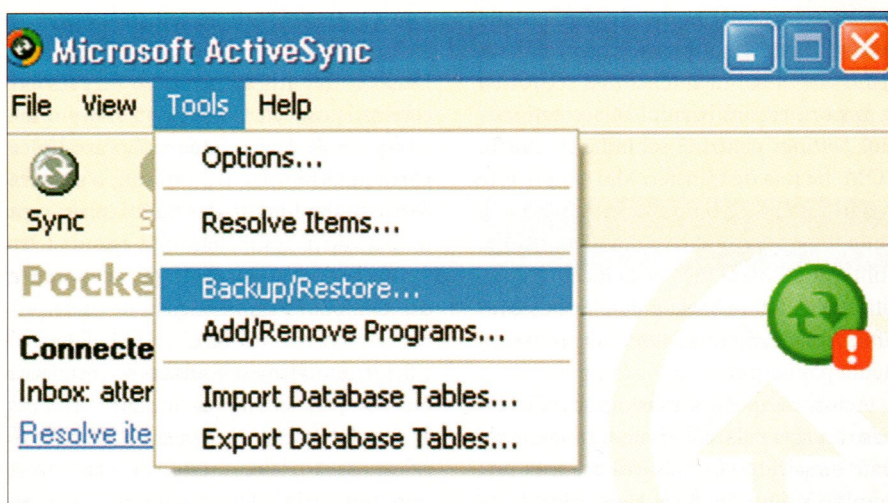
Cei care depind de Pocket PC pentru a avea oricând și oriunde acces la informații și documente importante sunt realmente puși în dificultate atunci când companionul electronic nu le este aproape: nimic nu mai funcționează cum trebuie. Mai rău, se poate întâmpla ca, din cauza unei blocări sau a bateriei pe terminate, datele să dispară în câteva secunde, iar dumneavoastră să rămâneți cu 200 de grame de circuite electronice inutilizabile. Totuși, un Pocket PC nu este distrus din cauza pierderii datelor, dar acest lucru îl poate face temporar inutil.

Veche înțelepciune Windows:
Salvați înainte de a fi prea târziu!

Este, prin urmare, de maximă importanță realizarea backup-ului de date la intervale regulate. Astfel, în caz de blocare, veți putea reîncărca pe PDA datele „vechi”, așa cum erau ele cel puțin cu o săptămână înainte. Rețineți: un astfel de backup nu este indicat doar atunci când instalați un nou utilitar pe Pocket PC, ci se impune cu regularitate.

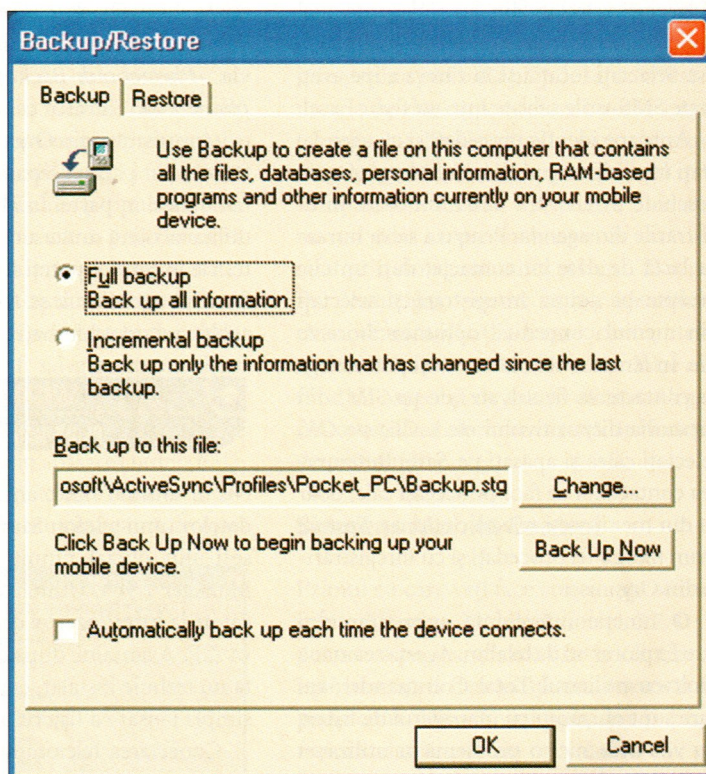
În acest sens, poate că ar fi utilă chiar o planificare a procedurilor de backup. Dacă porniți PDA-ul zilnic, seara, la sincronizarea cu PC-ul desktop, ar trebui să faceți de asemenea și o copie de siguranță a datelor. În altă ordine de idei, utilizatorii care pun PDA-ul la treabă doar în scopul organizării contactelor și a întâlnirilor vor recurge la backup-ul cu frecvență săptămânală.

Cel mai potrivit program pentru backup-ul datelor cu Pocket PC-ul este ActiveSync de la Microsoft. Acest software este foarte asemănător programelor utilizate la sincronizarea PDA-ului cu PC-ul desktop. De obicei, versiunea actuală a sistemului de operare pentru Pocket PC conține și cea mai recentă vari-



1 ÎNAINTE DE START: Pentru a putea securiza datele de pe PDA, computerul personal și Pocket PC-ul trebuie să fie conectate.

2 SALVAȚI CORECT: În cazul unei prime proceduri de backup, bifați opțiunea *Full Backup*.



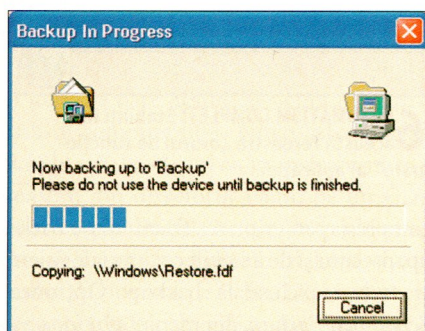
antă a utilitarului de backup (3.8), pe CD-ul care însoțește dispozitivul. Totuși, cei care dețin Pocket PC-uri mai vechi (cu Windows CE 3.0 și mai vechi) tre-

buie să descarce fișierul de aproximativ 4 MB de la adresa www.microsoft.com/downloads/, să îl lanseze și să instaleze ActiveSync.

1 Backup cu ActiveSync:**Pas cu pas către securitate**

De îndată ce ActiveSync a fost lansat, iar legătura cu Pocket PC-ul stabilită, selectați meniul *Tools* din fereastra programului, marcați *Backup/Restore* cu un clic și bifați a doua opțiune din registrul *Backup*, și anume *Incremental backup*.

Dacă este pentru prima dată când inițiați un astfel de procedeu, ar fi de dorit să alegeți varianta completă de backup (*Full Backup*). Aceasta din cauză că un backup incremental securizează exclusiv fișierele



2 SINCOPE: Pot exista cazuri în care backup-ul prezintă sincope, transferul de date fiind foarte lent.

nou create sau modificate după cea mai recentă copie de siguranță realizată.

Atenție: un backup complet durează destul de mult, iar PDA-ul nu trebuie oprit sub nici o formă în acest interval. De aceea, înainte de a face copia de siguranță, asigurați-vă ca acumulatorul Pocket PC-ului să fie încărcat sau să aveți la îndemână o sursă de alimentare.

2 În caz că ActiveSync se blochează:**Așa salvați datele**

Backup-ul cu ajutorul aplicației ActiveSync are și puncte slabe. De pildă, sunt cunoscute cazuri în care procedeu se bloca pur și simplu după un progres de 50% (de exemplu o eroare documentată, apărută în timpul backup-ului de date la un Pocket PC Casio Casiopeia 125 cu Windows CE 3.0 și docking-station pe USB). Cu un cablu serial backup-ul funcționează de minune, însă este foarte lent și, uneori, nesigur.

Aici ajută intervenția manuală. Aveți și în acest caz nevoie de ActiveSync, doar că, de îndată ce conexiunea cu PDA-ul este stabilită, trebuie să parcurgeți succesiunea *File-Explore*. Se deschide astfel o fereastră Explorer, în care vedeți fișierele stocate pe

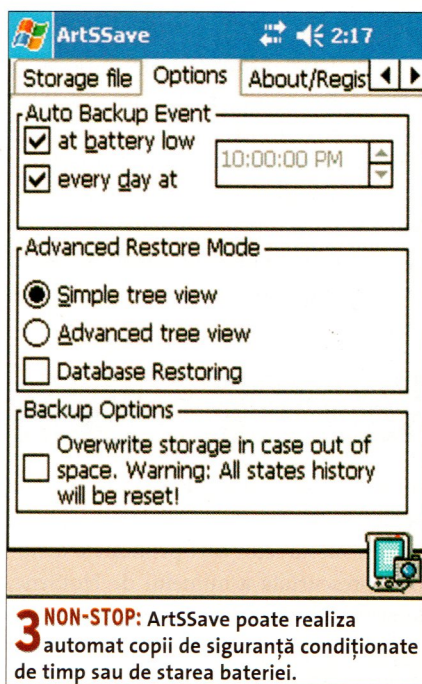
Pocket PC. Din acest moment puteți copia informația pe harddisk-ul PC-ului desktop prin metoda clasică de *Copy-Paste*. Excepție fac, în acest caz, fișierele de sistem și programele active în momentul respectiv.

Ar trebui, prin urmare, să opriți toate aplicațiile care rulează pe PDA. În acest fel evitați mesajele de eroare și, de asemenea, salvați toate fișierele, fără excepții. Parcurgeți, pe Pocket PC, succesiunea *Start-Settings*, intrați în registrul *System* și accesați simbolul *Memory*. Odată ajunși aici, intrați în registrul *Running Programs* și apăsați butonul *Stop All*.

Atenție: Dacă doriți să faceți backup unui card de memorie de 128 MB plin de date, cel mai bine ar fi să conectați PDA-ul și computerul personal prin intermediul unui cablu USB. Aceasta pentru că atât interfața serială, cât și un transfer prin infraroșu sunt prea lente pentru un astfel de volum de date.

3 Backup fără PC:**Mici aplicații ajutoare**

Ce faceți însă atunci când în zonă nu există un PC desktop și nici nu prea sunt șanse să aveți curând acces la acesta? Apelați la o serie de utilitare istețe și la carduri de memorie. ArtSSave este una dintre aceste aplicații capabile să realizeze o copie de siguranță a datelor de pe Pocket PC pe un card de memorie inserat în aparat. Atunci când mai există copii de siguranță anterioare, ArtSSave poate securiza, dacă i se cema-



3 NON-STOP: ArtSSave poate realiza automat copii de siguranță condiționate de timp sau de starea bateriei.

re, doar fișierele nou create sau modificate ulterior celei mai recente proceduri de backup.

Încă o chestiune atrăgătoare la acest program rezidă în interesantele posibilități de configurare. De exemplu, ArtSSave poate fi setat de așa manieră încât să scrie încă o dată rapid informația pe cardul de memorie atunci când sesizează o baterie pe cale de a se descărca. Vă oferim utilitarul în variantă shareware (versiunea completă costă în jur de 30 de euro) pe CD-ul atașat revistei.

Un singur inconvenient ar putea apărea aici, în special în cazul utilizatorilor neatenți: în cazul în care PDA-ul vă este furat sau îl pierdeți (împreună cu cardul de memorie), nici cel mai bun backup realizat astfel nu vă servește la nimic. Mare atenție, așadar.

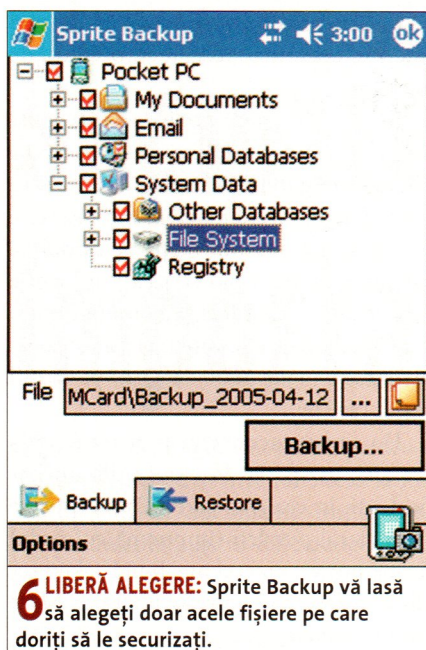
4 Ajutor de urgență:**Configurați corect ArtSSave**

Mai întâi trebuie să porniți programul de instalare pe computerul personal. Veți fi întrebați dacă doriți să instalați ArtSSave în directorul standard pentru aplicații. Răspundeți cu *No* și indicați ca locație pentru instalare cardul de memorie al Pocket PC-ului. Programul poate fi instalat doar pe un astfel de mediu, în această limitare găsindu-se puterea sa de auto-protejare. Aceasta înseamnă că ArtSSave continuă să funcționeze chiar și atunci când memoria PDA-ului este ștearsă.

După ce ați salvat utilitarul de backup pe PDA, reporniți Pocket PC-ul via Reset. Pentru că programul nu este lansat automat la startup, va trebui să îl lansați via File Explorer. Găsiți utilitarul ArtSoft ArtSSave for PPC în directorul Memory Card – în funcție de tipul cardului, acest director poate avea alt nume, de pildă SD-MMC Card.

Rulați programul și intrați în registrul *Options*. Aici stabiliți dacă ArtSSave va realiza automat o copie de siguranță în caz că bateria este pe cale să se descarce (bifați opțiunea *at battery low*). Alternativ, puteți seta o oră la care utilitarul să realizeze zilnic un backup de date pe cardul de memorie.

De asemenea, puteți realiza direct copia de siguranță, din registrul *Backup*. Și în acest caz este foarte important ca în fundal să nu ruleze alte aplicații, deoarece acestea nu vor putea fi salvate în stadiu activ.



5 Microsoft Backup: Mai sărac în opțiuni

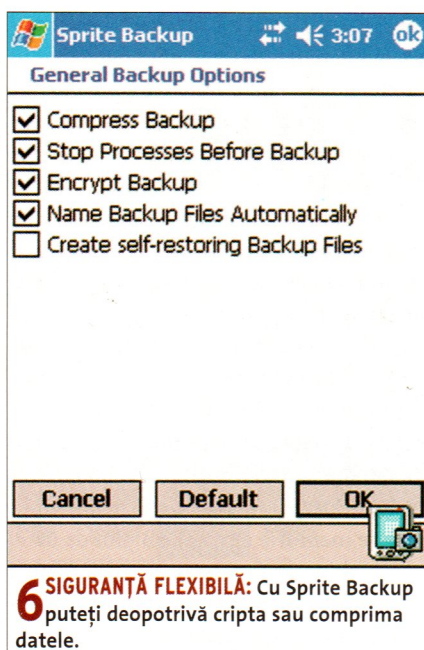
Microsoft a inclus în sistemele sale de operare mobile propriile utilitare de backup pe memory card. Sub Pocket PC 2003, aplicația poate fi găsită în urma succesiunii *Start-Programs-FSC Backup*. Programul este foarte simplu și cunoaște doar opțiunile Store și Restore.

Copiile de siguranță condiționate de timp sau de starea bateriei nu pot fi realizate, din nefericire, cu FSC Backup. Cu riscul de a ne repeta, nici la backup-ul cu acest program nu trebuie să aveți aplicații active dacă vreți să salvați toate datele de pe PDA.

6 Sprite Backup: Plin de idei bune

Programul Sprite Backup al celor de la Sprite Software (www.spritesoftware.com) oferă ceva mai multe funcții decât ArtSSave. Astfel, pe lângă capacitatea de restaurare a întregului backup, utilitarul poate încărca pe Pocket PC atât fișiere și directoare individuale, cât și Registry-ul. Prin urmare, în cazuri de urgență nu trebuie recuperat întregul volum de date de pe PDA, ci doar elementele care s-au pierdut la blocarea sistemului.

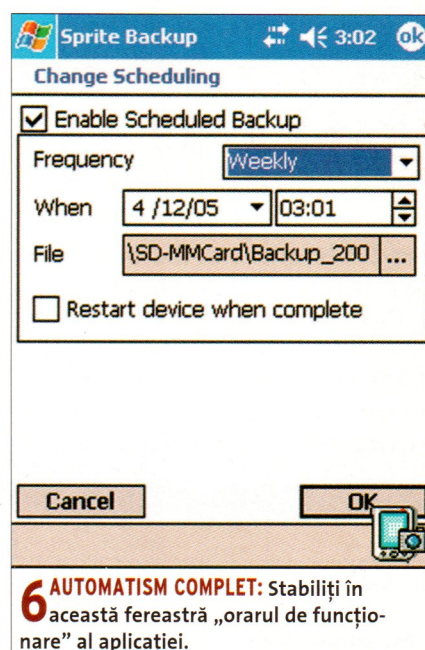
Și Sprite Backup realizează copii de siguranță condiționate de timp ori de starea bateriei. În plus, înainte de backup programul poate închide toate aplicațiile care rulează în fundal și comprima fișierele de backup, pentru a economisi spațiul de



stocare.

Încă o specialitate pentru utilizatorii dornici de mai multă securitate: fișierul de backup poate fi protejat adițional, prin intermediul unei parole.

Pentru a porni utilitarul, parcurgeți succesiunea *Start-Programs-Sprite Backup*. La cele mai importante setări ale aplicației ajungeți via *Options-Backup Options*. Aici aveți posibilitatea de a activa



compresia sau criptarea fișierului de backup, precum și de a stabili ce tipuri de fișiere ar trebui excluse la backup. Opțiunea *Scheduled Backup*, din meniul *Options*, vă conduce la setările avansate, unde puteți indica frecvența și ora la care programul va realiza un backup automat. Și acest program vă este oferit pe CD-ul nostru, varianta completă putând fi achiziționată de la producător în schimbul a circa 30 USD.

DATE SIGURE CU AJUTORUL PALM-ULUI

La achiziționarea unui Palm, soluția proprietară de backup lipsește din pachet dintr-o gravă omisiune a producătorului.

În fond, deși Palm-ul este un echipament foarte stabil, nu este scutit nici el de blocări și, implicit, de pierderea unor date importante pentru utilizator. Nu trebuie, totuși, să pierdeți chiar totul, având în vedere faptul că informații de tipul contactelor, e-mail-urilor și al adreselor pot fi sincronizate ușor la fiecare procedură HotSync.

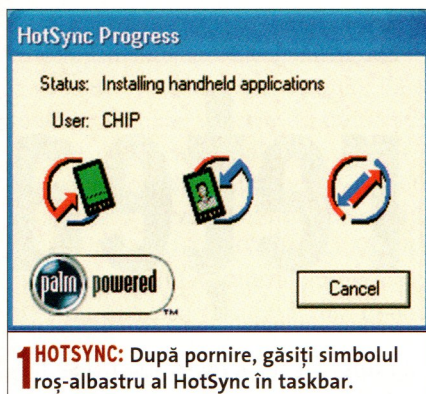
1 Marea căutare: Unde salvează Palm datele

Toate fișierele dumneavoastră ajung pe harddisk în directorul Palm și, acolo, într-un subdirector care primește o denumire prescurtată a numelui de HotSync, de exemplu MihaelaD în loc de Mihaela Dogaru. Toate datele care vin dintr-un program proprietar Palm-ului sunt salva-

te aici în subdirectoare separate. Ele se numesc address (pentru lista de contacte), datebook (pentru întâlniri), Mail (pentru e-mail-uri), memopad și todo (pentru notițe și, respectiv, lista ToDo).

În directorul Archives ajung toate fișierele și programele pe care le-ați avut pe Palm și care au fost șterse pe acesta. În directorul Install sunt salvate doar pentru scurt timp programe și baze de date. Toate fișierele stocate aici sunt preluate pe Palm la următoarea procedură HotSync.

Cel mai important director este de departe Backup, deoarece aici sunt salvate aproape toate datele pe care le utilizați și pe Palm. Spunem „aproape toate”, fiindcă programele și bazele de date transferate prin IrDA nu sunt salvate – cu excepția adreselor și a întâlnirilor. De pildă, dacă primiți un joc, acesta nu este salvat în di-



rectorul Backup, deoarece aici ajung doar fișierele care intră, pe Palm, prin directorul Install.

Sfat: Dacă respectiva copie de siguranță nu vi se pare destul de sigură pe hard-disk-ul computerului, puteți salva pur și simplu subdirectorul cu numele dumneavoastră, din directorul Palm, pe un CD, de exemplu. Astfel, în caz de probleme, este suficient ca, după reinstalarea sistemului de operare pe Palm, la prima procedură HotSync să copiați din nou directorul pe PC.

2 BackupAll: Utilitarul elimină erorile Palm-ului

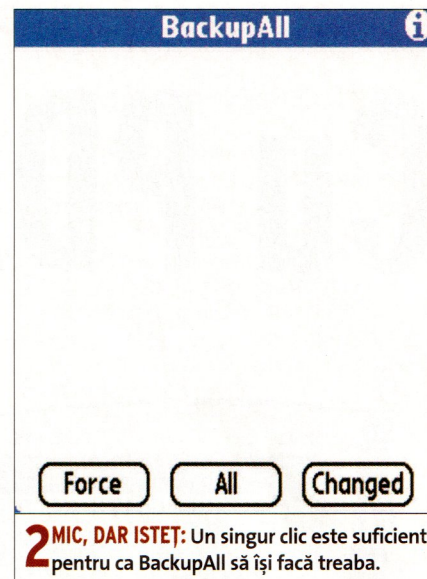
Probleme precum cea enunțată anterior pot fi rezolvate ușor, prin intermediul

unui mic program gratuit precum BackupAll. Astfel de aplicații reușesc realmente să realizeze copii de siguranță la întregul volum de date.

Ca și sub Windows, în Palm există diferite atribute pentru fișiere. Pe lângă atributele uzuale, gen Hidden sau Read-only, mai este cunoscut aici atributul Backup. Dacă este setată această caracteristică, fișierul respectiv este transferat pe PC-ul desktop la următoarea procedură HotSync. Dacă o astfel de caracteristică nu se modifică, setarea se aplică, desigur, la toate celelalte proceduri de sincronizare care vor urma. În caz că trebuie să modificați fișierul, pe PC există versiunea actuală la cea mai recentă procedură de sincronizare.

Programul BackupAll dispune doar de trei butoane și nu poate furniza de unul singur atributul Backup unui fișier. Totuși, pentru majoritatea utilizatorilor de Palm-uri, funcționalitatea acestui utilitar ar trebui să fie mai mult decât suficientă. Iată acum principalele funcții individuale ale aplicației:

Force: Dacă apăsați pe acest buton, toate fișierele sunt prevăzute cu atributul Backup, iar data este actualizată. La următorul procedeu HotSync cu PC-ul desktop, toate fișierele de pe Palm vor fi luate în seamă la backup.



All: Dacă apăsați acest buton, toate fișierele sunt prevăzute cu atributul Backup. În timpul următoarei proceduri HotSync, toate fișierele cu o nouă dată sunt sincronizate.

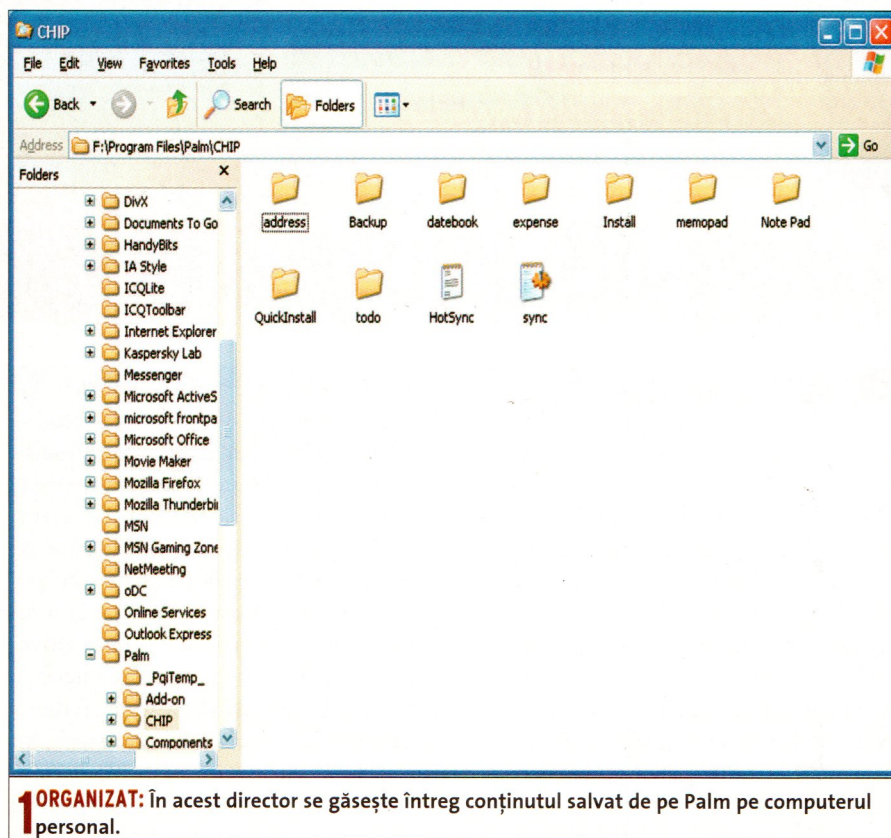
Changed: Atributul Backup este oferit tuturor fișierelor de pe Palm care nu au fost încă salvate. Opțiunea este interesantă cu precădere în cazul fișierelor importante primite prin infraroșu.

Sfat: Înlăturați atributul Backup în cazul fișierelor pe care știți sigur că nu vreți să le salvați. Acest lucru mai economisește timp la HotSync. Chiar dacă uneori este vorba doar despre câteva secunde, acestea se traduc în viteză, care este foarte importantă mai ales atunci când ați stocat pe Palm fișiere de mari dimensiuni.

Nimic nu este impecabil: Probleme cu Palm OS 3.5

Acest program excelent per ansamblu prezintă totuși o eroare supărătoare. Dacă sunteți posesorul unui aparat cu Palm OS 3.5 sau peste, puteți utiliza cele trei funcții, dar, la preluarea fișierelor Palm după un crash, pierdeți atât de utila sortare a acestora pe diferite grupe de atribute. Problema este cunoscută dezvoltatorului și probabil că va fi rezolvată într-un update ulterior.

Găsiți utilitarul de numai 4 KB pe CD-ul atașat revistei noastre. Dacă doriți, puteți chiar schimba codul sursă al programului. Cu un singur clic aveți posibilitatea de a modifica atributele fișierelor care trebuie transferate de așa manieră încât să nu aveți probleme la sincronizare sau, dimpotrivă, să economisiți timp valoros.



TRANSFER FĂRĂ PROBLEME

Cu PDA-ul în rețea

Posesorii unui dispozitiv de tip handheld doresc de multe ori să îl conecteze la rețea și să transfere date pe PDA, pentru a le avea la dispoziție atunci când se află în deplasare. Adesea însă un astfel de demers poate ridica probleme. Vă prezentăm în cele ce urmează procedeul de sincronizare a datelor în rețea.



Handheld-urile nu sunt bune doar pentru memorarea de informații și accesul la Internet în deplasare, ci reprezintă și excelente locuri de depozitare pentru fișiere de orice tip, de care aveți nevoie într-o călătorie în interes de serviciu. Cu toate că dispun de o capacitate de stocare limitată, ele pot înmagazina totuși câțiva MB de date.

Pentru transferul datelor între un handheld și PC se utilizează de obicei utilitarul de sincronizare livrat împreună cu aparatul, care se poate instala rapid. Transferul fișierelor de pe PC pe handheld rulează de regulă fără probleme.

1 Transferul de date cu PalmOS

În cazul aparatelor bazate pe PalmOS, apăsați de pe PC aplicația Quick Install, selectați *Add* și marcați apoi fișierele dorite. Porniți ulterior programul HotSync de pe Palm, pentru a transfera datele.

În cazul unui Pocket PC, datele sunt transferate pur și simplu în directorul My Documents, care este de regulă accesibil printr-un icon de pe desktop-ul Windows. La următoarea pornire a ActiveSync ele vor fi transferate automat. În acest mod se pot transfera fișiere din rețea pe ambele tipuri de PDA-uri. Ceea ce nu funcționează la fel de ușor este

conectarea unui Palm sau Pocket PC într-o rețea locală, astfel încât aparatul să aibă acces direct atât la Internet (prin intermediul unui router), cât și la resursele partajate de alte calculatoare. De exemplu, Tungsten C de la Palm dispune de un adaptor WLAN integrat, cu ajutorul căruia aparatul poate fi conectat la o rețea fără fir. Însă, majoritatea dispozitivelor nu vine nativ cu o astfel de interfață. Adaptoarele WLAN de la terți producători sunt destul de scumpe, prețurile lor începând de la 50 euro.

Ca o a doua variantă, un PDA poate fi conectat în rețea prin Bluetooth sau

IrDa. Pentru acest lucru sunt însă necesare echipamente speciale (pentru aceasta consultați și oglinda „Conexiuni Bluetooth”). În plus, vitezele de transfer în ambele cazuri sunt suficiente pentru o conexiune rapidă la Internet (Bluetooth 1.1 atinge o viteză de transfer de până la 730 Kbit/s, iar IrDa până la 16 Mbit/s). Pentru transferul de date în rețeaua locală ele sunt însă doar soluții parțial utilizabile.

Cea de-a treia posibilitate implică o legătură prin modem, disponibilă fie integrată, fie ca accesoriu în cazul modelelor Palm. Cu acesta se poate realiza, prin intermediul legăturii telefonice, o conexiune RAS sau VPN la o rețea locală. Configurarea este însă dificilă, un alt neajuns fiind reprezentat de vitezele de transfer destul de mici.

Mai există încă o posibilitate: fiecare Palm sau Pocket PC poate fi legat la o rețea prin intermediul cablului USB. Calculatorul la care este conectat servește, prin urmare, drept gateway. Pentru această soluție aveți însă nevoie de o serie de programe (shareware) pe care le găsiți în Internet.

2 Realizarea conexiunii web

Pentru început vom parcurge pașii necesari în cazul dispozitivelor Palm. Pentru aceasta trebuie realizată o conexiune la Internet prin rețea. Cu ajutorul mijloacelor incluse în Palm OS acest lucru nu este posibil, și veți avea nevoie de aplicația shareware Softick PPP. Programul este disponibil pe CD-ul atașat revistei. În plus, trebuie să configurați mai întâi pe Palm metoda de conectare potrivită.

Accesați simbolul *Prefs* de pe desktop-ul Palm-ului. În fereastra următoare găsiți, în secțiunea *Communication*,

opțiunea *Network*, care vă oferă spre selecție mai multe servicii. Nu contează pe care dintre ele le selectați. Trebuie doar să vă asigurați că, la *Connection*, opțiunea *Cable/Cradle* este selectată. Acest lucru este de exemplu necesar în cazul setărilor preliminare pentru tipul de conexiune *Windows RAS*. Apăsați pe butonul *Done*.

Instalați acum Softick PPP. După instalare programul apare în partea dreaptă a taskbar-ului, în systray. Prin dublu clic puteți accesa setările. Intrați în registrul *Network*. Acolo trebuie să introduceți adresa IP cel puțin a unui server DNS (Domain Name Service). Prin DNS numele textuale ale paginilor de Internet, de exemplu **www.chip.ro**, sunt „traduse” în adresele IP corespunzătoare care sunt utilizate pentru accesarea acestora pe diferitele servere. Un server DNS conține o bază de date în care se menționează cărui nume (FQDN-Fully Qualified Domain Name) îi corespunde o anumită adresă IP.

Aproape fiecare furnizor de servicii Internet administrează propriul server DNS care se află în legătură cu alte servere DNS din Internet. La solicitarea în Internet, adresa IP a acestuia este automat făcută cunoscută computerului client. În cazul în care accesul la Internet din rețea este realizat prin intermediul unui router, acesta va primi solicitările și le va redirecționa automat către serverul providerului.

3 Indicarea adresei serverului DNS

Deoarece Palm-ul nu este de fapt conectat în mod direct în rețea, ci doar, via USB, la PC-ul gateway și prin acesta la Internet, trebuie să indicați aplicației Softick PPP (la instalare) adresa serveru-

SFAT PRACTIC

» HotSync fără Softick

Softick PPP utilizează exclusiv conexiunea USB între Palm și calculatorul desktop. Acest lucru înseamnă că nu puteți efectua o procedură HotSync atâta timp cât aplicația este activă. Pentru a porni o sincronizare de date, trebuie să dezactivați mai întâi Softick PPP. Accesați simbolul programului din systray cu un clic dreapta și selectați opțiunea *Deactivate PPP*.

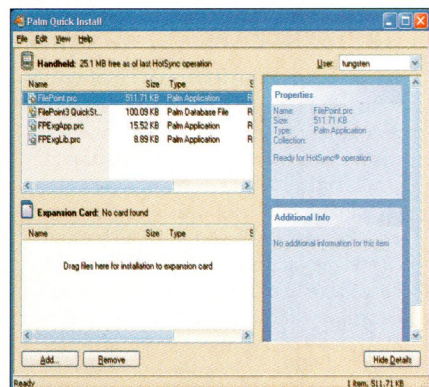
lui DNS sau a router-ului. În mod normal, programul poate descoperi și singurul serverul DNS.

Așadar, inițializați de pe calculatorul dumneavoastră conexiunea la Internet. Asigurați-vă că, pentru Softick PPP, în registrul *Network* este activată opțiunea *Detect DNS addresses automatically*. Apăsați apoi pe butonul *Test*. Softick PPP va prelua adresa DNS setată pe calculatorul personal.

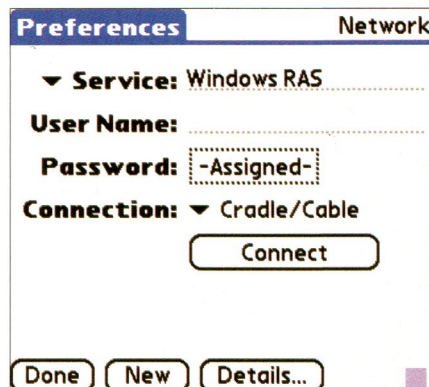
Deschideți browser-ul de pe Palm, de exemplu aplicația integrată *WebBrowser*. Introduceți o adresă web, de exemplu **www.chip.ro**, și apăsați butonul *Go*. Pagina se va încărca în câteva secunde, în funcție de conexiunea la Internet de care dispuneți.

4 Accesul la resursele partajate în rețea

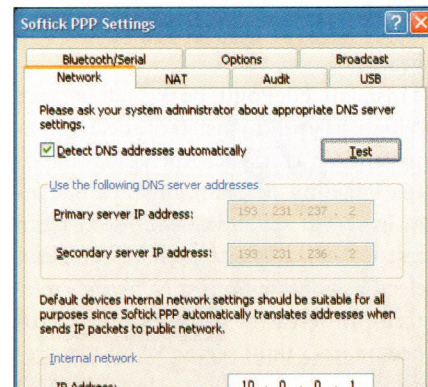
Palm-ul este acum conectat prin rețea la Internet, dar încă nu poate accesa resursele partajate în rețea de stațiile de lucru individuale. Acest lucru este cauzat de faptul că Windows nu lucrează cu HTTP. Protocolul Hypertext Language servește în primul rând încărcării de pagini web din Internet, nefiind de regulă utilizat într-o rețea Windows. Numai dacă în re-



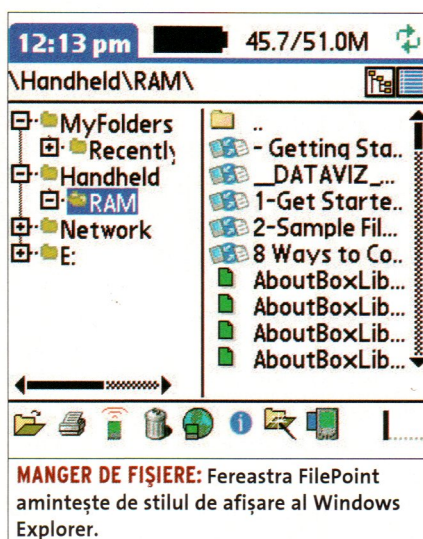
REPEDE ȘI SIMPLU: Prin aplicația Palm Quick Install inclusă puteți transfera fișiere către PDA.



CONFIGURAREA CONEXIUNII PRIN CABLU: Palm-ul se poate conecta via USB la rețea printr-o conexiune cradle sau cablu.



CONFIGURAREA DNS: După un clic pe *Test*, programul Softick PPP găsește automat serverul DNS.



țeaua locală ați avea un server web, datele de pe acesta ar putea fi accesate cu ajutorul browser-ului instalat pe Palm.

Pentru accesarea resurselor dintr-o rețea Windows este responsabilă opțiunea Client for Microsoft Networks. Aceasta dotează sistemul de operare cu protocolul SMB (Server Message Block), care pune la dispoziție sub Windows fișierele, imprimantele și alte servicii de tip server. Protocolul SMB nu este integrat în Palm OS, deci trebuie procurat din alte surse.

O posibilitate în acest sens este oferită de aplicația shareware FilePoint, pentru care există o versiune de evaluare (valabilă 30 de zile) și pe care o oferim și noi pe CD-ul alăturat revistei. FilePoint este în primul rând un file manager în stilul Windows Explorer. Programul poate accesa însă și resurse partajate sub Windows și, implicit, pune la dispoziție protocolul SMB necesar accesului la partajările de rețea. Cu toate acestea, FilePoint nu găsește singur calculatoarele din rețea. Trebuie să indicați programului care calculator cu ce adresă IP este activ în rețea.

Instalați FilePoint pe PC, după care preluați fișierul de instalare special pentru Palm cu HotSync. Apelați apoi aplicația FilePoint pe Palm, după care accesați în stânga sus indicatorul de ceas. În acest fel veți deschide meniul FilePoint. Selectați acolo *Options* și *Network Preferences*. În fereastra următoare fie introduceți adresa unui server WINS, fie creați un fișier LMHOSTS.

În spatele acronimului WINS se ascunde Windows Internet Naming Service. Într-o rețea, acest serviciu atribuie

numelor calculatoarelor o adresă IP. WINS îndeplinește, așadar, aceeași funcție ca și serviciul DNS menționat mai sus. Totuși, deoarece în Internet este utilizat DNS pentru traducerea numelor, și Microsoft s-a decis asupra aceleiași metode. Cu toate acestea, WINS încă este integrat în versiunea actuală de Windows.

Pentru a putea utiliza WINS în FilePoint, aveți nevoie de un server WINS. Acesta este de obicei integrat în serverele Windows, dar în majoritatea cazurilor nu este instalat. În mod normal, în rețelele locale actuale este folosit DNS. De aceea, trebuie să lucrați cu un fișier LMHOSTS.

LMHOSTS este acronimul pentru LAN-Manager-Hosts. Fișierele de acest tip au fost utilizate în primul sistem de operare Windows pentru rețea, numit Lan-Manager (care, de altfel, nu mai este produs de mult).

Un fișier LMHOSTS înlocuiește cererea la un server WINS printr-o listă a numelor de computere și a adreselor IP memorată local. În acest caz, ea este creată pe Palm. Dacă doriți să accesați ulterior resursele partajate în rețea prin FilePoint, programul va citi în fișierul LMHOSTS care calculatoare pot fi accesate și prin ce adrese IP. În continuare, va interoga respectivul calculator asupra resurselor partajate.

Pentru a crea fișierul LMHOSTS, accesați pe Palm utilitarul FilePoint și, la *Network Preferences*, alegeți *Create/Edit LMHOSTS file*. Alegeți opțiunea *Add* și introduceți în coloana *Name* numele calculatorului respectiv (în Windows XP îl găsiți cu clic dreapta pe *My Computer*, după care selectați *Properties* și *Compu-*

ter name) împreună cu adresa IP curentă a acestuia.

Dacă lista din FilePoint este completă, confirmați apăsând de două ori pe *Done*. Faceți apoi, în Filemanager, un clic pe semnul plus din fața opțiunii *Network*. Palm-ul va iniția în acest moment o conexiune la rețea și va afișa lista de calculatoare enumerate în fișierul LMHOSTS. După un clic pe semnul plus din fața unui computer oarecare veți putea vedea resursele partajate ale acestuia. Apăsați din nou în stânga sus pe ceas pentru a accesa meniul și utilizați comenzile din meniul *File* pentru a copia și muta fișierele.

Identificăm în acest caz și un punct slab: nu veți putea accesa rețeaua folosindu-vă exclusiv de aplicația FilePoint. Acest lucru este posibil numai în cazul în care este activat și programul Softick PPP.

SFAT PRACTIC

» Maparea resurselor partajate

Pentru a accesa pe viitor mai rapid anumite resurse, puteți să le atribuiți o literă de unitate de disc în FilePoint. Pentru aceasta, marcați o resursă partajată și accesați apoi bara de meniu a acesteia apelând simbolul ceasului. Accesați opțiunea *Map Network Drive* în meniul *File*. FilePoint selectează acum o literă de unitate liberă și preia numele calculatorului și al resursei partajate. Confirmați cu o apăsare pe *Done*. După următoarea pornire a programului veți găsi, în *Network*, noua literă de unitate, care oferă o legătură directă către resursa partajată.

5 Conectarea unui Pocket PC la rețea

Pocket PC nu este cu nimic mai prejos decât Palm atunci când vine vorba despre posibilitățile de conectare în rețea. Tehnologiile infraroșu și Bluetooth sunt integrate în majoritatea aparatelor actuale, ba mai mult, chiar și adaptoarele WLAN și Ethernet sunt fie montate în aparat, fie disponibile ca plăci de extensie.

Deoarece există deja o conexiune la un calculator prin intermediul cablului USB, ar fi de dorit ca aceasta să poată fi utilizată și pentru stabilirea contactului cu alte calculatoare din rețea. Acest lucru funcționează, dar numai cu mijlocirea terțelor aplicații. Cu ajutorul mijloacelor incluse în Windows Mobile 2003 demersul este imposibil de realizat.

Spre deosebire de Palm, pentru Pocket PC este necesar un singur program auxiliar care, în plus, este mai confortabil și oferă opțiuni extinse. PocketLANce nu doar conectează Pocket PC-ul prin interfața USB la conexiunea Internet a rețelei, ci oferă și acces la resursele partajate ale calculatoarelor din rețea. Programul este atât de inteligent încât preia datele de autentificare ale calculatorului gazdă la care este conectat Pocket PC-ul. Introducerea numelui de utilizator și a parolei poate fi astfel exclusă, iar Pocket PC-ul poate accesa orice resursă accesibilă de pe calculatorul gazdă. În acest fel, computerul conectat direct cu PDA-ul preia rolul unui gateway inteligent care „pregătește” drumul către rețeaua locală.

Instalați PocketLANce de pe CD-ul care însoțește această revistă. Apăsați

KNOW - HOW

» Conexiuni Bluetooth

Tehnologia Bluetooth a fost dezvoltată pentru conexiunile fără fir (wireless) între telefoane mobile și echipamente periferice, de exemplu pentru corelarea numerelor de telefon memorate în telefonul mobil cu agenda unui computer de tip handheld. Conform cerințelor tehnice ale unui telefon mobil, adaptoarele Bluetooth pot consuma foarte puțină energie și trebuie să comunice între ele fără prea multe setări suplimentare.

Versiunea actuală Bluetooth (1.1) atinge în Downstream, adică la recepționare, o viteză teoretică de 730 Kbit/s, ceea ce corespunde performanțelor unei conexiuni DSL. Upstream-ul poate funcționa în același timp cu o viteză de 58 Kbit/s. În funcție de performanțele cipului Bluetooth utilizat, sunt posibile distanțe între 10 și 100 m. În practică însă, distanțele și vitezele se situează mult sub aceste valori. Actualmente, tehnologia Bluetooth este integrată în numeroase modele de telefoane mobile, intră în dotarea standard a majorității PDA-urilor și chiar și a unor modele de calculatoare portabile. Puteți lucra cu tastatură, muișă sau imprimante echipate cu Bluetooth. Pen-

tru PC sunt disponibile adaptoare Bluetooth (pe USB) cu prețuri începând de la 20 de euro.

Deoarece tehnologia a fost concepută pentru transferul simplu de date între două sau mai multe aparate, conexiunile de rețea care necesită introducerea unui nume de utilizator și a unei parole sunt dificil de configurat. Există însă Access Point-uri Bluetooth, la costuri de aproximativ 130 de euro. Acestea permit cu mai multă ușurință accesul la rețeaua locală, la fel ca și adaptoarele WLAN. În plus, este posibilă conectarea mai multor aparate Bluetooth într-o mini-rețea.

APT PENTRU WLAN: Un Access Point Bluetooth conectează mini-PC-ul în rețea.



apoi, în meniul *Start-Programs* al Pocket PC-ului, înregistrarea *PocketLANce*. După o scurtă așteptare (în funcție de dimensiunile rețelei) puteți vedea un explorer care indică, precum în Windows XP, clienții de rețea activi și resursele partajate ale acestora. Efectuați dublu clic pe un director pentru a-l deschide.

Totuși, PocketLANce trebuie să ruleze pe PC-ul desktop înainte de a fi lansat pe

Pocket PC. Acest lucru este realizat, de regulă, automat la pornirea sistemului de operare Windows. Faptul că PocketLANce rulează poate fi observat pe simbolul din systray.

Odată realizată conexiunea la rețeaua locală, puteți deschide Internet Explorer sau orice alt browser pe îl aveți instalat pe Pocket PC-ul dumneavoastră pentru a naviga pe Internet.

Edit LMHOSTS File

Name	IP Address
andrei	192.168.1.28
ovy	192.168.1.23
mihaela	192.168.1.25

Done
Add
Delete

LISTA LMHOSTS: În fișierul LMHOSTS introduceți numele și adresele IP ale clienților rețelei.

Cresotech PocketL

CA ÎN Windows: PocketLANce vă prezintă membrii rețelei la fel ca în sistemul de operare Windows.

Internet Explorer

http://www.vogelburda.ro/

Câteva cuvinte...

ÎN INTERNET: Cu programul PocketLANce puteți utiliza conexiunea la Internet a rețelei locale.



ÎN WEB DE PE CELULAR

Prin telefonul mobil în Internet

Nu aveți posibilitatea de a vă conecta rapid la Internet, însă trebuie să accesați neapărat rețeaua firmei? Nici o problemă: telefonul mobil este ideal pentru a înlocui modemul calculatorului dumneavoastră portabil. Cum funcționează totul puteți citi în acest articol.

Cine trebuie să își citească, în deplasare fiind, e-mail-urile sau are nevoie de alte date din rețeaua firmei, poate apela cu încredere la telefonul mobil. Conectat la notebook, acesta permite transferul de fișiere în siguranță. Rețelele de telefonie mobilă sunt bine dezvoltate și majoritatea telefoanelor mobile știe să transfere date, astfel încât puteți accesa Internetul de aproape oriunde, fără accesorii suplimentare.

Pentru un trafic în condiții de maxim confort, ofertanții de servicii GSM au dotat rețelele cu diverse servicii dedicate. Prin General Packet Radio Service (GPRS) și High Speed Circuit Switched Data (HSCSD) se oferă astfel transfer de

date cu viteză puțin mai mică decât în cazul ISDN. În altă ordine de idei, noul serviciu UMTS (Universal Mobile Telecommunications System) ajunge până la de șase ori viteză ISDN.

Serviciul de pachete GPRS Aproape orice telefon mobil îl stăpânește

General Packet Radio Service, pe scurt GPRS, se bazează pe protocolul de Internet și, din punct de vedere tehnic, funcționează asemănător traficului de date în Internet. Astfel, și în acest caz datele sunt împărțite în pachete. Viteza cu care sunt transferate fișierele depinde categoric și de

tipul de telefon mobil de care dispuneți. Cele mai rapide ating 53,6 Kbit/s în downstream și 26,8 Kbit/s în upstream. Avantajul GPRS: Rețelele funcționează satisfăcător, iar actualmente aproape toate telefoanele mobile suportă acest serviciu de date.

Turbo: UMTS (3G) Conexiunea DSL mobilă

Viitorul aparține totuși tehnologiei UMTS. Cu maxim 384 Kbit/s puteți naviga pe Internet la viteze fără concurență. În practică, această valoare nu este aproape niciodată atinsă, însă pentru recepție sunt posibile viteze de până la 200 Kbit/s. La expediere, aparatele actuale nu permit decât maxim 64 Kbit/s. UMTS lucrează cu standardul de transfer W-CDMA (Wideband Code Division Multiple Access) și, tehnic, este comparabil cu GPRS. Și în acest caz datele sunt transferate prin Internet sub formă de pachete. La noi în țară, acest serviciu este disponibil comercial din această primăvară.

Cu toate acestea, oferta de aparate este încă destul de mică. Alte dezavantaje: aparatele UMTS sunt încă ceva mai mari și mai grele decât terminalele uzuale GSM cu suport GPRS. Și în ceea ce privește timpii de funcționare dispozitivele UMTS se situează încă sub media modelelor GSM, deși prețul le situează peste aceasta. Mai mult decât atât, serviciul în sine nu are o acoperire foarte extinsă. Faptul nu afectează însă transferul de date: într-o astfel de situație telefonul mobil se folosește de serviciul „mai lent”, GPRS, acesta din urmă având o disponibilitate superioară.

NOKIA 6630

3G în vizor

PRODUCĂTOR: Nokia

INTERNET: www.nokia.ro

PREȚ: 550 USD fără conectare

DESCRIERE: Nokia se arată generos în ceea ce privește funcțiile de transfer de date, iar în cazul modelului 6630 finlandezii nu s-au zgârcit cu siguranță. Astfel, acest telefon este deosebit de rapid datorită funcției UMTS incluse. Extrem de îmbucurător este că legătura la calculator funcționează foarte ușor. Ca interfețe sunt disponibile Bluetooth și USB, cablul potrivit ultimei fiind livrat în pachet.



GPRS și UMTS sunt taxate după același principiu. De aceea, indiferent de serviciul pe care îl utilizați, ar trebui să vă abonați la o opțiune specială de tarification pentru transferul de date – altfel utilizarea Internetului va deveni deosebit de scumpă. De obicei, puteți alege între o taxare raportată la timp, ca și în cazul apelurilor telefonice, și o tarification a volumului de date transferat. În cazul tarifelor de volum se taxează cantitatea de date transferate. Prin intermediul abonamentului obțineți suplimentar fie un anumit volum de date incluse, un interval de timp.

Atât pentru opțiunile bazate pe timp, cât și pentru cele de volum este valabilă următoare afirmație: cu cât volumul de date inclus este mai mare, cu atât este mai ieftină utilizarea efectivă.

Linia lungă HSCSD: Pe mai multe benzi în Internet

Alternativa la GPRS și UMTS este HSCSD (High Speed Circuit Switched Data). În timp ce GPRS și UMTS sunt oferite de toți furnizorii, HSCSD este disponibil în România numai clienților Connex (Vodafone). Principiul: în loc de un singur canal lent GSM de 9,6 sau 14,4 Kbit/s, în cazul HSCSD se adună mai multe canale, mai exact patru – la fel ca și în cazul ISDN. Astfel, datele pot fi recepționate cu o viteză de 38,4 sau 57,6 Kbit/s și expediate cu până la 28,8 Kbit/s.

Ca și la celelalte servicii de acces la Internet prin intermediul telefoniei mobile, și în cazul HSCSD taxarea se face atât după durata transferului (în genul apelurilor clasice), cât și după volumul de date transferat.

SFAT PRACTIC

» Menținerea controlului asupra costurilor prin contoarele de date

Dacă folosiți UMTS sau GPRS pentru accesul la Internet, acest lucru poate deveni repede foarte scump datorită traficului generat de paginile web de mari dimensiuni. Și sistemul de taxare după volumul de date, cu care trebuie să vă obișnuiți, conduce la

aceeași problemă. Soluția: multe telefoane mobile dispun de un contor de date care indică numărul de octeți transferați în cadrul unei sesiuni online. Acest lucru ajută la menținerea controlului asupra costurilor generate de accesul la Internet.

Dezavantajul ar fi că HSCSD se află încă într-un con de umbră. Destul de puțini producători își dotează telefoanele cu această tehnologie. Totuși, cele mai multe telefoane Nokia, de exemplu, oferă pe lângă GPRS și posibilități HSCSD.

USB, infraroșu, Bluetooth: Cum ajung datele de pe mobil pe PC

Un smartphone bun nu trebuie doar să suporte serviciul de date dorit, ci să se și „înțeleagă” cu calculatorul portabil. Transferul propriu-zis depinde, prin urmare, de interfețele cu care este dotat notebook-ul. Cablurile de date (USB sau seriale) sunt livrate numai în anumite cazuri. Cu ajutorul unui cablu USB din comerț nu veți ajunge prea departe. Aproape fiecare producător a dezvoltat conectori proprietari la care nu renunță și pentru care percep prețuri de aproximativ 40 de euro/bucată. Din fericire, pentru aparatele marilor producători precum Nokia sau Siemens se produc cabluri și de către terți – de multe ori mai ieftin. În caz contrar, nu vă rămâne decât să utilizați interfața IrDA (infraroșu) pentru comunicarea între telefonul mobil și notebook.

Alternativa: tot mai multe telefoane mobile dispun de Bluetooth. Avantajul este că, în timp ce în cazul unei conexiuni prin infraroșu ambii parteneri de transfer trebuie să aibă contact vizual, la Bluetooth telefonul poate rămâne și în buzunar. Dezavantajul acestei soluții: momentan destul de puține notebook-uri dispun de un modul Bluetooth, adesea fiind necesară și achiziția unui astfel de dispozitiv.

Concluzia: Este clar - WLAN vă poartă mai repede prin Internet, însă numai în locațiile selectate. În Internet puteți ajunge prin WLAN numai atunci când sunteți în apropierea unui hotspot. Dacă acesta din urmă nu este public, trebuie să fiți în posesia dreptului de acces la el. Cine este însă dependent de faptul că trebuie să fie online oricând și oriunde, nu poate trece peste achiziția unui telefon mobil cu funcție de transfer de date. Aceasta pentru că, datorită rețelelor de telefonie bine implementate, aveți acces la rețea de aproape oriunde, iar cu noua tehnologie UMTS puteți naviga mai repede decât cu ISDN. Unde serviciul UMTS nu este disponibil, telefonul trece automat la GPRS.

SIEMENS SX1

GPRS disponibil

PRODUCĂTOR: Siemens

INTERNET:

www.siemens.com

PREȚ: 424 USD fără conectare

DESCRIERE: Unul dintre modelele de vârf ale momentului, SX1 dispune numai de GPRS. Cu ajutorul acestei tehnici aparatul atinge un transfer destul de rapid la recepție/emisie. Legătura la calculator este realizată prin infraroșu, Bluetooth și USB. Pachetul este livrat împreună cu un cablu de date USB. Clientul de e-mail integrat, cu suport pentru POP3, IMAP4 și SMTP poate fi utilizat cu succes și se descurcă și cu fișierele atașate.



SONY ERICSSON K700i

Transfer cu HSCSD

PRODUCĂTOR: Sony

ERICSSON

INTERNET:

www.sonyericsson.com

PREȚ: 304 USD fără conectare

DESCRIERE: Unul dintre specialiștii în transfer de date, K700i de la Sony Ericsson, funcționează atât împreună cu HSCSD, cât și cu GPRS. Pentru transfer de tip UMTS nu este totuși pregătit. Conexiunea la calculator este mijlocită de interfețele infraroșu, Bluetooth și USB. Și la acest dispozitiv cablul de date este disponibil ca accesoriu.



SAMSUNG SGH-D500

Date în format mini

PRODUCĂTOR: Samsung

INTERNET:

www.samsungmobil.ro

PREȚ: 594 USD fără conectare

DESCRIERE: Și în cazul acestui aparat accesul la Internet prin GPRS funcționează extrem de ușor. Evident, și Samsung SGH-D500 este un terminal care permite conectarea la calculator prin infraroșu, Bluetooth și cablu de date (USB). Acesta din urmă este însă disponibil numai la cerere.



Internet via GPRS: Pas cu pas

Și pentru, așa cum menționam și la începutul acestui articol, serviciul de pachete GPRS este deja „cunoscut” majorității telefoanelor mobile actuale, ne-am gândit că ați putea fi interesați de aspectele punctuale ale unei navigări de pe telefonul mobil. Aflați prin intermediul nostru că în spatele acestor termeni relativ pompoși nu se ascunde de fapt mare filosofie.

Așadar, verificați înainte de toate dacă aparatul pe care îl dețineți suportă într-adevăr această tehnologie. Faceți acest lucru foarte simplu, din meniul cu setări al terminalului, de regulă la punctul numit Connectivity (în funcție de model, denumirile meniurilor și ale opțiunilor cuprinse de acestea sunt ușor diferite, dar intuitive). În cazul în care găsiți opțiunea GPRS activați-o mai întâi în aparat, pentru că sunteți un bun candidat pentru acest serviciu. Următoarea condiție de a accesa Internetul utilizând o astfel de soluție este să beneficiați de un plan tarifar corespunzător din partea furnizorului de telefonie mobilă.

După ce v-ați decis pentru una din variantele oferite de provider (amănunte despre cartelele preplătite sau abonamente găsiți deopotrivă pe paginile web

E-MAIL DE PE TELEFON

» Funcții noi

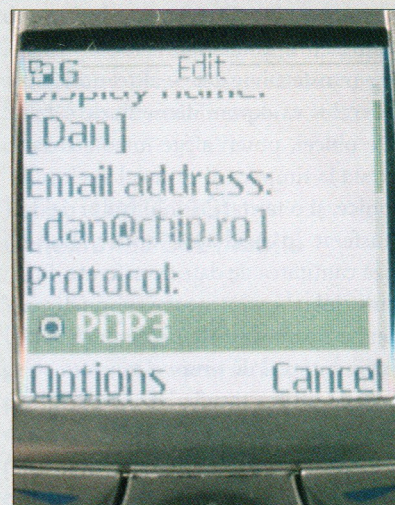
În cazul în care dispuneți de un telefon mobil capabil să ruleze aplicații Java, puteți să-i extindeți capabilitățile. Astfel, una dintre cele mai interesante și utile aplicații este EmailViewer. Așa cum îi spune și numele, programul permite citirea mail-urilor. Și nu numai, deoarece este vorba de accesarea majorității căsuțelor poștale, programul suportând protocoalele POP3, IMAP și SMTP. Suplimentar, este oferită și posibilitatea recepționării și trimiterii mesajelor de pe Hotmail. Ca și la programele dedicate din telefoanele mai scumpe, și în acest caz sunt descărcate numai header-ele mesajelor, programul scutindu-vă de costurile suplimentare, aferente descărcării mesajelor întregi.

Pentru instalarea acestui mic add-on (64 KB) aveți la dispoziție două variante.

Astfel, în cazul în care dispuneți de o conexiune între telefon și PC (cablu, infraroșu sau Bluetooth) puteți opta pentru salvarea pe PC a programului EmailViewer de la adresa <http://www.reqwireless.com/emailviewer.html> și transferarea acestuia pe telefon.

Cel de-al doilea mod de instalare presupune accesarea de pe telefonul mobil, prin intermediul minibrowser-ului integrat, a paginii <http://www.reqwireless.com/wap>, după care programul se va instala automat.

Urmează o etapă puțin mai complicată, și anume configurarea contului de e-mail. Pentru aceasta, porniți programul și selectați punctul de meniu Accounts. În noua fereastră introduceți în câmpurile corespunzătoare numele, adresa de e-mail, serverul,



numele de utilizator și parola aferentă. În dreptul câmpului Protocol trebuie să specificați tipul de protocol folosit de serverul de mail. În cazul în care doriți să vă accesați contul de pe Hotmail, în lista de protocoale aveți la dispoziție și înregistrarea Hotmail. După ce ați introdus toate datele necesare, salvați noul cont, după care, în fereastra principală a programului mai puteți efectua anumite setări de finețe, în urma accesării meniului Settings. Printre altele, aici puteți specifica dacă imaginile din mesajele HTML să fie încărcate sau nu ori ce să conțină header-ul mesajelor. După ce ați realizat și aici configurarea dorită, salvați-o și întoarceți-vă în fereastra principală a programului.

Acum, după selectarea înregistrării Receive și a contului dorit, aveți acces la mesajele proprii, chiar dacă nu sunteți în preajma calculatorului.

ale acestora sau aflați tot ceea ce trebuie să știți sunând la serviciul clienți) este momentul să realizați setările de configurare. Procedul vă este explicat tot pe site-urile oficiale ale ofertanților de telefonie mobilă, pașii fiind condiționați de modelul telefonului mobil. În acest moment trebuie să sunați providerul pentru activarea serviciului din centrală. Ați bifat și acest aspect? Este timpul „să vă dați pe Net”.

Siemens C60: Minimul pe un telefon „modern și nu prea”

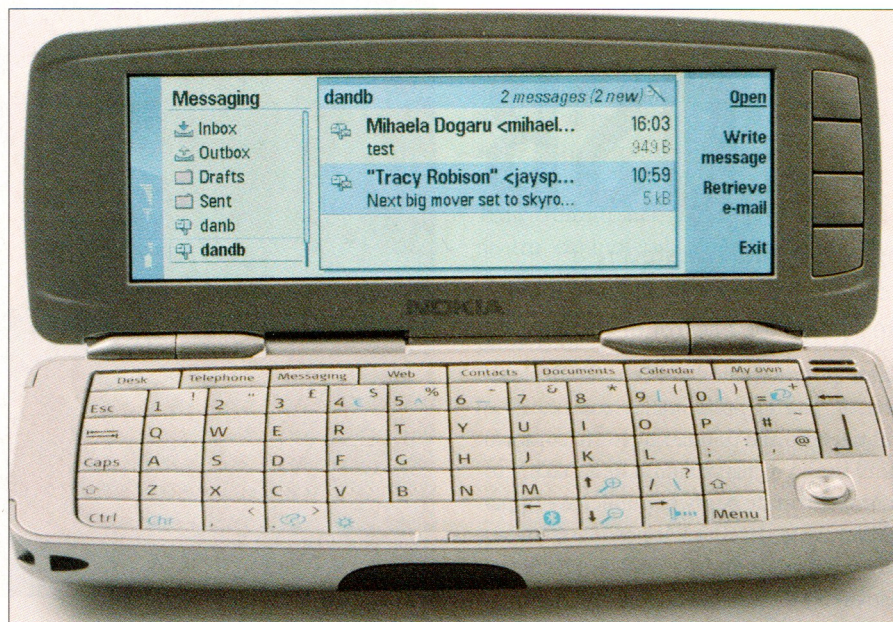
Utilitatea unui astfel de serviciu iese la iveală, după părerea noastră, în cazul în care dețineți un telefon „deștept” și dacă sunteți o persoană care călătorește mult în interes de serviciu, trebuie să acceseze rețeaua companiei pentru diverse documente și să-și verifice mail-ul. În orice

altă situație optarea pentru o soluție permanentă de conectare nu este justificată. Acesta este și cazul celor care dețin telefoane din categoria „moderne și nu prea”, precum modelul C60 de la Siemens, cu care am intrat pe Internet în prima etapă a evaluării.

Prin afirmația care deschide acest capitol nu spunem că doar cei ce dispun de aparate care costă sute de euro au privilegiul de a beneficia de Internet pe mobil. Vrem numai să fim cât se poate de realiști, fiindcă un telefon cu puțină memorie, lipsa suportului pentru e-mail (mai multe amănunte despre modalitățile de rezolvare a acestui neajuns în oglinda „Funcții noi”) nu este poate cel mai indicat instrument în acest sens. Desigur, aceste chestiuni se aplică în cazul în care sunteți un utilizator dornic de performanță. În altă ordine de idei, dacă vă rezumați la wap, download de tonuri



WEBMAIL: Vă puteți verifica oricând mesajele din Inbox-ul unui cont de webmail.



COMMUNICATOR: Un adevărat centru de comunicare pentru oamenii de afaceri, terminalul îmbinând excelent funcțiile de tip office, mesageria, navigarea pe Internet etc.

de apel polifonice și accesarea portalurilor gen Yahoo!, citiți mai departe. Toate acestea vă stau la dispoziție, deși nu necesită neapărat o soluție permanentă de conectare via GPRS, ci mai degrabă una parțială, în funcție de oferta furnizorului de telefonie mobilă.

Și acum, să navigăm pe Internet cu ajutorul lui Siemens C60. Trecând peste faptul că mobilul este destul de lent, memoria insuficientă nu permite descărcarea anumitor browsere și emulatoare wap, dar aceasta nu înseamnă că nu puteți utiliza rudimentarul navigator inclus sau funcția de căutare a portalului Yahoo! Și că tot veni vorba despre acesta, cum v-ar plăcea să vă verificați mesajele din Inbox? Se poate. După ce am luat cele mai recente mesaje (nimic foarte important în Inbox, dar e bine să fim întotdeauna la zi cu corespondența electronică) am mai tras cu ochiul la cursul valutar, la starea vremii și la programul cinematografelor din câteva orașe, precum și la mersul trenurilor și la firmele de taximetrie disponibile într-o urbe oarecare. Recunoscând fără posibilitate de tăgadă utilitatea acestor informații, am încheiat aventura wap (sincer, jocurile sau știrile pe telefonul mobil nu ne-au încântat, dar am trecut totuși prin fiecare categorie, așa, ca să nu se supere nimeni) prin descărcarea câtorva tonuri polifonice. Deh, C60 nu a mai făcut scandal, fiind vorba de câțiva bytes de căciulă. Sursa, în caz că vă interesează și pe dumneavoastră, a fost www.ringtones

4all.com, unde veți găsi o colecție impresionantă de ringtonuri, principalul atu al acestora fiind gratuitatea ;-).

Nokia 9630 Communicator: Tipul business

Pentru că nu suntem fani ai astrologiei, persoane care și în vârful muntelui vor să-și citească horoscopul, ne-am erijat elegant către sfârșitul articolului în oameni de afaceri, deținători ai unui terminal pe măsură: Nokia 9300 Communicator. De pe un astfel de telefon experiența navigării pe Internet capătă noi valențe, posibilitățile fiind mult mai largi. Și ca să ne credeți pe cuvânt, iată doar câteva: navigarea pe Internet și accesarea intranetului firmei, posibilitatea verificării mail-ului de tip utilizator@companie.ro, transferul de fișiere etc. În acest sens, ecranul mai generos al aparatului facilitează o navigare similară celei de pe computerul personal, în acest fel fiind eliminată limitarea la website-uri wap.

După cum spuneam, am configurat rapid conexiunea la Internet, asemănător procedurii de pe PC și, cu ajutorul clientului de mail inclus (care suportă protocoalele SMTP, POP3 și IMAP4), ne-am verificat mail-ul @chip.ro, chestiune imposibilă de pe C60, care ne-a permis doar vizualizarea webmail-ului.

Desigur, nu este nici pe departe tot ceea ce puteți face grație acestei modalități mobile de conectare la Internet. Astfel, există chiar și posibilitatea primirii de

apeluri și mesaje text în timpul sesiunii GPRS.

Memoria terminalului este generoasă, iar chiar și în condițiile în care 80 MB devin insuficienți pentru dumneavoastră, există oricând posibilitatea extinderii acestuia prin intermediul unui card MMC. Astfel, puteți descărca după bunul plac fișiere (audio, foto etc.) pentru a le utiliza direct de pe telefonul mobil sau destinate transferului ulterior pe PC. Sincronizarea datelor de pe terminalul mobil pe computerul personal nu este un demers foarte complicat, asigurându-vă, în plus, maximum de securitate al informațiilor importante (vezi articolul de la pagina 30). Așadar, combinând capabilitățile de comunicare prin voce cu foarte importante funcții destinate mesageriei de orice fel și browsing-ului, veți fi cu siguranță „la curent” cu tot ceea ce trebuie să știți, indiferent unde vă aflați. De la căutarea unui restaurant bun într-un alt oraș decât ce de reședință și găsirea adresei unui important client sau potențial partener de afaceri și până la accesarea mail-ului, totul este posibil. Trebuie doar să căutați. Utilitarul special pentru mail-uri cu care se prezintă un astfel de telefon se ocupă, de asemenea, și de trimiterea SMS-urilor și a faxurilor, atunci când situația o cere.

Un alt aspect foarte important unui utilizator pentru care mobilitatea trebuie însoțită de un mare grad de autonomie este durata de viață a bateriei, care permite multe ore de browsing pe cele mai diverse pagini de Internet, asigurându-vă lucrul (sau dimpotrivă, divertismentul) în condiții excelente de confort.

Deși am mai amintit memoria generoasă a telefonului Nokia 9300, revenim asupra acestui aspect prin prisma posibilității de încărcare chiar și a site-urilor mari, a diferitelor browsere alternative și alte aplicații utile celularului. Mai mult, condițiile de tarification ale furnizorilor de servicii de telefonie mobilă permit citirea acestora pe îndelete și nu pe fugă.

Spunem aceasta deoarece toți furnizorii de la noi tarifează la volumul de date transferat (activarea serviciului costă de regulă mai puțin de 1 euro, iar pentru datele recepționate sau trimise veți plăti cam 0,5 euro la fiecare 10 KB).

În ceea ce privește jocurile și alte posibilități despre care spațiul nu ne permite să mai amintim, vă lășăm să explorați singuri, navigând la adresele preferate.

TIPS & TRICKS

Stick-uri USB

Memoriile pe USB au și alte talente pe lângă capacitatea de stocare a datelor. Vă arătăm în paginile următoare cum puteți folosi stick-ul USB pentru backup de date, de pildă, precum și alte secrete ale acestor dispozitive.

Stick-urile USB nu mai sunt doar simple „bastonașe” cu capacitate de stocare. Ele sunt deja integrate în căști, ochelari de soare, ceasuri de mână și chiar în bricege. Practice și ușor de transportat datorită dimensiunilor reduse, ele au atins performanța de a putea stoca conținutul comprimat a până la șase CD-uri complete. Totuși, capacitatea de stocare nu este singurul lor avantaj. Cu ajutorul celor câteva trucuri pe care ne-am propus să vi le prezentăm, veți transforma device-ul fie în unitate de backup, fie în cheie pentru PC. De asemenea, pe CD-ul care însoțește revista vă oferim cele mai bune utilitare pentru stick-urile USB, finalul acestui articol fiind dedicat sfaturilor de cumpărare a unui astfel de dispozitiv, în termeni de capacitate și viteză.

Firefox de pe stick-ul USB

Browser-ul Firefox de la Mozilla începe să se numere printre cele mai folosite astfel

de programe, secundând Internet Explorer într-un top al preferințelor utilizatorilor. Motivele acestei popularități ar fi, conform unui studiu de piață realizat de Adtech, numărul scăzut de bannere publicitare în paginile afișate și multiplele posibilități de setare și personalizare. O configurare corectă a browser-ului poate face utilizatorul să nu mai dorească să utilizeze alt program pentru navigarea pe Internet. Și nici nu trebuie, din moment ce browser-ul poate fi luat „la purtător”, pe stick-ul USB, cu tot cu setări și site-urile favorite. În acest fel, veți avea la îndemână întotdeauna și oriunde browser-ul dumneavoastră preferat, în configurația care vă mulțumește.

Și iată cum funcționează totul: descărcați versiunea Firefox Portable de pe CD-ul nostru și dezarhivați fișierul ZIP în directorul rădăcină al stick-ului USB. Pentru încărcarea browser-ului mai trebuie doar să lansați fișierul PortableFirefox.exe. Dacă doriți, adițional, și suport Flash pentru

Firefox, va trebui să instalați manual plug-in-ul corespunzător. Pentru aceasta, accesați pagina web www.macromedia.com, descărcați versiunea gratuită și instalați-o. Apoi, din directorul de plug-in-uri al versiunii de Firefox instalată pe harddisk-ul dumneavoastră, copiați fișierul NPSWF32.dll în directorul de plug-in-uri de pe stick-ul USB.

Pentru a găsi mai ușor Firefox Portable, copiați fișierul Autorun.inf de pe CD-ul atașat revistei în directorul principal al stick-ului USB. La conectarea dispozitivului, icon-ul Firefox apare automat în Explorer.

Salvarea datelor utilizatorului

Lucrați pe diferite computere, care sunt accesibile mai multor utilizatori. De aceea, vă confrunțați adesea cu desktop-uri setate diferit și cu un grad scăzut de securitate pentru fișiere.

Truc: rezolvați această problemă cu ajutorul programului shareware MobileAssistant. O versiune de evaluare găsiți fie pe CD-ul nostru, fie la adresa www.mobileassistant.de. Grație acestuia puteți purta pe stick-ul USB nu doar documentele dumneavoastră, ci și interfața de utilizator preferată (inclusiv setările desktop-ului), directorul Favorites sau lista de contacte. După instalarea utilitarului, care se face direct pe stick, asistentul de configurare pornește automat. Specificați ce directoare (Internet-Favorites, Download, My Files, My Pictures etc.) doriți să utilizați de acum direct de pe stick-ul USB.

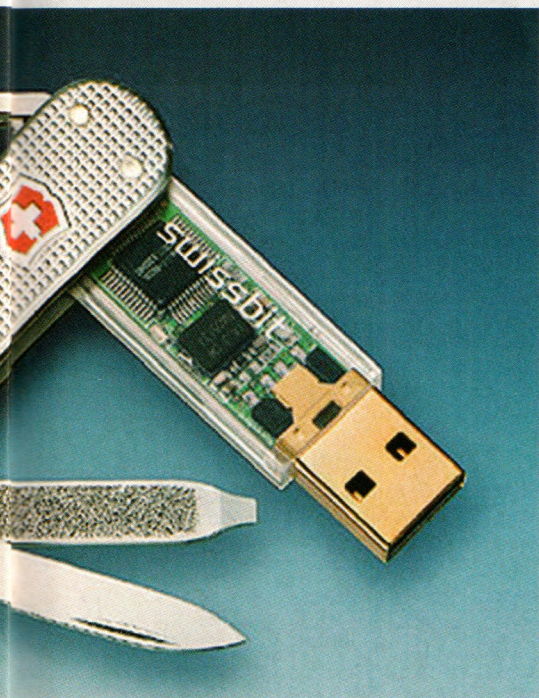
La activarea opțiunii *MobileDesktop*, programul salvează întregul dumneavoastră



PE CD

» Utilitare USB

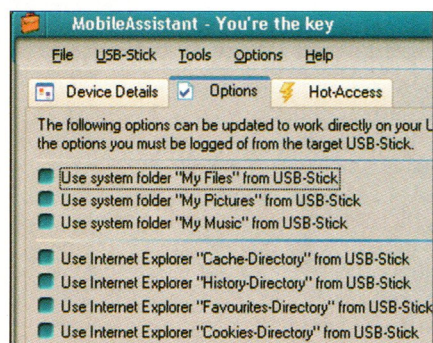
FIREFOX PORTABLE	Datorită fișierului redus ca dimensiune, acest browser de Internet se pretează excelent la rularea pe un stick USB.
MOBILE ASSISTANT	Cu această aplicație ușor de utilizat vă puteți configura stick-ul USB pe post de cheie de acces pentru propriul computer.
EASYCRYPTO	Cu ajutorul acestui program puteți securiza foarte simplu informațiile importante stocate pe stick-ul USB.
TABLECALC	Un program de calcul tabelar potrivit și începătorilor. Avantajul principal constă în faptul că software-ul nu trebuie instalat pe PC.
USB-TOOLBOX	Utilitarul reunește mai multe aplicații într-una singură: client FTP, client de mail, calendar și multe altele.
KOMA-MAIL	Client de mail care permite administrarea mai multor conturi de e-mail pentru utilizatori diferiți. Programul poate fi pornit de pe stick fără probleme.
F-PROT	Un antivirus pentru MS-DOS. În caz de nevoie, elimină cu succes viruși, viermi și alte programe rău intenționate din Internet.



tră desktop pe stick și asigură sincronizarea dispozitivului de stocare cu PC-ul. Conectați stick-ul astfel „pregătit” la un alt computer – va fi imediat recunoscut ca nouă unitate de disc. Lansați de pe acesta aplicația MOBASS.EXE și, în fereastra *MobileAssistant*, dați un clic pe *Login*. După încă o interogație apare desktop-ul dumneavoastră și puteți lucra așa cum sunteți obișnuiți. Imediat ce v-ați deconectat de la respectivul PC, *MobileAssistant* revine la setările PC-ului „gazdă”, lăsându-le exact așa cum le-a găsit.

Pentru a nu fi deconectat după 15 minute de la *MobileAssistant* va trebui să cumpărați versiunea completă (25 euro). Utilitarul complet permite și codarea adițională a înregistrărilor referitoare la adresă și parolă.

Atenție: *MobileAssistant* funcționează sub toate versiunile de Windows, începând cu 98. Totuși, Windows XP vine din construcție cu drivere USB, la toate celelalte versiuni fiind necesar un procedeu separat de instalare a acestora.



PRACTIC: Cu aplicația *MobileAssistant* puteți deopotrivă restricționa accesul la PC-ul dumneavoastră și realiza backup pentru fișierele importante.

Stick USB pe post de cheie

Vreți un plus de siguranță și, în acest sens, doriți să vă protejați PC-ul împotriva accesului neautorizat din partea altor utilizatori.

Truc: Utilizați stick-ul USB pe post de cheie pentru computerul dumneavoastră. Mijloacele necesare în acest sens vi le oferă tot *MobileAssistant*. Realizați succesiunea *Options-USB Tools-Install the USB-Tools*. Pentru a utiliza această funcție trebuie să fiți logați cu drepturi de administrator. Acum selectați *Settings-USB PC-Security*. În fereastra deschisă, stabiliți cum ar trebui să se comporte PC-ul după deconectarea stick-ului USB. Dacă activați, în partea de sus a ferestrei, opțiunea *Shutdown computer*, dispozitivul de stocare pe USB este necesar încă de la boot-are. Dacă nu îl aveți, calculatorul se închide din nou, imediat după afișarea ferestrei de logare.

Dacă selectați aceeași opțiune, dar în cel de-al doilea grup de opțiuni, PC-ul se închide timp de cinci secunde. Dacă în acest timp re conectați stick-ul, PC-ul rămâne deschis.

Atenție: Realizați setările descrise exclusiv ca administrator. O configurare incorectă ar putea cauza imposibilitatea de a vă mai loga la computer.

Criptarea datelor de pe stick-ul USB

Faptul că stick-urile USB devin tot mai mici nu are întotdeauna doar avantaje: ele pot fi pierdute ușor și cu ele date importante. Din acest motiv, criptarea conținutului stick-ului de memorie se profilează ca o acțiune necesară. Programul *EasyCrypto Deluxe* rezolvă problema simplu și, mai ales, gratuit. În plus, criptarea *BlowFish 128-bit* este aproape imposibil de spart.

Instalați utilitarul de pe CD-ul nostru și apăsați, în meniul principal, pe *Add Files*. Selectați apoi fișierele de pe stick pe care doriți să le criptați. În secțiunea *Encrypt Files* introduceți o parolă în câmpul *Password* și confirmați-o în câmpul *Verification*, iar în final faceți un clic pe *Encrypt now*. Pentru a putea avea ulterior acces la datele astfel securizate, faceți un dublu clic pe fișier și introduceți parola corectă.

Atenție: În sistem trebuie să fie instalată aplicația *EasyCrypto*. De aceea, cel mai bine ar fi să copiați fișierul de instalare pe stick-ul USB, astfel încât să aveți întotdeauna și oriunde la dispoziție acest software.

STICK-URI PENTRU TOȚI

» Specialiști

Anumite cerințe necesită soluții speciale. Vă prezentăm câteva stick-uri USB deosebit de inteligente și bine gândite.

Apacer AudioSteno BP300: Pe lângă faptul că are o capacitate de 256 MB, acesta poate funcționa deopotrivă ca un MP3 sau WMA player, precum și pe post de reportofon. Interfața este însă USB 1.1.

Preț: 62 euro

Web: www.shopit.ro

Philips Key 008: În afara faptului că poate fi utilizat ca stick USB, dispozitivul permite și realizarea de fotografii digitale, fiind dotat cu un senzor CMOS de 0,31 megapixeli. Memoria disponibilă este de 128 MB.

Preț: 98 euro

Web: www.bestcomputers.ro

Kobil mIDentity: Acest stick este unul special, care vă protejează datele, iar pe lângă această funcție permite și autentificarea într-o rețea, criptarea datelor, sincronizarea cu Outlook, backup-ul de date etc. Sunt disponibile patru modele care au între 32 și 512 MB memorie.

Preț: 129-399 euro

Web: www.kobil.com

Freecom FHD-XS 60GB: Despre acest dispozitiv se poate spune că este mai mult decât un stick. Este deja un hard-disk mobil cu spațiu de stocare între 20 și 60 GB. Mult mai convenabil, și asta în condițiile în care un stick USB obișnuit are 512 MB-1 GB. Este suportată versiunea 2.0 pentru conexiunea USB.

Preț: 289 euro

Web: www.freecom.com

Transcend TS256MJF-WL: Pe lângă faptul că oferă 256 MB spațiu de stocare, stick-ul poate fi folosit și ca adaptor wireless pentru o rețea WLAN. Suportă standardul 802.11b, care permite o rată de transfer de 11 Mbps la o distanță de 100 m în interior și 300 m în exterior.

Preț: 56 euro

Web: www.shopit.ro

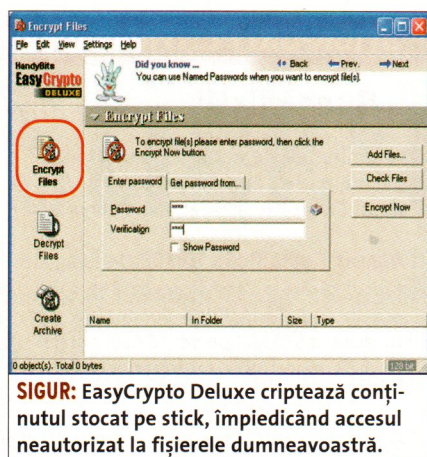
Victorinox Swissmemory:

Avem în față un dispozitiv „multitalent”, care îmbină excelent un mediu de stocare performant (cu capacitate de 512 MB) și un briceag de buzunar elvețian original.

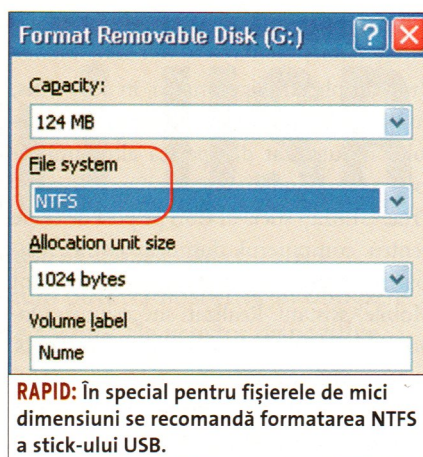
Preț: 100 euro

Info: www.victorinox.de

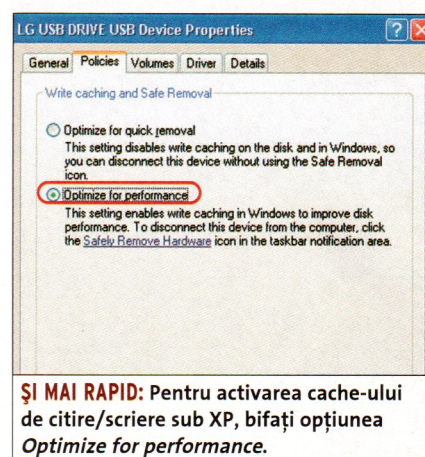




SIGUR: EasyCrypto Deluxe criptează conținutul stocat pe stick, împiedicând accesul neautorizat la fișierele dumneavoastră.



RAPID: În special pentru fișierele de mici dimensiuni se recomandă formatarea NTFS a stick-ului USB.



ȘI MAI RAPID: Pentru activarea cache-ului de citire/scriere sub XP, bifați opțiunea *Optimize for performance*.

Adresarea mai rapidă a stick-urilor USB

Atunci când conectați un stick USB, un MP3 player sau un cititor de carduri la PC, se poate întâmpla uneori ca datele să fie scrise cu viteză mult prea mică. V-ați dori cu siguranță să beneficiați de o rată de transfer la parametri maximi, și pe bună dreptate.

Iată un mic truc pentru remedierea problemei. În momentul în care Windows 2000 sau XP detectează o unitate de disc amovibilă conectată (stick-ul USB), sistemul de operare dezactivează automat cache-ul de scriere. Totuși, dacă reactivați manual buffer-ul în Device Manager, accesul devine până la de trei ori mai rapid. În Control Panel, faceți un dublu clic pe simbolul *System*, intrați în registrul *Hardware* și apăsați apoi pe butonul *Device Manager*. În fereastra deschisă, selectați *Disk Drives* și faceți un clic dreapta pe stick-ul USB. Selectați *Properties* din meniul contextual și activați buffer-ul prin bifaarea opțiunii *Optimize for performance*.

Atenție: Înainte de a deconecta stick-ul USB de la computerul personal, faceți un clic pe simbolul *Safely Remove Hardware* din systray pentru a înlătura mediul de stocare în perfectă siguranță. În caz contrar, se poate întâmpla ca datele din cache să nu fie complet transferate pe stick.

Fișiere apelate mai rapid

Trucul anterior își justifică aplicabilitatea mai ales în cazul fișierelor de mari dimensiuni. Dacă, dimpotrivă, pe stick ați salvat mai multe fișiere mici (imagini sau documente), mai trebuie să realizați o setare sub Windows 2000 sau XP.

Bifați opțiunea *Optimize for performance* conform indicațiilor prezentate anterior. Numai astfel Windows permite formatarea NTFS, care generează creșterea vitezei. Cum? Grație NTFS, fișierele de mici

dimensiuni, precum și înregistrarea referitoare la director sunt scrise în același bloc în memoria stick-ului USB, ceea ce înseamnă economie de acces la scriere.

Un alt avantaj constă în posibilitatea utilizării funcțiilor de criptare și compresie din XP, pentru a obține o notă suplimentară de securitate și performanță.

Formatați NTFS stick-ul USB (în Explorer, faceți un clic dreapta pe unitate și selectați *Format* din meniul contextual). La *File system* introduceți *NTFS*. În câmpul *Allocation unit size* selectați valoarea *1024*. Ulterior, la *Volume label*, puteți introduce un nume. Înainte de a lansa formatarea cu un clic pe butonul *Start*, asigurați-vă că opțiunea *Quick Format*, din secțiunea

Format options, este dezactivată.

Nu în ultimul rând, se impune să eliminați încă un mic defect al sistemului de fișiere NTFS, astfel încât să beneficiați de viteză maximă. Acest sistem al lui Windows salvează din când în când informațiile de acces ale fișierelor, fapt care necesită memorie adițională și pe stick. Puteți dezactiva această opțiune din Registry.

Navigați la cheia HKEY_LOCAL_MACHINE\SYSTEM\CurrentControlSet\Control\FileSystem și realizați o nouă valoare DWORD, pe care o veți numi *NtfsDisableLastAccessUpdate*. Valoarea sa trebuie setată la 1. În acest fel, sub Windows veți putea folosi maximul de viteză de care este capabil stick-ul USB.

UN STICK USB PERFECT

» Sfaturi de achiziționare

La cumpărarea unui stick USB, cele mai importante aspecte sunt de departe dimensiunile fizice și capacitatea de stocare. Totuși, și viteza de acces poate constitui un factor determinant în alegerea modelului potrivit. Iată, pe scurt, aspectele de care trebuie să țineți seama pentru a face o investiție bună.

☑ **Dimensiuni:** În special din cauza poziționării porturilor USB ale unui PC (de regulă, acestea sunt foarte apropiate unul de celălalt), acordați atenție dimensiunilor fizice ale stick-ului. Modelele care au o capacitate de peste 1 GB sunt de regulă duble ca mărime. Faceți alegerea în avantajul dumneavoastră.

☑ **Viteză:** De asemenea, acordați atenție mențiunii „High Speed” din dreptul USB 2.0. Dacă lipsește, înseamnă că interfața este doar 1.1, ceea ce înseamnă că mediul este foarte lent. Numeroși producători indică viteza stick-ului în stil CD-ROM, de exemplu 90x. Aceasta înseamnă, de fapt, că mediul stochează 13,5 MB/s (adică 90 x

150 KB). Așadar, cumpărați doar stick-uri USB care pot scrie la minim 50x. Una dintre cele mai mari viteze de scriere de care sunt capabile stick-urile USB este, la momentul actual, 133x.

☑ **Capacitate:** Cel puțin deocamdată, cel mai bun raport performanță/preț este reprezentat de variantele cu 512 MB capacitate de stocare. Peste această valoare, prețurile stick-urilor USB sunt încă destul de piperate. Dacă în cazul dumneavoastră banii nu reprezintă o problemă, puteți cumpăra un stick cu până la 4 GB capacitate de stocare pentru aproximativ 390 de euro.

☑ **Funcție de mediu boot-abil:** Numeroase modele de ultimă oră se pretează și ca medii boot-abile. Din păcate, deocamdată nu a fost stabilit nici un standard în acest sens. Producătorii mai „ascund” însă adesea funcții suplimentare în stick-urile lor USB. La cumpărare, este bine să întrebați dacă modelul preferat poate fi utilizat și ca mediu boot-abil.



TWEAKING PENTRU PDA

Bătălie pentru spațiu

La fel ca la calculatoarele obișnuite, și la modelele portabile una dintre problemele cu care se confruntă utilizatorul este lipsa spațiului de stocare și a memoriei RAM. Dacă în cazul notebook-urilor putem spune că există o rezolvare destul de simplă și ieftină (datele care nu sunt necesare pentru moment pot fi arse, de exemplu, pe un CD), nu la fel stau lucrurile la capitolul PDA-uri. Totuși, și aici pot fi folosite anumite trucuri pentru a reduce foamea de spațiu.

Unul dintre cele mai sensibile aspecte ale aparatelor portabile îl constituie fără îndoială memoria. Și din sensibil, acesta devine vital în momentul în care ne referim la PDA-uri sau la telefoane mobile. Pentru exemplificare, imaginați-vă numai că aveți de introdus un număr de telefon sau doriți să vă planificați o activitate, iar aparatul vă refuză pe motiv că nu mai are loc în memorie. Da, acesta este nivelul la care poate ajunge nevoia de memorie, fără nici o exagerare.

Din fericire, memoria majorității PDA-urilor actuale poate fi extinsă ușor, cu ajutorul cardurilor de memorie. Nu trebuie să uităm însă că, indiferent dacă este vorba despre un card CF sau SD, tot se im-

pune o investiție, care cel puțin pe moment poate fi amânată.

ROM-ul, RAM-ul, mi-e prieten numai mie

O soluție destul de ieftină la problema amintită anterior, apărută pe vremea când posibilitățile de extindere a memoriei erau limitate (cu limita ce tindea la 0), se referă la un truc aplicabil destul de ușor la Palm-top-uri: anumite aplicații din memoria ROM (amănunte în oglinda „Resursa secretă”) a aparatului, memorie ce conține sistemul de operare, pot fi eliminate. Spațiul rezultat în ROM (care de multe ori nici inițial nu este folosit în totalitate) poate fi

utilizat pentru stocarea altor aplicații. Atenție însă: acest spațiu nu poate fi accesat la scriere în mod obișnuit, prin urmare datele și documentele create nu vor fi salvate acolo, ci în RAM. Din același motiv, în ROM nu pot fi transferate (cu scopul de a economisi spațiu în RAM) baze de date, setări de program, și alte asemenea fișiere al căror conținut este modificabil. Dar, să revenim la RAM-/ROM-urile noastre. Există două posibilități de a accesa cele două zone de memorie și a dispune după bunul plac de aplicațiile existente în memoria protejată la scriere: fie transferăm întreg conținutul ROM-ului pe PC, îl modificăm după dorință și îl transferăm înapoi, fie accesăm această memorie direct de pe Palm, cu aju-

torul unui software specializat. În continuare, vom trata cele două metode în ordinea inversă enumerării, exemplificate cu ajutorul unui Palm Tungsten C, dotat cu 64 MB de memorie, din care 51 MB RAM liberi (restul reprezintă de fapt flash-ul în care se află și sistemul de operare).

Jack și flash-ul cu programe

Una dintre cele mai simple metode de a modifica după bunul plac conținutul memoriei ROM presupune folosirea unei aplicații direct pe Palm. Prin intermediul acesteia se poate stabili locația fiecărui program în parte (și anume RAM/ROM), soft-urile inutile putând fi chiar șterse. Una dintre cele mai răspândite aplicații de acest gen este Jack Flash. Acest program, împreună cu Jack Sprat (ambele realizate de Brayder Technologies), oferă posibilitatea modificării după dorință a conținutului memoriei protejate. Astfel, cu ajutorul lui Jack Sprat se poate crea mai mult loc în memoria ROM, prin eliminarea din sistemul de operare a programelor inutile, a bazelor de date nefolosite sau a variantelor sistemului de operare în alte limbi decât cea folosită în mod curent. Mai ales această din urmă facilități se poate dovedi importantă, spațiul recuperat astfel ajungând uneori chiar la 6,7 MB. Spațiul suplimentar astfel rezultat poate fi folosit pentru stocarea altor programe necesare, cu ajutorul lui Jack Flash. Atenție: înainte de a plasa definitiv în ROM o aplicație, este indicat să o testați. O aplicație coruptă sau cu erori, plasată în ROM, poate face inutilizabil Palmtop-ul dumneavoastră (nu disperați, și la această problemă există soluție – veți vedea în continuare). Oricum, redacția nu poate fi făcută responsabilă pentru eventualele daune produse în urma utilizării pro-

gramelor menționate în acest articol. Dar, să lăsăm la o parte gândurile negre și să vedem cum funcționează tandemul laudat anterior.

Cheia succesului: backup-ul

Primul pas (întotdeauna obligatoriu) presupune salvarea datelor și a documentelor personale. Pentru aceasta, fie realizați o sincronizare cu ajutorul HotSync, fie apelați la un program specializat, care oferă mai multe posibilități precum și o siguranță superioară.

Urmează instalarea programelor Jack Sprat și Jack Flash, operațiune însoțită de o sincronizare. Atenție: înainte de achiziționarea acestor două aplicații este bine să vă asigurați că Palm-ul dumneavoastră este compatibil cu ele, precum și că memoria ROM poate fi modificată. Găsiți lista Palm-urilor compatibile la www.brayder.com.

Odată instalate cele două aplicații, sistemul trece la treabă, nu înainte de a salva conținutul memoriei ROM, cu ajutorul programului Jack Sprat. Pentru aceasta, porniți programul și accesați butonul *Backup ROM* după care selectați *HotSync*. În cazul în care Palm-ul dispune și de un slot de extensie, veți avea la dispoziție și posibilitatea de a copia ROM-ul pe card, dar este de preferat să-l salvați pe calculator, prin opțiunea *HotSync*. Apăsăți pe *Proceed* și confirmați cu *OK* atenționarea privitoare la un nou utilizator pe PC. Plasați Palm-ul în cradle și apăsați pe butonul de sincronizare, iar în fereastra afișată pe PC introduceți un nume de utilizator. Vă recomandăm să alegeți un nume intuitiv, de exemplu ROM_backup. După confirmarea cu *OK*, procesul de backup al ROM-ului va începe. Păstrați această

NOTIUNI

» Resursa secretă

Memoria ROM a unui PDA poate fi comparată cu flash-ul ce conține BIOS-ul unui PC. În ambele cazuri, este vorba despre o memorie ce conține instrucțiuni necesare funcționării aparatului respectiv. În cazul PC-urilor, acestea sunt instrucțiuni de bază, necesare calculatorului pentru comunicarea cu diversele componente instalate, fără a accesa sistemul de operare sau programele de pe disk, dar insuficiente pentru utilizarea efectivă a computerului. Flash-ul PDA-urilor conține sistemul de operare cu aplicațiile de bază, suficiente pentru o utilizare simplă a portabilului.

Însă, așa cum la PC-uri BIOS-ul se poate rescrie cu o versiune mai nouă, și în cazul PDA-urilor această memorie poate fi rescrisă atunci când se instalează o nouă variantă, un update sau o versiune modificată a sistemului de operare.

copie, ea putându-se dovedi utilă în cazul în care doriți să reveniți la setările inițiale (vezi oglinda „Copia de siguranță”).

Curățenia de primăvară

Următorul pas, poate cel mai incitant, constă în eliminarea aplicațiilor inutile, opțiune accesibilă printr-un clic pe *Remove Extras* din fereastra principală a programului. Ca și până acum, vă recomandăm să acționați cu prudență și să nu ștergeți un program decât dacă sunteți sigur că nu îl folosiți. Dezinstalarea programelor de genul Address sau Calculator este recomandată mai ales dacă folosiți alternative de la terți,

JackSprat



BRAYDER

TECHNOLOGIES INC.

Copyright © 2001-2004

Step 1:

Backup ROM

Step 2:

Remove Extras

Step 3:

Remove Languages

JACK SPRAT:

Realizați, înainte de toate, un backup conținutului memoriei ROM.

JackSprat

Name	Size	
Address	153K	OS
Applications	179K	OS
Calc	112K	RAM
Card Info	43K	OS
Clock	83K	Delete
Date Book	215K	OS
Docs To Go	3384K	OS
Docs To Go Ext...	129K	OS
Expense	102K	Delete
	Free RAM:	49130K
	Free OS Heap:	56K
	Free Flash:	2240K

Update

JACK SPRAT:

Aplicațiile inutile pot fi șterse din ROM sau mutate în memoria RAM.

JackFlash

All Apps

Name	Size	
Adobe Reader	439K	Flash
AeroMP3plu...	94K	Flash
AeroPlayer	137K	Flash
AeroSpeexPl...	66K	Flash
AeroVorbisp...	101K	Flash
JackFlash	102K	RAM
Metro	61K	RAM
PrintMe	85K	RAM
qsimport	17K	Flash
Quickchart	43K	Flash
	Free RAM:	50122K
	Free Flash:	795K

Update

JACK FLASH:

Aplicațiile pot fi plasate în RAM sau flash, șterse sau transferate via Ir.

care pot fi astfel stocate în locul rămas liber în ROM. Pentru a elimina o aplicație, selectați din dreptul acesteia înregistrarea OS, moment în care va fi afișată o listă drop-down. Aceasta poate conține două sau trei înregistrări: OS și Delete sau OS, Delete și RAM. Inițial, în dreptul fiecărei aplicații va fi numai înregistrarea OS, semnificând faptul că respectivele sunt componente ale sistemului de operare aflat în ROM. Selectând RAM în dreptul unui program, acesta va fi plasat în memoria accesibilă la scriere, iar prin alegerea opțiunii *Delete* el poate fi șters. După ce ați stabilit pentru fiecare aplicație inutilă locul în care va fi plasată, iar spațiul rezultat în ROM este cel dorit (capacitatea care va fi obținută este afișată în josul ecranului, în dreptul liniei Free Flash), este timpul să realizați efectiv modificările, lucru posibil prin apăsarea butonului *Update*.

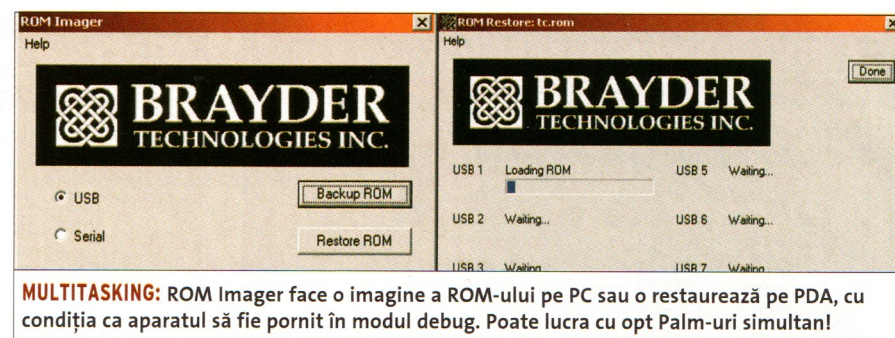
Spațiul de stocare suplimentar rezultat nu este impresionant, dar de multe ori este exact ce lipsea. De (mult) mai multă capacitate de stocare puteți dispune dacă optați pentru eliminarea din sistemul de operare a suportului pentru alte limbi decât cea folosită în mod curent (în mod normal, engleza). În acest caz, sporul de memorie este considerabil, așa cum am amintit anterior, spațiul suplimentar obținut în acest fel putând ajunge la 6,7 MB. Pentru a beneficia și de această extindere a capacității de stocare, selectați în fereastra principală a lui Jack Sprat opțiunea *Remove Languages*.

În cazul PDA-ului folosit drept cobai, am ales să eliminăm aplicațiile Expense, World Clock, Keyboard Demo, Splash Screen, Modem Support și Welcome, și să păstrăm doar limba engleză pentru sistemul de operare. Dacă înainte de ștergere aveam 1,9 MB disponibili în flash, după modificare spațiul s-a mărit la 7,2 MB.

REVENIREA LA STAREA ÎNIIȚIALĂ

» Copia de siguranță

În cazul în care ceva nu a funcționat corect, din fericire mai există șanse de revenire la setările inițiale (bineînțeles, în cazul în care ați făcut un backup al ROM-ului). Pentru aceasta, în primul rând trebuie să reșetați hardware aparatul (mai multe în oglinda „Reset-uri”), după care plasați-l în cradle și realizați o sincronizare. Ca nume de utilizator pentru aceasta alegeți-l din listă pe cel creat în momentul în care ați făcut backup-ul. După terminarea sincronizării, pe Palm va apărea un nou pro-



Modificarea sistemului

Acum că tot ați creat spațiu în flash-ul PDA-ului, este momentul să vă folosiți de el, bineînțeles utilizând programul amintit anterior, Jack Flash. Însă, înainte de a-l porni, trebuie să instalați toate programele pe care considerați că le veți folosi în viitor, pentru a le putea transfera ulterior în ROM. Așa cum am făcut-o și anterior, vă recomandăm încă o dată să le testați înainte de a le plasa în memoria protejată la scriere.

După ce ați instalat și, eventual, verificat aplicațiile de care sigur veți avea nevoie, a venit și momentul permanentizării acestei alegeri, prin stocarea în ROM. Pentru aceasta, porniți Jack Flash, moment în care veți fi întâmpinat de un ecran care amintește de interfața programului Jack Sprat. Și aici există o listă cu programele instalate. În dreptul fiecăruia apare în mod normal înregistrarea RAM. Un clic pe aceasta afișează o listă drop-down, cu patru opțiuni: RAM, Flash, Delete și Beam, care indică deopotrivă locația în care poate fi plasat respectivul program sau acțiunea care îi poate fi aplicată. Astfel, pe lângă plasarea în RAM sau în memoria flash, un program poate fi șters sau transferat prin intermediul conexiunii Ir. Oricând aveți o vedere de ansamblu asupra cantității de memorie

RAM și ROM disponibile, în dreptul câmpurilor Free RAM și Free Flash.

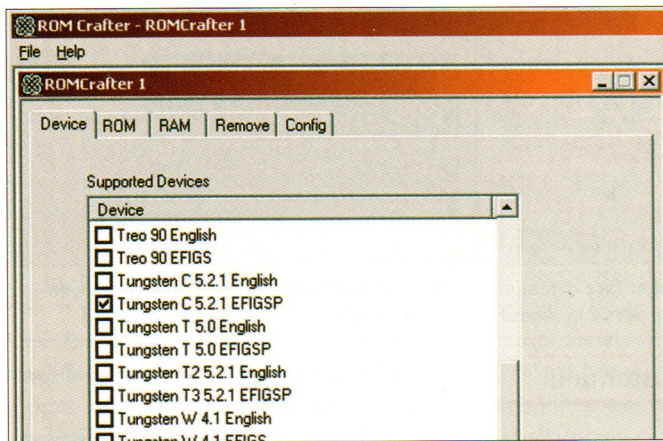
Pe Palmtop-ul folosit drept platformă de test am decis că vom avea nevoie pe viitor de un program de redat muzică, Aero Player (circa 400 KB inclusiv plug-inurile), de Acrobat Reader (439 KB) și de soft-urile livrate în pachetul Quickoffice (Quicksheet, QuickWord și Quickchart, însumând 871 KB). Pentru a le fixa în ROM, am ales (în Jack Flash) în dreptul fiecăruia opțiunea *Flash*, după care am apăsă pe *Update* și toate programele dorite au devenit teoretic protejate la scriere.

Atelier pe PC

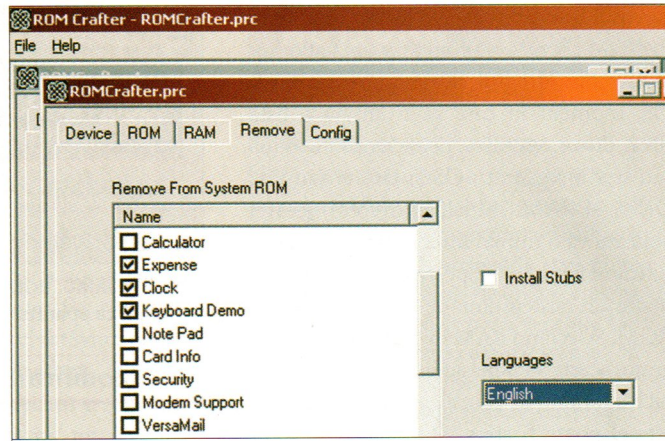
Aminteam anterior de modificarea imaginii ROM pe PC și transferarea acesteia înapoi pe PDA – și aceasta fiind o metodă utilă de a adapta flash-ul necesităților proprii. În acest caz, există atât varianta transferării imaginii ROM pe PC pentru a fi modificată ulterior, cât și aceea a folosirii unei imaginii ROM generice, specifică aparatului respectiv. În plus, mai există o posibilitate, și anume crearea pe PC a unui script care ulterior, încărcat pe Palm, va realiza toate modificările asupra ROM-ului. Acesta este și modul în care lucrează programul Rom Crafter, despre care vom vorbi în continuare.

Meșteșugarul ROM-ului

De fapt, trebuie să recunoaștem, programul ROM Crafter (realizat tot de Brayder Technologies) este mult mai mult decât un utilitar de modificare a flash-ului unui PDA. Astfel, scopul major al aplicației constă în facilitarea modificării ROM-ului unui cât mai mare și divers număr de aparate, în cel mai scurt timp. Adăugați la aceasta posibilitatea de a updata simultan opt Palm-uri cu imaginea ROM modificată și vă veți da seama că o asemenea aplicație este mană cerească pentru o firmă care are foarte mulți agenți comerciali dotați



SELECȚIE MULTIPLĂ: Puteți selecta mai multe aparate cărora doriți să le modificați configurația cu ROM Crafter.



CURĂȚENIE: Eliminați programele nedorite, precum și celelalte limbi pentru sistemul de operare, în afara celei utilizate în mod curent.

cu PDA-uri, cărora le-ar trebui un instrument de lucru adaptat cerințelor. Dar, pornind de la indicațiile pe care vi le prezentăm în continuare, este simplu de făcut un update în masă, chiar dacă nu acesta a fost scopul lor.

Primul pas către obținerea Palm-ului, de fapt a configurației dorite, constă în instalarea programului ROM Crafter. Odată realizat acest lucru, veți descoperi în meniul de start atât programe instalabile pe PDA (este vorba despre două module pentru backup-ul și restaurarea ROM-ului pe un card de memorie), cât și două aplicații rulabile de pe computerul personal – ROM Crafter și ROM Imager. Acesta din urmă are rolul de a salva imaginea ROM-ului pe PC sau de a încărca pe PDA o imagine ROM, aflată pe calculator.

Și în acest caz este în primul rând recomandat să salvați imaginea memoriei flash pe PC. Datorită faptului că, pentru restaurarea stării inițiale, ROM Imager nu necesită instalarea pe Palm a vreunei aplicații, programul se pretează la resuscitarea PDA-urilor devenite inutilizabile din cauza unei aplicații problematice, salvată în ROM. Atât în cazul în care este vorba despre realizarea unui backup, cât și pentru restaurare, porniți programul ROM Imager și selectați interfața prin intermediul căreia este conectat PDA-ul la PC. După aceasta, în funcție de operație, dați clic pe butonul *Backup ROM* sau *Restore ROM*, moment în care va fi afișată o fereastră în care, după caz, trebuie fie să specificați numele sub care va fi salvată imaginea, fie ce imagine va fi efectiv încărcată în PDA. În continuare, indiferent de operațiunea dorită, trebuie să porniți aparatul în mod debug (vezi oglinda „Când nimic nu mai funcționează”), după care procesul de

transfer va porni de la sine, totul finalizându-se cu un reset automat.

De la zero

Dacă v-ați asigurat în sfârșit împotriva accidentelor nefericite și a legilor lui Murphy, este momentul să treceți la treabă și să creați o imagine ROM care să conțină numai aplicațiile dorite. Porniți ROM Crafter și selectați *File-New*. În fereastra afișată alegeți aparatul/aparatele a căror configurație doriți să o modificați. Selecția multiplă este posibilă din două motive. În primul rând, așa cum aminteam, programul nu generează o imagine a unui ROM, ci un script care conține atât aplicațiile care vor fi instalate (în flash sau în RAM), cât și instrucțiunile necesare ștergerii aplicațiilor din memoria non-volatilă. Pe de altă parte, selecția respectivă constituie numai o indicație pentru program, privitoare la dimensiunea disponibilă a memoriilor RAM și ROM (indicată în partea de jos a ferestrei), în cazul în care au fost alese mai multe aparate fiind alese valorile cele mai mici. În această fereastră noi am ales Tungsten C EFIGSP, șirul de litere de după numele Palm-ului semnificând faptul că în ROM sunt instalate și alte limbi, în afara de engleză. Următorul pas constă în selectarea aplicațiilor ce vor fi stocate direct în ROM, lucru realizabil în urma intrării în registrul *ROM*, urmată de un clic pe butonul *Add*. În fereastra afișată puteți selecta programele și bazele de date pe care doriți să le includeți în ROM. Atenție: în mod normal nu este recomandat să includeți baze de date (extensie *.pdb) în ROM. Pe cobaiul nostru am ales diverse programe, începând cu Adobe Reader, Quickoffice și terminând cu seiful de parole, programul Max-

Secret.

În continuare, în registrul *RAM*, puteți alege programele pe care doriți să le salvați în *RAM*. Oricum, pentru o mai mare siguranță acestea vor fi salvate și în *ROM*, astfel încât după un reset hardware ele vor fi din nou accesibile. Prezența în *RAM* este necesară mai ales programelor care refuză să pornească dacă sunt instalate în *ROM* și pe care nu doriți să le reinstalați de fiecare dată după un reset hardware sau după o descărcare totală a acumulatorilor.

Lucrurile devin și mai palpante în momentul în care accesați registrul *Remove*, locul unde puteți elimina componentele și programele nedorite. Tot aici specificați și dacă doriți să eliminați alte limbi din sistemul de operare. Noi am ales să eliminăm programele *Expense*, demo-ul de tastatură, *World Clock*-ul și alte câteva asemenea aplicații, specificând totodată și faptul că dorim exclusiv limba engleză pentru sistemul de operare.

Urmează apoi ultima etapă de lucru cu ROM Crafter, și anume stabilirea setărilor finale și salvarea scriptului. Pentru aceasta, alegeți tab-ul *Config*, loc în care puteți spe-

PRECIZARE

» ROM-ul și flash-ul

În acest articol am folosit (poate unii vor considera impropriu) termenii de *ROM* și *flash* pentru a desemna de fapt același lucru. Pentru a înlătura orice dubiu, trebuie să precizăm că ne-am referit la memoria non-volatilă a aparatului, memorie care conține date ce nu se pierd în cazul unei pene de curent sau a unei defecțiuni. Așadar, în acest context, *Read Only Memory* se traduce prin *Sometimes Read Only Memory* ☺.

cifica dacă doriți ca instalarea să se efectueze automat, dacă să fie creat un Uninstall (acesta șterge conținutul ROM-ului, de fapt numai secțiunea neocupată de sistemul de operare) și dacă de exemplu să fie lansată o anumită aplicație, după reset. Mai sunt și alte câteva opțiuni, dar nu insistăm asupra lor, la acest pas singurele opțiuni folosite pe Tungsten-ul avut la dispoziție fiind cele referitoare la instalarea automată și la crearea fișierului Uninstall. După ce ați terminat configurarea nu mai rămâne decât să salvați setările (*File-Save As*), acestea regăsindu-se într-un fișier cu extensia *.prc (denumit implicit RomCrafter.prc). Dacă ați optat și pentru crearea unui Uninstall, atunci în directorul în care ați ales să fie salvate setările veți mai găsi un fișier al cărui nume va conține și cuvântul Uninstall.

PDA-ul la lucru

Pentru a aplica setările asupra flash-ului, a venit momentul să puneți asistentul digital la treabă. Pentru aceasta, instalați în primul rând fișierul (sau cele două fișiere, dacă ați creat și un Uninstall) cu setări pe handheld. Dacă ați optat pentru instalarea automată, imediat după terminarea instalării pe Palm și reset-ul de rigoare, programul va porni automat (în caz contrar, trebuie să accesați aplicația Installer de pe Palm și să acționați pe *Install*). În fereastra afișată mesajul „Updating Device” va fi urmat foarte curând de altele care vă informează ce program este instalat în flash în momentul respectiv. Așteptați terminarea procesului de modificare, după care confirmați din nou acțiunea de reset necesară (dacă ați ales automatizarea procesului, confirmarea nu este necesară).

Cu această ultimă repornire, procesul de adaptare a Palm-ului poate fi considerat încheiat. Aruncând o ultimă privire asupra cobaiului din test, am constatat că, așa cum ne-am dorit, locul aplicațiilor inutile a fost luat de Acrobat Reader și de alte programe, iar spațiul din RAM a rămas la fel de mare ca și înainte de modificare, deși fuseseră instalate câteva aplicații consumatoare de memorie.

Iată că am ajuns și la finalul acestei experienței menite să stoarcă performanța unui Palm până la ultima picătură. Atât în urma acestui procedeu, cât și după cel prezentat anterior am obținut o configurație adecvată dorințelor, fără aplicații inutile, dar cu spațiu de stocare suplimentar – cu eventualul surplus de programe.

RESET-URI

» Când nimic nu mai funcționează

În cazul în care vreo aplicație afișează un mesaj de genul „Fatal Error” sau Palm-ul refuză să mai răspundă la comenzi, nu disperați, există câteva variante de reset cu ajutorul cărora aparatul poate fi readus la viață.

☑ Soft Reset

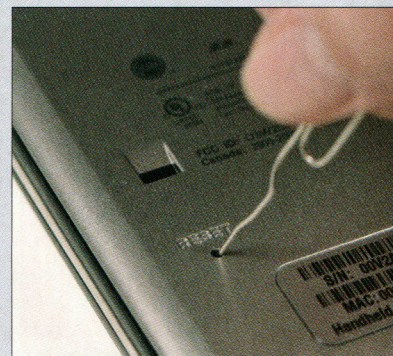
Prima și cea mai simplă constă în repornirea aparatului, procedeu similar cu restartarea calculatorului. Pentru aceasta, introduceți vârful unei agrafe de birou în locașul Reset, aflat în mod normal pe spatele PDA-ului. Palm-ul va reporni, datele și documentele personale fiind în mod normal păstrate.

☑ System Reset

În cazul în care repornirea nu a dat rezultate (dacă de exemplu la boot-are sistemul intră într-o buclă continuă sau afișează o eroare), probabil problema este determinată de o aplicație instalată recent, care dorește să se reinițializeze la pornirea PDA-ului. Pentru a trece de acest proces, apăsați tasta *Sus* (butonul *Up*) și introduceți în locașul Reset vârful unei agrafe de birou. Continuați să țineți apăsată tasta amintită până când pe ecran va fi afișat logo-ul Palm POWERED. Pentru a vă convinge că System Reset-ul a fost realizat, intrați în *Preferences* (un clic pe programul *Prefs* din interfața Palm-ului), accesați *General Preferences* (la anumite aparate în secțiunea *General* alegeți *Power*) și, la *Beam Receive*, selectați opțiunea *On*. Dacă și așa tot opțiunea *Off* este activată, System Reset-ul a fost realizat cu succes.

☑ Hard Reset

Din păcate există și cazuri în care nu mai aveți ce face și trebuie să spuneți adio datelor și documentelor de pe Palm (backup... vă spune ceva cuvântul acesta?). Operațiunea de Hard Reset este echivalentă cu formatarea și reinstalarea sistemului de operare pe PC. În mod normal, un asemenea proces ar trebui (teoretic) să rezolve toate erorile apărute, din moment ce șterge tot conținutul RAM-ului. Pentru a reseta hardware PDA-ul, țineți apăsat butonul *Power* și acționați cu agra de birou asupra locașului Reset. Continuați să țineți apăsat butonul *Power* până în momentul în care pe ecranul Palm-ului va fi afișat logo-ul Palm POWERED. În momentul în care nu mai acționați asupra butonului amintit, pe ecran va fi afișată întrebarea „Erase all data?”. În cazul în care răspundeți cu *Yes* (acționând butonul *Sus*) se realizează reset-ul hardware. În cazul în care alegeți *No*, prin acționarea oricărui alt buton de pe Palm, va fi realizat numai un Soft Reset, care nu vă va afecta datele și documentele personale. În cazul în care anterior operați-



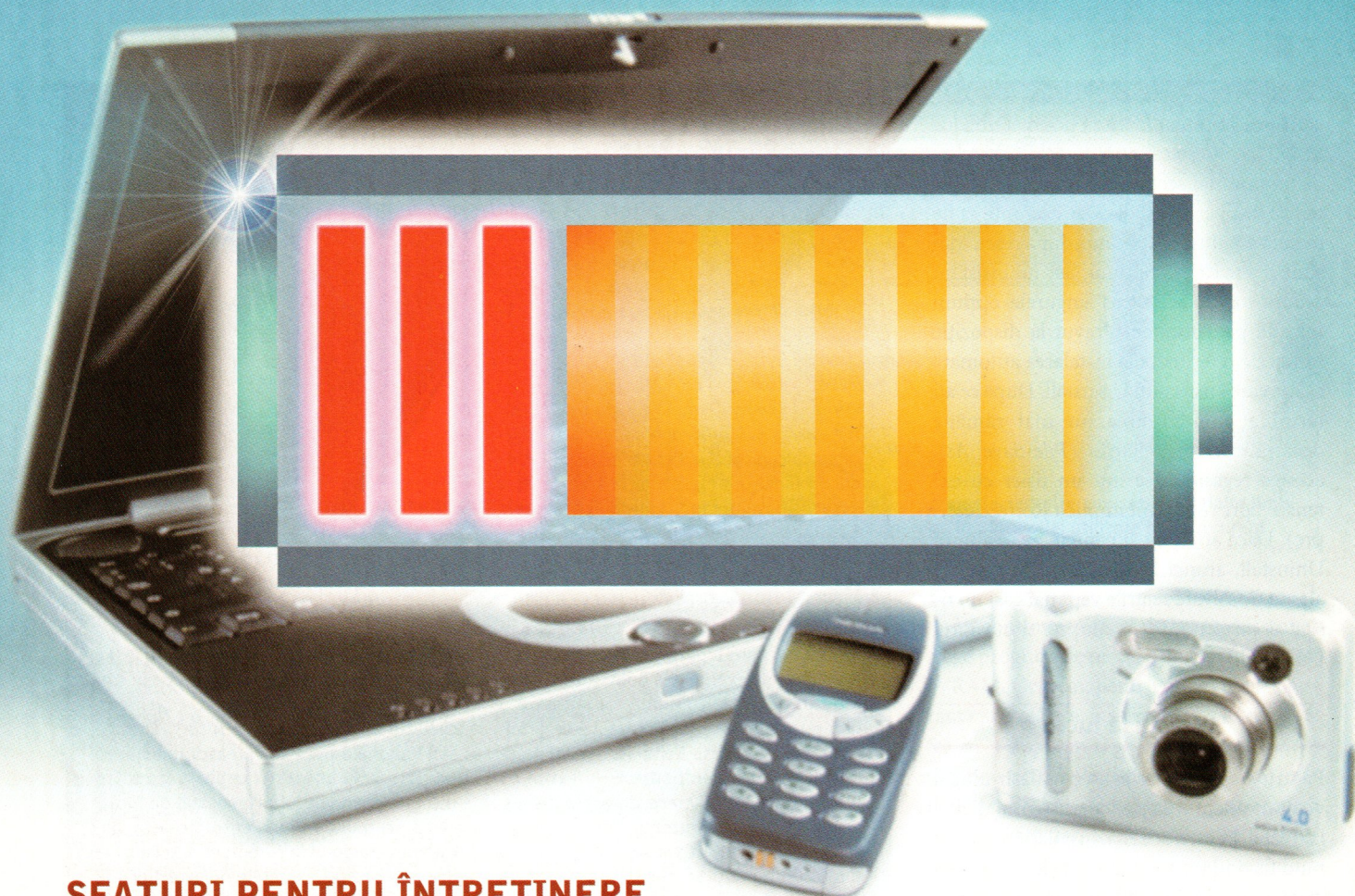
unii de Hard Reset ați realizat un backup, puteți trece acum la sincronizarea datelor.

☑ Reset-ul circuitului de încărcare

La aparatele cu acumulatori încorporați, se poate întâmpla ca, deși sunt plasate în cradle și acesta este alimentat cu curent, circuitul de încărcare să refuze să încarce sau handheld-ul să se oprească imediat ce a fost pornit. În acest caz poate fi utilă o resetare a circuitului responsabil de încărcarea acumulatorului. Pentru aceasta, alimentați cradle-ul la curent, puneți Palm-ul în el și reșetați-l. De multe ori este dificil să accesați locașul Reset cu o agra de birou, dar îndoirea acesteia precum și înclinarea dispozitivului (având grijă totuși să nu deconectați handheld-ul) poate rezolva problema.

☑ Modul Debug

În anumite cazuri, mai ales când ați realizat anumite modificări asupra ROM-ului sau când nici reset-ul hardware nu poate elimina erorile, singura modalitate de resuscitare constă în transferarea unei imagini ROM funcționale pe PDA. Pentru aceasta aveți nevoie de un program de genul ROM Crafter, care să poată comunica cu Palm-ul aflat în acest mod de lucru (în cazul Palm-urilor mai noi) sau de un așa-numit flash tool, folosit în mod normal pentru înnoirea sistemului de operare al Palm-urilor mai vechi (Palm III, Palm V, etc.) și, bineînțeles, de imaginea amintită mai sus. Pentru a porni aparatul în modul debug țineți apăsat butonul *Jos* și acționați cu vârful unei agra de birou asupra locașului Reset de pe spatele aparatului. Țineți apăsat butonul *Jos* aproximativ 10 secunde, până în momentul în care pe ecran va fi afișată o imagine ciudată, cu un mic pătrat negru, clipitor, în colțul stânga sus al ecranului. La anumite Palm-uri ecranul poate rămâne negru, singurul indiciu de funcționare în mod debug fiind dat de pornirea procesului de transfer a imaginii ROM-ului. De asemenea, anumite aparate nu intră în modul debug dacă acesta nu este inițiat în timp ce aparatul este conectat la PC (prin intermediul cradle-ului sau al cablului dedicat).



SFATURI PENTRU ÎNTREȚINERE

Tonus pentru ACUMULATORI

Întreținerea deficitară și utilizarea tehnicilor de încărcare greșite cauzează moartea prematură a acumulatorilor. Vă oferim o serie de trucuri cu ajutorul cărora bateriile vor funcționa mai mult. Atenție și la încărcătoarele potrivite!

Acumulatorii reprezintă un subiect fierbinte pentru utilizatorii de pretutindeni. Un sondaj online realizat în Germania, la care au participat circa 4.500 de persoane, a demonstrat faptul că 75% din subiecți se plâng de durata insuficientă a dispozitivelor care asigură aparatelor energia necesară funcționării. Scenariul este familiar multora dintre dumne-

voastră: un ultim beep și acumulatorul și-a dat încă o dată obștescul sfârșit exact când vă era lumea mai dragă. Faptul este mai mult decât deranjant, indiferent dacă în cauză este acumulatorul telefonului mobil sau, dimpotrivă, cel al notebook-ului, PDA-ului, al MP3 player-ului ori al aparatului foto digital. Acestea fiind spuse, trebuie să știți totuși că a păstra tonu-

sul unui acumulator peste ani nu este un demers imposibil, ci dimpotrivă, chiar ușor. În acest sens, încărcarea și întreținerea corecte sunt cuvintele cheie.

Trucurile vă ajută punctual la „revigorarea” bateriilor, iar informații utile despre tehnicile de încărcare moderne și sfaturi pentru achiziționare găsiți în oglinzile de la paginile 53 și 55.

Patru tipuri de acumulatori s-au consacrat în timp sub această denumire generică: Nichel-Cadmium (NiCd), Nichel-Metal-Hidrid (NiMH), Lithiu-Ion (Li-Ion) și Lithiu-Polimer (Li-Polymer). Deși variantele pe bază de nichel sunt avantajoase ca preț și robuste, ele cântăresc însă mai mult. Pe de altă parte, bateriile cu litium costă mai mult, dar sunt considerabil mai ușoare și necesită ceva mai puține eforturi în ceea ce privește întreținerea.

Cei preocupați de acest subiect se vor confrunta cu patru noțiuni de căpătâi: capacitatea acumulatorului (mAh), rata de încărcare (C), rezistența internă (mili-Ohm) și efectul de memorie (toți acești termeni sunt explicați în oglinda „Cei mai importanți termeni tehnici”). În plus, în oglinda alăturată, evidențiem aspectele pe care trebuie să le aveți în vedere la achiziționarea acumulatorilor și a încărcătoarelor pentru acestea, astfel încât să nu faceți investiții neinspirate.

TRUCURI PENTRU BATERIILE CU NICHEL

Acumulatorii NiMH și NiCd sunt cei mai ieftini, cei mai robusti și cei mai „longevivi” – suportă 700 până la 1.000 de cicluri de încărcare. Au însă destule dezavantaje, pe care le puteți însă minimaliza.

NiCd
NiMH

Anularea efectelor de memorie și „lazy battery”

Cu ajutorul unui încărcător rapid controlat de computer puteți regenera în proporție de 100% acumulatorii NiCd și NiMH obosiți. Aceste tipuri de încărcătoare dispun, pe lângă funcția clasică de încărcare, și de o alta care se ocupă de descărcare: acumulatorul este descărcat cu aproximativ 0,9-1 volt per element și imediat încărcat cu 1 C. Majoritatea dispozitivelor performante repetă această procedură de două până la trei ori. Un asemenea tratament, prin care celulele NiCd și NiMH se vindecă de efectul de memorie și „lazy battery” (baterie leneșă), se numește în jargonul de specialitate ciclare.

NiCd
NiMH

Reanimare fără ajutorul funcției de descărcare

Acumulatorii obosiți, după cum ne-am permis să numim bateriile care și-au pier-

KNOW-HOW

» Sfaturi pentru achiziționarea acumulatorilor

Tehnici de încărcare greșite, date inexistente referitoare la capacitatea și valabilitatea acumulatorului sunt doar câteva din păcatele unor producători. Noi vă oferim sfaturi valoroase de care, dacă nu vreți să aruncați banii pe fereastră, trebuie neapărat să țineți cont la cumpărarea acumulatorilor.

TEHNICI DE ÎNCĂRCARE DEPĂȘITE: Stațiile care încărcă acumulatorii pe bază de nichel în 14 până la 16 ore la intensități mici (0,1 C) poartă denumirea de slow-charger. Pentru că aceste „pompe” de curent antice se pot produce relativ ieftin, ele sunt foarte răspândite la telefoanele fără fir, la CD playere sau la alte produse electronice de consum. Bateriile nu pot fi încărcate de prea multe ori cu ajutorul acestor dispozitive, deoarece devin rapid inutilizabile prin instalarea efectelor de memorie și „lazy battery”. În acest fel, slow-charger-ele și-au câștigat renumele de cei mai mari ucigași de acumulatori. Cumpărați, așadar, doar stații care reîncarcă bateriile în maxim două ore.

LIPSA GARANȚIEI: Acumulatorii cu litium pot fi păstrați neutilizați doar provizoriu, deoarece ei se deteriorează în timp. Solicitați la cumpărare o garanție de cel puțin șase luni. În cazul în care vânzătorul nu o oferă, acesta este pasibil de sancțiuni, conform legilor în vigoare.

RARITATE: Un acumulator cu litium no-name pe care există data fabricației.



LIPSA DATEI EXPIRĂRII: Durata de viață a unui acumulator cu litium însumează maxim trei ani, după care capacitatea sa scade drastic. Puțini producători menționează însă pe baterii data expirării. Astfel, zilnic sunt vândute produse neperformante. La cumpărare, cereți întotdeauna informații referitoare la termenul de valabilitate al acumulatorului.

CAPACITĂȚI EXAGERATE: Măsurătorile cu un analizator performant pentru baterii arată adesea că numeroși acumulatori pe bază de nichel au capacități cu 10 până la 15% mai mici decât cele indicate de producători pe ambalajele colorate. Astfel, este foarte probabil ca în loc de baterii la 2.000 mAh să cumpărați doar

TEST: Analizatorul Cadex-C7200 face lumină – mulți producători pun pe ambalaj capacități exagerate.



1.800 mAh, fără să puteți face prea mare lucru în acest sens.

NOTEBOOK-URI IEFTINE: Dacă lucrați cu notebook-ul conectat la rețeaua de curent electric, înlăturați acumulatorul cu litium și țineți-l la rece (vezi pagina 55). Pentru că multe modele ieftine vin cu bateriile încastate în carcasă ori inserate chiar sub tastatură, ele sunt greu de scos în siguranță. Feriți-vă, așadar, de produsele ale căror baterii nu pot fi scoase cu ușurință.

NiCd

Bateriile NiCd funcționează mai bine la temperaturi scăzute

Când temperatura de afară este exprimată în grade cu minus (în special atunci când sunteți la o cabană și vreți să lucrați afară), o baterie NiMH încărcată complet oferă spre utilizare doar 50 până la 70% din energia înmagazinată. Explicația constă în faptul că frigul afectează procesele chimice necesare transformării energiei, iar dumneavoastră nu veți putea utiliza la capacitate maximă acumulatorul pe care știți că l-ați încărcat 100%. Pe de altă parte, modelele NiCd nu cunosc această problemă, ba chiar sunt mai performante în condiții de temperaturi sub zero grade Celsius. Datorită dimensiunilor identice,

puteți înlocui oricând bateriile (funcționale) NiCd cu cele NiMH, și invers.

NiCd
NiMH

Nu încărcați complet un acumulator NiMH cu un încărcător NiCd

Nu conectați niciodată o baterie NiMH cu un încărcător NiCd, deoarece elementele acumulatorului se supraîncarcă și, implicit, se supraîncălzesc. Există și o explicație pentru acest lucru: așa-numita caracteristică de încărcare a acumulatorilor NiCd și NiMH este într-adevăr identică, dar, la celulele metal-hidrid, vârful de tensiune (peak) este mai mic decât în cazul acumulatorilor pe bază de cadmiu. De aceea, mecanismul automat de oprire al încărcătoarelor NiMH trebuie să fie mai sensibil în reacții decât la modelele NiCd. Pentru a rezolva acest tip de inconvenient și a oferi utilizatorilor un singur produs pentru încărcarea celor două tipuri de acumulatori pe bază de nichel, unii producători au echipat dispozitivele de reîncărcare cu un întrerupător care trece aparatul fie în modul NiCd, fie în NiMH.

NiCd
NiMH

Întreținerea acumulatorilor prin tehnici moderne de încărcare

Bateriile pe bază de nichel își dezvăluie întregul potențial doar dacă sunt încărcate la intensități mari (0,5-1 C) și mai ales dacă sunt complet descărcate înaintea fiecărui al treilea sau al cincilea ciclu de încărcare. În cazul în care acumulatorul și încărcătorul nu se potrivesc, din cele aproximativ 700 (NiMH) până la 1.000 (NiCd) de cicluri de încărcare posibile mai rămân doar 30-50.

Industria de profil a identificat problema și i-a căutat rezolvare. Producători precum GP, Varta și Ansmann merg pe sistemul „bundle”, oferind bateriile și încărcătoarele corespunzătoare într-un singur pachet. De exemplu, pentru modelele AA, încărcătoarele „Digispeed 4” (Ansmann) sau „Power Bank Smart” (GP) sunt alegerile cele mai inspirate. Ambele dispozitive își încarcă acumulatorii dedicați în aproximativ o oră (2.000 mAh). Desigur, un astfel de aparat nu costă mai mult de 50 de euro, iar cu ajutorul său pu-

teți încărca fără probleme și bateriile altor producători de marcă.

NiMH

Încărcare în 15 minute cu adaptoarele ultrarapide

Varta a introdus deja de ceva timp pe piață o nouă generație de acumulatori (care include și încărcătorul), conceptul purtând numele de „15 Minute Charge & Go”. Un încărcător special extrem de rapid are nevoie de doar 15 minute pentru a încărca 100% bateriile NiMH incluse (2.000 mAh) – încărcarea se realizează la intensități de până la 7,8 amperi (circa 3,9 C). Un senzor din interiorul acumulatorului supervisează presiunea fizică dezvoltată în timpul încărcării. Dacă aceasta depășește o anumită limită, încărcătorul se oprește automat, iar bateria este plină. O astfel de stație de încărcare costă în jur de 60 de euro, cu patru acumulatori AA de 2.000 mAh. Și alți producători oferă dispozitive rapide de încărcare, ce asigură funcționarea bateriei în circa 20 de minute.

LECȚIA DE TEORIE

» Cei mai importanți termeni tehnici

Cine dorește să știe mai multe despre acumulatori se va întâlni inevitabil cu următoarele noțiuni: capacitate, rată de încărcare, rezistență internă (impedanță), precum și cu efectele de memorie și „lazy battery” (baterie leneșă). Cunoscând termenii tehnici veți înțelege mai bine caracteristicile individuale ale diferitelor tipuri de baterii.

CAPACITATEA ACUMULATORULUI: Capacitatea este exprimată în mili-amperi-oră (mAh). De exemplu, un acumulator de 1.000 mAh va asigura aparatului energie la 1.000 mA timp de o oră sau 200 mA timp de cinci ore. După această perioadă bateria este descărcată, iar tensiunea scade în timpul încărcării. Acumulatorii NiMH AA ating actualmente capacități de până la 2.600 mAh, în timp ce bateriile cu litiu ale laptop-urilor pot livra peste 6.000 mAh.

RATA DE ÎNCĂRCARE: Curentul de încărcare și descărcare a unui acumulator se măsoară cu ajutorul așa-numitei rate-C. Termenul servește la desemnarea intensității curentului de încărcare/descărcare, indepen-

dent de capacitatea acumulatorului. De exemplu, dacă un acumulator de 1.000 mAh este încărcat/descărcat cu 3 C, înseamnă că intensitatea acestui curent este de trei ori 1.000 mA, adică 3 amperi. În cazul acumulatorilor Li-Ion, unii producători reprezintă energia stocată în watt-oră (Wh). Această valoare se transformă ușor în mA: dacă este vorba, de pildă, despre o baterie de 10 Wh și 7,2 V, vom împărți pur și simplu cele două valori una la cealaltă (10 Wh : 7,2 V) și aflăm că acumulatorul are o capacitate de 1,4 Ah, respectiv 1.400 mAh.

IMPEDANȚA SAU REZISTENȚA INTERNĂ: Cu cât rezistența internă a bateriei este mai scăzută, cu atât curentul „curge” mai bine. La bateriile cu litiu impedanța crește odată cu „îmbătrânirea” acestora, în timp ce la modelele pe bază de nichel cauza mării rezistenței interne este încărcarea necorespunzătoare. Implicit, durata de funcționare în aparate scade consi-

derabil. Acumulatorii NiCd cunosc cea mai mică valoare a rezistenței interne, undeva în jurul valorii de 100 mΩ. Urmează bateriile Li-Ion (150 mΩ) și Li-Polymer (200 mΩ). Cea mai mare rezistență internă se observă la acumulatorii NiMH, a căror impedanță de peste 200 mΩ poate urca și până la valoarea de 350 mΩ în caz de întreținere defectuoasă.

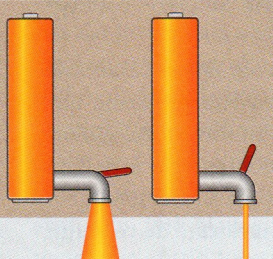
EFECTELE DE MEMORIE ȘI „LAZY BATTERY”:

Acumulatorii cu nichel reacționează urât dacă nu sunt „respectați”, instalându-se astfel efectele de memorie (NiCd) și „lazy battery” (NiMH). Ambele „bube” rezultă în urma încărcărilor frecvente la intensități scăzute (de pildă 0,1 C) sau dacă uitați din când în când să descărcați bateriile pline până la ultima picătură. Se formează din aceste cauze mici cristale pe electrozi, consecința fiind scurtarea perioadei de funcționare cu până la 90% din cauza creșterii rezistenței interne și a scăderii implicite a tensiunii la încărcare. Până la un punct, cele două probleme sunt asemănătoare.

Față de efectul de memorie, cel cunoscut sub numele de „lazy battery” nu se instalează însă la fel de brusc. Acumulatorii moderni cu litiu nu cunosc aceste neajunsuri, dar prezintă la rândul lor anumite slăbiciuni (vezi pagina 55).

Impedanță:

Cu cât rezistența internă este mai mare, cu atât cantitatea de curent este mai mică.



Efect de memorie:

Prin zgurificare internă, capacitatea acumulatorilor pe bază de nichel se diminuează.





ÎNCĂRCĂTOR ULTRARAPID: Stația „15 Minute Charge & Go” de la Varta încarcă patru acumulatori NiMH (2.000 mAh) în doar un sfert de oră.



TRUCURI PENTRU BATERIILE CU LITIU

Acumulatorii pe bază de litiu au și au avut întotdeauna o reputație de primă clasă: la o capacitate similară ei cântăresc jumătate din greutatea modelelor cu nichel și nu sunt foarte pretențioși din punct de vedere al întreținerii (aici nu avem de a face cu efectul de memorie). Din nefericire, tehnica pe bază de litiu nu permite decât 300 până la 500 de cicluri de încărcare, această alternativă fiind și cam de cinci ori mai scumpă decât echivalentul cu nichel.

Li-Ion Li-Polymer

Prelungirea duratei de funcționare prin update de firmware

La produsele nou lansate pe piață deranjează descărcarea prematură a bateriilor. Să luăm, de exemplu, o baterie cu litiu de 3,6 volți (complet descărcată), care se încarcă la o intensitate 3,0 V. Aparatul se va opri după ce din baterie s-au consumat 3,3 V, restul de 30% rămânând în acumulator, imposibil de utilizat. Dacă dispozitivul dumneavoastră se oprește, pe motiv de consumare a bateriei, mai devreme decât promit datele tehnice, adesea ajută un update de firmware. Numeroși producători oferă actualizări software la download, pe Internet.

Li-Ion Li-Polymer

Păstrarea corectă a acumulatorilor neutilizați

Un acumulator cu litiu pe care nu îl utilizați câteva săptămâni sau luni trebuie

FUNCȚIONAREA ÎNCĂRCĂTOARELOR MODERNE

» Tehnici actuale de încărcare

Charger-ele moderne încarcă acumulatorii complet și în numai o oră cu ajutorul metodei Delta-Peak (cu cât intensitatea curentului de încărcare este mai mare, cu atât se reduce durata de încărcare). Bateriile pe bază de litiu, însă, se încarcă în doi pași.

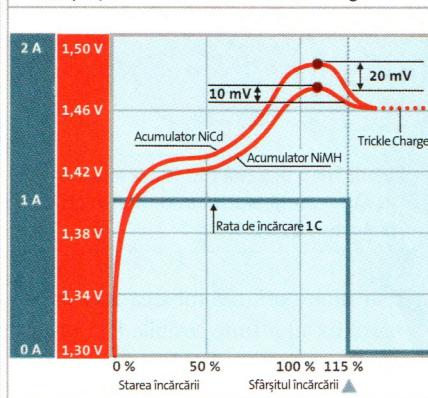
METODA DELTA-PEAK: Cu ajutorul unui încărcător rapid, bateriile NiCd de 1.000 mAh sunt încărcate la o rată de 1 C (curent cu intensitatea de 1 A). Tensiunea acumulatorului crește până când este atinsă valoarea maximă, așa-numitul Peak (circa 1,48 volt). Din cauza proceselor chimice din interiorul bateriei, creșterea tensiunii se oprește, iar undeva la 20 mV sub Peak charger-ul încheie încărcarea rapidă sau trece în modul trickle charge (curent electric continuu pompat în baterie la o rată scăzută de încărcare pentru a preveni descărcarea acesteia). Astfel, acumulatorii pe bază de nichel sunt complet încărcăți într-o oră și nu se mai descarcă singuri atunci când sunt ținuți mai multe zile într-un aparat oarecare. Curba de încărcare a bateriilor NiMH este ceva mai plată, iar vârful pe grafic este mai puțin pro-

nunțat decât în cazul bateriilor NiCd. Consecința: funcția de oprire automată a unui încărcător rapid NiMH trebuie să reacționeze de două ori mai sensibil decât în cazul unui charger NiCd.

ÎNCĂRCARE ÎN DOI PAȘI: Acumulatorii Li-Ion și Li-Polymer necesită o procedură specială de încărcare: în doi pași, timp de circa trei ore. O baterie pe bază de litiu de 1.000 mAh, complet descărcată, este „hrănită” în prima etapă cu energie la o rată de încărcare de 0,7 C (curent cu intensitatea de 700 mA), iar tensiunea crește rapid până la 4 V. După aproximativ 75 de minute primul nivel de încărcare este încheiat, iar acumulatorul încărcat în proporție de 70%. În cea de-a doua etapă de încărcare, tensiunea crește foarte puțin, în timp ce intensitatea curentului de încărcare scade drastic. Bateria cu litiu este complet încărcată atunci când, în timpul încărcării, fie se dezvoltă o tensiune de 4,2 V la cei doi poli, fie se instaurează o rată de încărcare de circa 0,03 C (curent cu intensitatea de 30 mA). În acest moment, procesul de încărcare este încheiat.

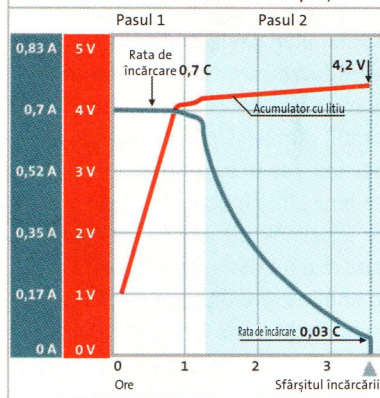
ÎNCĂRCAREA DELTA-PEAK (1.000 mAh)

Curba de încărcare pentru bateriile cu nichel: Acumulatorii sunt încărcăți la o rată de 1 C. Când sunt „plini” (peak), tensiunea nu mai crește, iar încărcătorul rapid fie se oprește, fie trece în modul trickle charge.



ÎNCĂRCAREA ÎN DOI PAȘI (1.000 mAh)

Curba de încărcare pentru bateriile cu litiu: Încărcătorul limitează intensitatea curentului la 0,7 A. Când tensiunea ajunge la 4,2 V sau rata de încărcare scade la 0,03 C, încărcătorul se oprește.



păstrat corespunzător, pentru a nu se deteriora. Stocați bateriile la o temperatură de 15-18 grade Celsius (o pivniță în care nu există umezeală excesivă este cea mai bună soluție). Veți fi siguri că procesele chimice dintre electrolit și electrodul de litiu se desfășoară cu maximum de încetinire. Înainte de a pune din nou bateriile în funcțiune, încărcăți-le complet în aparat.

Li-Ion Li-Polymer

Scoateți bateria laptopului când conectați aparatul la rețeaua electrică

Viața bateriilor Li-Ion (la temperatura camerei, utilizate sau nu) durează maxim

trei ani. În timp, electrodul de litiu și electrolitul se deteriorează, rezistența internă crește, iar performanța scade.

La notebook-uri, dimensiunile reduse generează mai multă căldură în interiorul carcasei, acumulatorul încălzindu-se până la 50 grade Celsius. În aceste condiții de temperatură, el își pierde în șase luni până la o treime din capacitate, iar după un an aceasta se reduce la jumătate. De aceea, atunci când lucrați acasă și aveți posibilitatea conectării la rețeaua electrică, nu uitați să înlăturați acumulatorul laptopului. Această simplă metodă de întreținere, poate dubla durata de viață a bateriei.

OPTIMIZAREA NOTEBOOK-URILOR

Puteri noi pentru laptopuri vechi

Ceea ce la calculatoarele desktop se poate realiza foarte ușor, în cazul notebook-urilor poate deveni o cursă cu obstacole. CHIP Special vă arată pas cu pas cum, cu bani puțini, puteți aduce notebook-ul dumneavoastră vechi la un nivel actual de performanță.

Faptul că există destul de puține posibilități pentru actualizarea hardware a notebook-urilor face ca selectarea cu atenție a acestora la cumpărare să fie extrem de importantă – acest lucru este demonstrat și de către ghidul de achiziționare pe care îl puteți citi la pagina 16.

Acest lucru nu înseamnă însă neapărat că nu mai aveți altă soluție decât înlocuirea vechiului dumneavoastră dispozitiv, care (după trei-patru ani) încă funcționează foarte bine cu Windows 98, doar pentru a putea instala Windows XP, un sistem de operare mai modern și mai fiabil.

În anumite condiții, un calculator portabil mai vechi poate fi actualizat hardware din câteva mișcări și, desigur, cu ajutorul câtorva cunoștințe de specialitate și – în comparație cu un aparat nou – cu un efort financiar ceva mai mic.

De regulă, pentru a lucra cu Windows XP și o versiune Office actuală sunt necesare trei componente mai performante, indiferent că este vorba despre un laptop sau despre un calculator personal (PC): un procesor bun, suficientă memorie RAM (minim 128 MB, însă mai bine 256 sau chiar 512 MB) și capacitate suficientă pe harddisk (de la 20 GB în sus).

Vestea proastă: de obicei, la majoritatea notebook-urilor nu se pot face prea multe în privința procesorului. Astfel, dacă ne abținem de la operațiuni gen prelucrări de imagine sau video, un procesor la 800 MHz va fi suficient. Vestea bună este că, de cele



DE ULTIMĂ GENERAȚIE: Acest adaptor PCMCIA oferă laptopurilor mai vechi accesul la porturi USB 2.0.

mai multe ori, schimbarea memoriei și a harddisk-ului sunt posibile fără probleme. Suplimentar, CD-ROM-ul poate fi înlocuit cu o unitate de inscripționare (DVD-writer sau combo CD-R/DVD).

Mărirea memoriei de lucru

Cea mai eficientă măsură care poate fi luată pentru a putea lucra fluent cu Windows XP este suplimentarea memoriei de lucru (RAM). Iar acesta este, în majoritatea cazurilor, și cel mai simplu pas de tuning.

În primul rând vă vom sfătuși să nu apelați la producătorul aparatului pentru a obține un modul de memorie suplimentar: producătorii de notebook-uri cer de multe ori prețuri exagerate. Aproape întotdeauna veți putea utiliza memorii potrivite din comerț. Memoria notebook-ului poate fi actualizată cel mai bine și mai sigur dacă la cumpărare luați și aparatul la dumneavoa-

stră, pentru a verifica noul modul direct la sursă.

Exercițiu simplu: Puteți extinde personal, relativ rapid și fără mari dificultăți memoria majorității notebook-urilor relativ noi. De regulă mai este liber un slot SO-DIMM (Small Outline DIMM), din cele două prezente în mod standard, care poate fi echipat cu un modul corespunzător.

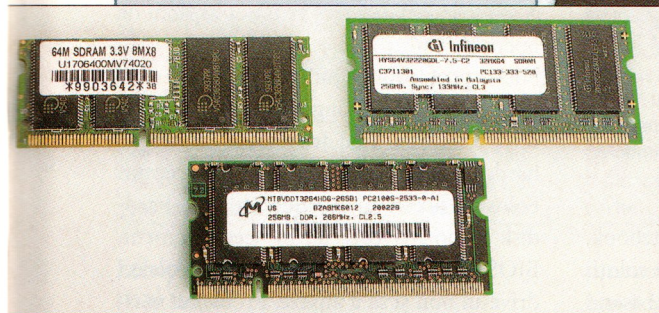
Aritmetica SO-DIMM:

În principiu, în ultimii ani au fost folosite două tipuri de module de memorie SO-DIMM: SD (Single Data Rate) RAM și DDR (Double Data Rate) RAM. Memoria SDRAM se poate prezenta în variantele PC66, PC100 sau PC133 (reprezentând nivele de viteză). Pentru o extindere, modulele PC133 nu creează probleme, deoarece pot fi utilizate și împreună cu modele mai vechi. Toate modulele DDR au fost folosite de regulă în specificația standard (PC2100, CL2,5, aceeași dimensiune fizică).

Exemplul nostru concret: în mod standard, notebook-ul Toshiba Tecra 8100 din clasa Pentium III a fost echipat cu 64 MB RAM. Scopul nostru era să mai adăugăm

**COMPONENTE RAM**

MODULE RAM: 64 MB nu mai sunt suficienți, standardul actual fiind de 256 MB. Costuri: aproximativ 60 euro.



MODULE SO-DIMM: Modulele SDRAM se deosebesc de cele DDRAM prin poziția țesăturii de pe bara de contacte.

**PROCESOR**

Formele speciale nu permit, de obicei, o actualizare a acestuia. În plus, procesoarele pentru notebook-uri sunt rare în comerț.

**PLĂCI MINI-PCI**

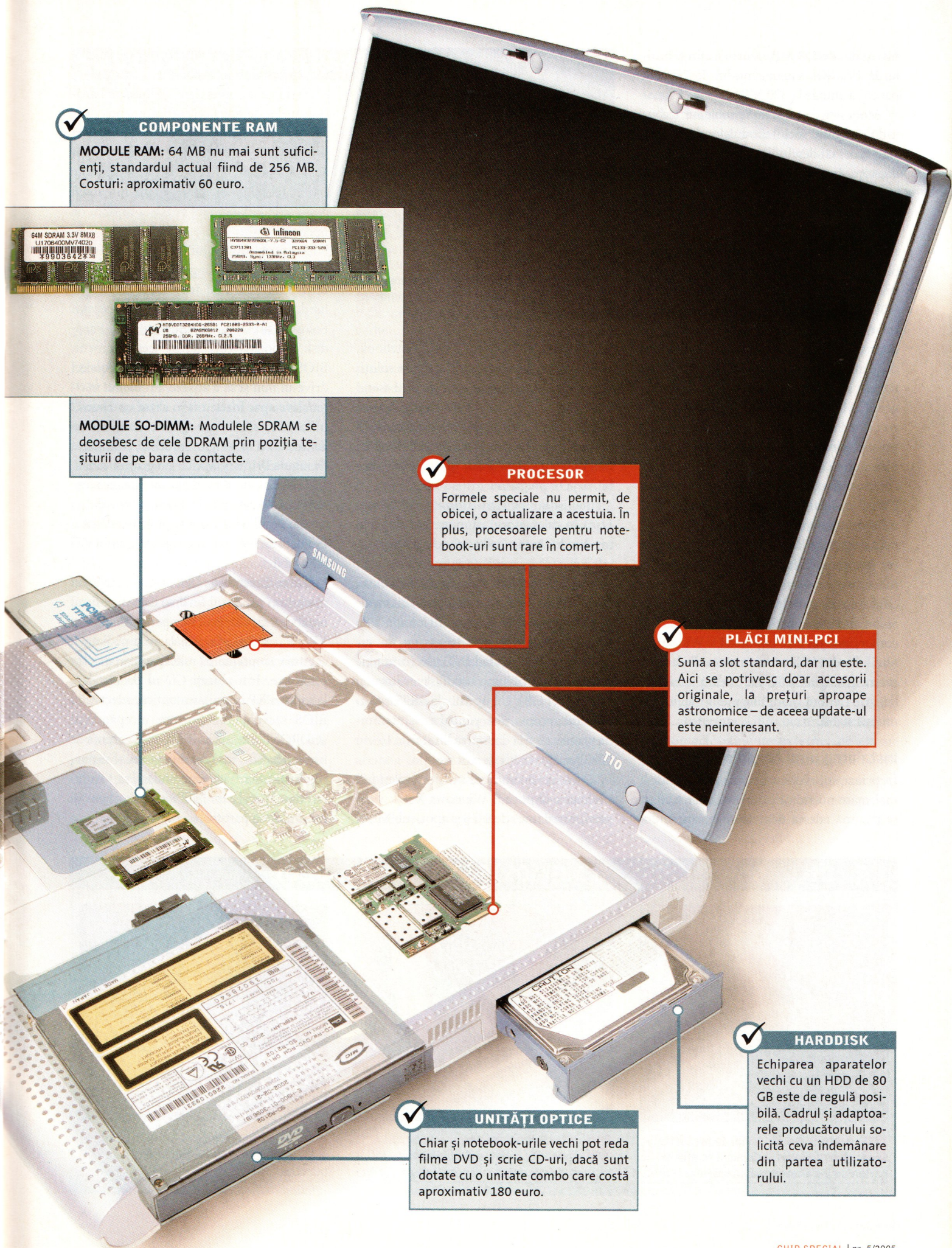
Sună a slot standard, dar nu este. Aici se potrivesc doar accesorii originale, la prețuri aproape astronomice – de aceea update-ul este neinteresant.

**HARDDISK**

Echiparea aparatelor vechi cu un HDD de 80 GB este de regulă posibilă. Cadrul și adaptoarele producătorului solicită ceva îndemănare din partea utilizatorului.

**UNITĂȚI OPTICE**

Chiar și notebook-urile vechi pot reda filme DVD și scrie CD-uri, dacă sunt dotate cu o unitate combo care costă aproximativ 180 euro.



un modul de 128 MB, pentru a atinge limita de 192 MB, sau un modul de 256MB, pentru a ajunge la 320 MB.

Montarea decurge fără probleme: trebuie doar să găsiți soclul modulelor de memorie, apoi să deschideți capacul locașului acestora. Introduceți modulul într-o parte în soclu și apăsați-l uniform în jos până ce se prinde în ambele părți cu clemele de închidere.

Surse de eroare: Una din potențialele probleme ar putea fi dimensiunea fizică a modulelor. Mai ales în cazul modelelor SDRAM s-au utilizat de-a lungul timpului diferite dimensiuni ale modulelor. Din acest motiv, uneori este necesar un modul de memorie deosebit de îngust. Se poate întâmpla și să primiți un mesaj de eroare de genul „Memory Size Mismatch. Please correct RAM size in BIOS (press F2)”. În acest caz, trebuie să confirmați în BIOS valoarea mai mare și salvați apoi noua configurație.

După ce ați montat la loc capacul, calculatorul ar trebui să recunoască automat memoria suplimentară. Însă, la fel ca și în cazul calculatoarelor de tip desktop, pot apărea incompatibilități cu modulele de memorie existente. Uneori nu ajută decât înlocuirea tuturor modulelor de memorie. Este recomandată probarea modulelor direct la comerciant și chiar și pornirea Windows-ului – fiindcă indicarea corectă a dimensiunii memoriei în BIOS nu înseamnă nici pe departe că noul modul de memorie funcționează stabil.

Instalarea unui harddisk nou

În principiu, nici instalarea unui harddisk mai mare nu ridică probleme. Acest lucru se rezumă adesea doar la ceva mai multă



DEFECT DE FRUMUȘETE: Dacă masca nu se potrivește perfect, puteți corecta eroarea cu o pilă și un pic de vopsea pentru aeromodele.

muncă.

În jurul harddisk-ului tipic de notebook, producătorii au construit de regulă soluții proprii de cadru și/sau adaptoare. Lăsând acest lucru deoparte, toate unitățile sunt identice din punct de vedere constructiv: în prezent există harddisk-uri de 80 GB în format de 2,5 inci, unele mai mari fiind probabil, deja în pregătire.

Înălțimea este standardizată la 9,5 mm. Dacă în calculatorul dumneavoastră găsiți un harddisk cu înălțimea de 12,5 mm, schimbarea acestuia nu rentează.

În cazul aparatelor mai vechi, demontarea harddisk-ului este mai dificilă din motive tehnice. Limita de 8,4 GB conduce la probleme în cazul aparatelor care nu suportă funcția Extended INT 13h (o funcție specifică de accesare a harddisk-urilor mai mari de 8,4 GB). Un update de BIOS este în orice caz recomandat, pentru a nu întâmpina probleme și la depășirea limitei de 16 sau 32 GB a capacității de stocare.

Dacă nici acest lucru nu ajută, aveți posibilitatea să porniți Windows XP de pe o partiție mai mică de 8 GB și apoi, sub XP, să

utilizați restul capacității de stocare cu ajutorul partițiilor suplimentare.

Testarea la comerciant: Și în cazul harddisk-urilor de notebook se recomandă drumul cu acesta până la comerciant, din cauza multitudinii de probleme tehnice ce pot apărea. Dacă BIOS-ul actualizat recunoaște corect harddisk-ul, puteți să vă întoarceți acasă și să instalați fără griji noul sistem de operare.

Nici o problemă cu jumperii: Cine dorește să facă actualizarea singur, va efectua următorii pași: mai întâi trebuie să „eliberati” harddisk-ul vechi de cadru și de adaptor. Folosind aceste piese, montați noul harddisk în poziția corectă. În acest moment, BIOS-ul ar trebui să recunoască corect drive-ul nou și să îl afișeze. Probleme master/slave apar foarte rar în cazul notebook-urilor, deoarece aceste aparate funcționează de obicei cu un singur harddisk, configurat de regulă Primary Master pe primul canal.

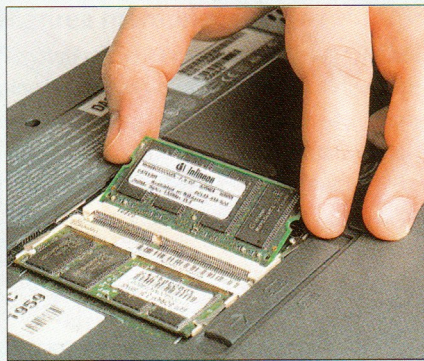
Deoarece noul harddisk nu este încă formatat, calculatorul nu poate porni de pe acesta. Pasul următor este pornirea de pe o dischetă de sistem sau cu ajutorul unui CD boot-abil.

Pornirea direct de pe CD: Deoarece în acest workshop produsul final se dorește a fi un notebook cu sistemul de operare Windows XP, se recomandă instalarea imediată a acestuia și preluarea ulterioară a datelor personale. Introduceți CD-ul de instalare Windows XP în unitatea optică, selectați în BIOS secvența de pornire începând cu „CDROM” (la unele BIOS-uri secvența se numește altfel, însă are același sens) și porniți instalarea. Vă recomandăm să formați direct în sistem NTFS și să configurați minim două partiții.

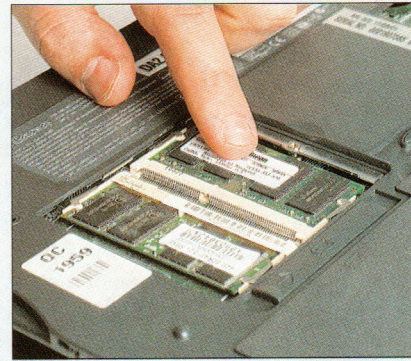
PAS CU PAS: EXTINDEREA MEMORIEI NOTEBOOK-ULUI



1 Deschiderea capacului de protecție pentru memorie: Capacul se află în partea de jos a carcasei laptopului.



2 Introducerea modulului nou: La montare vă veți orienta după mica teșitură de pe partea cu contactele.

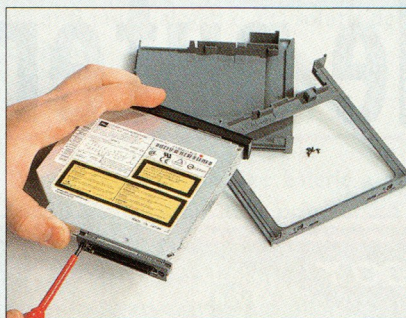


3 Fixarea: Acum apăsați modulul cu grijă în jos până când acesta este introdus exact.

PAS CU PAS: MONTAREA NOII UNITĂȚI COMBO



1 Demontarea vechiului CD-ROM: Unitățile optice se prezintă de regulă sub forma unui modul și pot fi extrase foarte ușor.



2 Probarea: Înainte de montare, verificați potrivirea noii unități cu masca veche.

Echiparea cu o unitate optică mai nouă

Uneori, unitățile optice vechi se pot înlocui cu inscriptoare CD sau DVD (ultima în versiune combo, pentru citirea DVD-urilor și inscripționarea CD-urilor). Acest lucru nu este valabil pentru notebook-urile fără unitate optică, pentru acestea existând însă soluții externe.

Din fericire, și pentru unitățile CD și DVD s-a impus deja un standard de formă, denumirea consacrată a acestuia fiind Slim. Grație acestui standard, unitățile optice din notebook-uri se pot interschimba cu ușurință – dacă nu ar exista problema cu măștile diferite: în partea frontală nu există nimic unitar, iar de aceea fiecare înlocuire poate conduce cel puțin la probleme estetice.

Pentru producătorii de calculatoare portabile acesta este un bun prilej de a solicita prețuri exorbitante în schimbul unităților pentru aparate mai vechi. Suplimentar, nu doar culoarea poate cauza probleme, ci

și nepotrivirea mecanică a măștii – uneori este nevoie de o pilă pentru a ajusta forma acesteia.

Problema Cable Select: Pe lângă neajunsurile pur mecanice, mai există încă un inconvenient de ordin tehnic: unitățile slimline nu au jumperi pentru atributele IDE, deoarece setarea master/slave este implementată în firmware.

Unitățile moderne sunt setate pe universalul Cable Select. Se poate întâmpla ca și un notebook mai nou să nu se descurce cu această setare (nici chiar după o actualizare a BIOS-ului) și să nu mai poarte deloc sau să nu găsească noua unitate. În acest caz, unitatea trebuie setată manual pe Master sau Slave, după cum a fost selectată vechi unitate optică.

Dacă ați achiziționat însă o unitate care nu funcționează, ajuta de regulă montarea acesteia într-un alt notebook (compatibil Cable Select) și actualizarea firmware-ului cu ajutorul acestuia. Există și adaptoare speciale cu care puteți conecta unitatea

slimline la calculatorul dumneavoastră desktop și puteți efectua actualizarea de pe acesta.

Montarea unității decurge aproape la fel ca și în cazul schimbării harddisk-ului. Demontați unitatea CD-ROM veche, precum și toate cadrele și suportii proprietari, după care le montați pe unitatea nouă (reintroduceți ulterior ansamblul în notebook). Ultimul aspect este cel mai interesant, deoarece atunci vedeți dacă noua mască se potrivește realmente.

Din acest motiv ar trebui să încercați de la bun început să găsiți o unitate de la același producător ca și originalul. Acest lucru nu garantează o compatibilitate a măștii, dar mărește șansele considerabil.

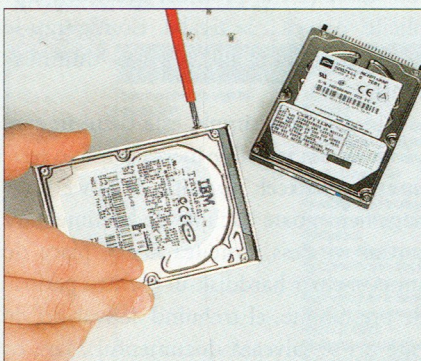
Executarea îmbunătățirilor externe

Două interfețe pot ajuta la actualizarea externă a unui laptop, fără a fi necesară demontarea acestuia. Unul sau două sloturi PCMCIA (noua denumire – PC CARD) sunt disponibile și pe unitățile mai vechi. Pentru această interfață există nenumărate echipamente hardware, de exemplu adaptoare Firewire sau SCSI, plăci de rețea, modemuri și plăci ISDN. Și mai multe posibilități sunt oferite de porturile USB, prezente în mod standard de la clasa Pentium III în sus. Dacă acestea lipsesc, pot fi adăugate porturi USB 2.0 de asemenea printr-un PC Card. Interfața USB permite utilizarea multor echipamente externe, de exemplu writere DVD/CD, harddisk-uri externe, cititoare de carduri de memorie, webcam-uri, plăci de sunet, receptoare TV și multe altele.

ÎNLOCUIREA HARDDISK-ULUI NOTEBOOK-ULUI



1 Demontarea harddisk-ului: După deschiderea capacului, harddisk-ul poate fi scos fără probleme.



2 Schimbarea cadrului: Demontați cadrul și adaptorul de pe vechiul HDD și montați-le pe cel nou.



3 Montarea HDD-ului nou: Acum montați cu grijă noul harddisk, inclusiv vechiul cadru, în locul potrivit.

OPTIMIZARE

Un plus de putere pentru laptop

Vă arătăm ce trebuie să faceți pentru a stoarce și ultima picătură de energie din bateria sistemului dumneavoastră mobil.

Oricât de mare ar fi capacitatea bateriei unui sistem mobil, în cele din urmă și ea se golește și trebuie reîncărcată. Și de cele mai multe ori, această situație apare atunci când avem cea mai mare nevoie de el și bineînțeles că nu dispunem de o altă sursă de alimentare. Ce este de făcut atunci?

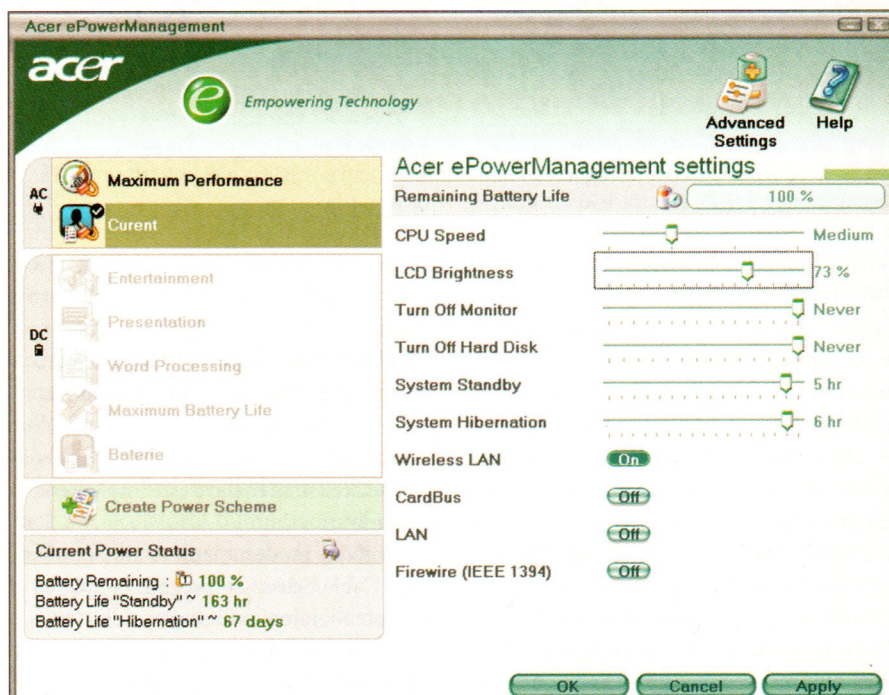
Cea mai evidentă soluție ar fi să „cărăm” cu noi o sursă suplimentară de energie, fapt destul de costisitor. Asta ca să nu mai punem la socoteală și plusul de greutate implicat de transportul în geanta sistemului mobil a încă unei baterii. Cine a fost nevoit să circule frecvent cu un laptop după el știe cu siguranță că orice greutate în plus contează, și chiar destul de mult am putea spune.

Ar mai fi însă o modalitate de a prelungi puțin timpul în care sistemul funcționează pe baterie, și anume prin optimizarea consumului de energie. Dar această soluție funcționează doar în anumite situații, când există marje de putere de calcul ce pot fi reduse.

Unde se poate

Să explicăm. În peste 80% din cazuri, un PC (fie el desktop sau mobil) nu este folosit la întreaga sa capacitate. Urmarea evidentă este că resursele sale stau neocupate, dar consumă energie.

Dacă pe un desktop acest lucru nu are nici o importanță (sursa de curent fiind continuă), pe un sistem mobil înseamnă foarte mult. Așa se face că marile companii producătoare de sisteme mobile (IBM, Toshiba, HP, Acer, Dell) s-au gândit să



ADAPTABIL: Modulul de Power Management al laptopurilor Acer permite setarea manuală a parametrilor de lucru pentru procesor și display.

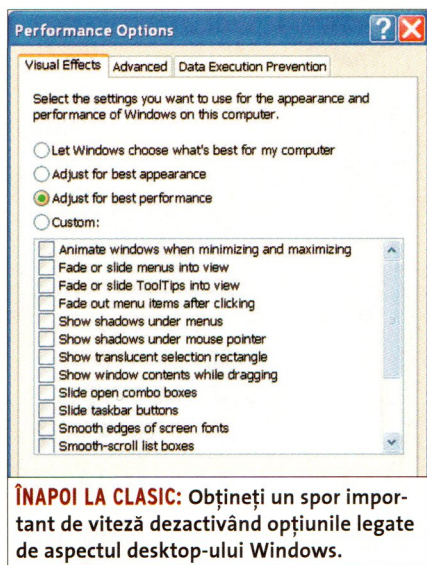
implementeze funcții speciale cu ajutorul cărora să reducă și consumul de energie atunci când este cazul. Adică, prin intermediul unui modul software dedicat de power management (altul decât cel implicat pus la dispoziție de Windows), diversele componente nefolosite la momentul respectiv sunt decuplate de la sursa de curent. De cele mai multe ori, soluțiile de power management pot fi configurate să folosească și alte profiluri decât cele implicite. Așa că... la treabă. Configurați-le în concordanță cu nevoile dumneavoastră.

Un exemplu simplu este cazul în care pe un sistem mobil se lucrează într-o sesiune de tip Excel. Aplicația de power management poate decupla de la alimentare cardul wireless, unitatea DVD, placa de sunet și chiar harddisk-ul (pentru perioade prestabilite, el trebuind activat ori de câte ori se salvează documentul), fără ca lucrul să fie afectat. Urmarea firească este tocmai situația despre care vorbeam anterior, și anume că se reușește economisirea energiei. Și asta nu este tot. Unul dintre

cei mai mari consumatori din cadrul unui sistem mobil este subsistemul grafic, fapt pentru care unele modele de notebook-uri au implementate în BIOS funcții automate de reducere a contrastului și a luminozității atunci când funcționează pe baterie. Și de aici se obține un plus de energie.

Nu în ultimul rând, frecvența de funcționare a procesorului (un alt mare consumator de energie) poate fi redusă în conformitate cu nevoile de procesare. Soluția este extrem de eficientă în majoritatea cazurilor, pentru că sunt destul de puțini cei care chiar au nevoie de o putere mare de calcul atunci când lucrează „pe baterie”.

Din păcate, aceste facilități pot fi întâlnite doar la modelele produse de companiile mari, iar plusul de energie câștigat este semnificativ, reușind de multe ori să ofere o durată de funcționare dublă față de situația în care aceste măsuri nu sunt luate. Celelalte sisteme nu au o astfel de modalitate de economisire a energiei. Chiar și așa, putem face și pentru ele ceva.



Profiluri specifice

În combinație cu prima soluție, mai pot fi aplicate și alte trucuri pentru a prelungi durata de funcționare. Vă sfătuim ca atunci când ați creat conturile pentru utilizatorii de pe sistemul dumneavoastră, să adăugați și unul pe care să îl folosiți când sunteți „mobil”. Și pentru acest utilizator să creați un profil specific, descărcat de aplicațiile ce consumă resurse inutil. Să vedem ce se poate face în această situație, presupunând că rulați un Windows XP SP2.

Primul și cel mai evident lucru este să renunțați la aspectul pompos al Windows-ului și să folosiți interfața clasică (*My Computer-Properties-Advanced-Performance-Visual Effects-Adjust for best performance*). Apoi, renunțați la toate serviciile pe care nu le folosiți în situația dată (de exemplu: automatic updates, computer browser, error reporting, poate chiar cel de fax, help and support, indexing, remote access, remote help, remote registry, system restore, task scheduler, themes, telnet etc.).

Ați putea chiar să reanalizați necesarul de programe și să le închideți pe cele de care nu aveți neapărată nevoie. Totuși, nu depuneți prea mult zel și nu renunțați chiar la toate, pentru că s-ar putea să vă pară rău. Două aplicații la care nu trebuie să renunțați sub nici o formă atunci când folosiți un sistem mobil sunt firewall-ul și aplicația antivirus. Pe perioade scurte, atunci când de exemplu nu sunteți conectat la rețea (Ethernet sau wireless) și porturile respective sunt închise, puteți dezactiva antivirusul, dar numai dacă pre-

zența lui vă ocupă resurse importante. Iar dacă acest lucru se întâmplă des, poate că nu ar fi rău să alegeți o altă soluție de securitate.

Ce rulăm?

Durata de funcționare pe baterie a unui laptop este determinată în primul rând de tipul de activitate la care sistemul mobil este folosit în momentul respectiv. Nu trebuie să vă așteptați sub nici o formă ca un laptop pentru care producătorii au specificat o durată de funcționare pe baterie, să zicem de maxim trei ore, să funcționeze toată această durată dacă jucați pe el un joc 3D sau vizionați filme de pe DVD. Probabil în această situație sunteți norocoși dacă îl veți avea funcțional două ore.

Pe de altă parte, dacă îl folosiți să editați un text, să citiți o carte în format electronic, să realizați un raport sau o prezentare sau să navigați prin Internet, vă puteți aștepta ca laptopul dumneavoastră să funcționeze toate cele trei ore, evident cu modulul software de power management activat.

În mod uzual, durata de funcționare înscrisă în specificațiile oferite de producători este una calculată pe un regim de lucru „normal”. Și ea se poate obține doar după ce bateria a fost formatată corect (după trei-patru serii de încărcări de 12 ore și descărcări complete) și are un regim optim de încărcare-descărcare. Ca la orice alt aparat ce funcționează cu baterie reîncărabilă, chiar și la cele care folosesc baterii Litiu-Ion, durata de funcționare depinde foarte mult de grija pe care i-o acordați. Vă recomandăm ca ori de câte ori este posibil să descărcați cât mai mult bateria înainte de a o reîncărca. Și când o fa-

ceți, reîncărcați-o de fiecare dată complet.

drivere

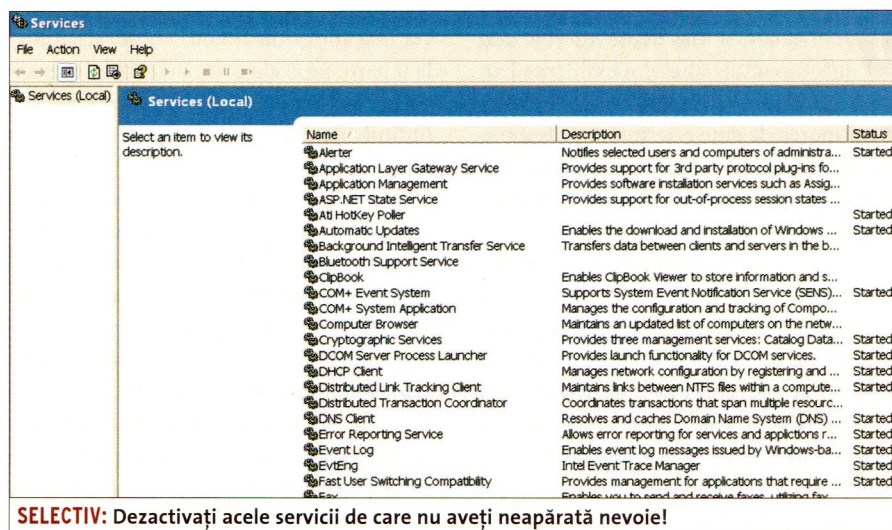
Problema driverelor este una delicată atunci când vine vorba despre un laptop. În cazul celor de firmă, singurele drivere pe care le veți putea instala sunt cele oferite de producător, personalizate pentru componentele din sistem, lucru pe care vi-l și recomandăm. Încercați să folosiți altele doar în cazul în care aveți probleme cu cele oficiale.

Verificați periodic site-ul producătorului modelului dumneavoastră de laptop și citiți cu atenție informațiile oferite. Uneori pot apărea noi versiuni de BIOS sau drivere ce vin să remedieze diverse bug-uri sau să aducă opțiuni noi. În rest, este puțin probabil să aveți nevoie de versiuni noi de drivere.

Situația este cu totul alta atunci când discutăm de sisteme laptop de tip barebone. În acest caz, este chiar indicat să instalați ori de câte ori este posibil cele mai recente drivere pe care le găsiți pentru componentele din sistem.

La final

„Îl ai așa cum îl crești”, spune o zicală veche. Transpusă în situația de față, ea ar suna cam așa: „vrei un laptop performant și care să nu aibă probleme în funcționare, atunci ai grijă de el”. Acesta este și sfatul pe care vi-l dăm în încheierea acestui articol. Țineți tot timpul minte că un laptop este până la urmă o mașină care are nevoie de îngrijire periodică și care funcționează la parametri optimi doar dacă este folosit ținându-se cont de recomandările făcute de producători.





RUTE EXACTE

La drum cu GPS-ul

Dispozitivele mobile pot avea și o altă destinație – instrumente de navigare. Renunțați la hărțile convenționale și lăsați-vă pe mâna asistentului digital în călătoriile dumneavoastră.

De fiecare dată când suntem în pragul unei călătorii mai deosebite folosind autoturismul „din dotare”, pierdem foarte mult timp cu planificarea acesteia, cu adunarea de date referitoare la destinație, stabilirea rutelor optime, calculul necesarului de combustibil și locațiile pentru odihnă.

În mod tradițional, toate aceste informații pot fi strânse de la prieteni, citind cărțile de specialitate sau căutând pe Internet. Dar nu întotdeauna lucrurile stau așa cum ne-am aștepta. Ce ne facem când dintr-un motiv sau altul drumul pe care ni l-am însemnat este deviat din cauza unor lucrări de întreținere? Probabil pierdem cam mult timp căutând o rută al-

ternativă, lucru destul de neplăcut pentru cei mai mulți dintre noi (bine, lăsându-i la o parte pe aceia cărora o astfel de situație le convine de minune, pentru că aptitudinile de explorator li se potrivesc ca o mănășă).

Din fericire, tehnica de calcul a evoluat extrem de mult în ultimii ani, sistemele de navigare asistată de calculator luând un avânt considerabil și fiind extrem de utile pentru toate categoriile de șoferi.

Cu o combinație de calculator (PDA sau sistem integrat de navigare), un receptor GPS și o aplicație dedicată, o călătorie își schimbă radical valențele, șoferul și asistentul său fiind scutiți de stresul navigării în necunoscut.

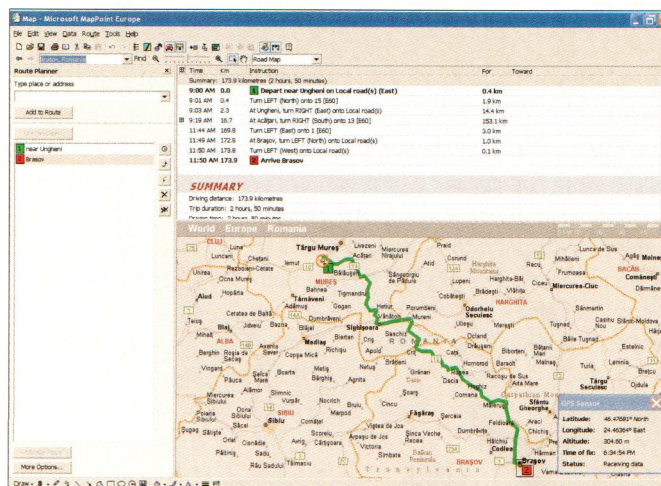
Premise

Poate că ați auzit deja din foarte multe locuri de expresiile GPS, receptor GPS, programe de navigare, rută optimă și v-ați pus des întrebări de genul „ce sunt acestea?”, „la ce îmi folosesc?”, „sunt ele disponibile în România?”. Ei bine, prin acest articol vom încerca să vă dăm un răspuns cât mai exact, folosind ca exemplu călătoria cu autoturismul pe care redactorii CHIP au făcut-o la expoziția CeBIT de la Hanovra din luna martie a acestui an.

Și noi am utilizat de multe ori atât hărți convenționale, cât mai ales experiența celor care au mai călătorit pentru a ne planifica rutele. Din păcate, de multe ori am fost puși în situația să căutăm posibilități de



LA DRUM: Pregătiți de experiment atât din punct de vedere hardware, cât și în ceea ce privește programele necesare.



DATE INSUFICIENTE: Sistemul de navigare funcționează și în România, dar cu o precizie mai mică.

revenire la traseu din cauza neatenției șoferului, soldată cu ratarea schimbării direcției la momentul oportun. De această dată lucrurile au mers ca unse, asistentul nostru digital făcând o excelentă treabă și ducându-ne la destinație fără nici cea mai mică abatere.

Puțină teorie

GPS este prescurtarea de la Global Positioning System, adică Sistemul Global de Poziționare. Probabil știți deja că acest sistem s-a născut dintr-o inițiativă globală și este format dintr-un număr mare (peste douăzeci) de sateliți geostaționari ce „monitorizează” continuu suprafața Pământului. Cu ajutorul lor, un dispozitiv capabil să se conecteze la ei, numit colocvial și GPS, este capabil să obțină date legate de poziționarea sa, precum latitudine și longitudine. Modalitatea efectivă prin care se realizează acest lucru nu este deloc una nouă, sistemul de triangulare (folosit deja de prin anul 1940 în radiolocație) făcând o treabă excelentă de multă vreme.

Pe înțelesul tuturor, un dispozitiv GPS funcționează destul de simplu. Imediat ce este alimentat, el încearcă să se conecteze la cel puțin trei din sateliții aparținând rețelei globale de poziționare. Dacă reușește acest lucru, atunci va putea să determine cu un grad de exactitate destul de mare poziția sa pe suprafața Pământului. În momentul în care a realizat acest lucru, el va furniza datele obținute către un dispozitiv de analiză și poziționare. În cele mai multe cazuri, un receptor GPS va furniza datele referitoare la poziționare în format NMEA pe portul serial (COM) al unui PC (în cazul de față laptop), care le va interpreta cu ajutorul altor

programe despre care vom discuta puțin mai încolo.

Anul acesta am avut ocazia să descoperim că piața sistemelor de poziționare a prins un având important, lucru îmbucurător. La expoziția de la Hanovra am văzut expuse o sumedenie de receptoare GPS, atât ca unități stand alone (ce aveau încorporate și un ecran, precum și o aplicație de poziționare), cât și cele auxiliare, ce puteau fi legate la orice dispozitiv capabil să prelucreze informații în format NMEA. Prin urmare, se pare că piața de specialitate crește și ne putem aștepta la reduceri importante de preț pentru perioada următoare.

Am spus mai înainte că dacă un receptor GPS reușește să se conecteze la cel puțin trei sateliți, va putea să furnizeze date destul de exacte referitoare la poziția sa. Trebuie să știți că, cu cât numărul de sateliți cu care receptorul poate „vorbi” este mai mare, cu atât crește și exactitatea poziționării, ea putând varia de la câteva sute de metri până la sub un metru. Și ar mai fi ceva, în momentul în care receptorul „discută” cu mai mult de trei sateliți, el poate oferi informații și despre o a treia coordonată, și anume altitudinea (sau elevation în engleză), informație deloc de neglijat.

Interpretarea datelor

În afara cazurilor în care folosim un receptor GPS stand alone ce are încorporate atât programul de interpretare a informațiilor, cât și o modalitate de a anunța poziția (vizuală și/sau sonoră), este necesar să căutăm și să utilizăm un software separat. De cele mai multe ori, receptoarele GPS (cum este cazul celor GARMIN) vin într-un pachet complet, având și software specializat și ac-

tualizat. Pentru celelalte situații, oferta de aplicații este bogată, programe și hărți putând fi preluate de la companii mari precum TomTom, Microsoft sau Route66, ca să vă dăm numai câteva nume.

Ați observat că deja am adus în discuție încă un element – hărțile. Pentru articolul nostru, acest element a avut o importanță deosebită pentru că fără hărți actualizate ale zonelor străbătute, un receptor GPS nu este de prea mare ajutor.

Hărțile folosite de programele specializate ce utilizează receptoare GPS pentru localizare pot fi de două feluri, în funcție de destinația lor. Prima și cea mai întâlnită categorie este cea a programelor de navigare și creare a rutelor ce folosesc hărți vectoriale ce au evidențiat atât drumurile (autostrăzi, drumuri internaționale, locale, de țară, forestiere etc.), cât și puncte de maxim interes turistic (muzee, case memoriale, puncte de odihnă etc.) sau de altă natură (zone comerciale, stații de benzină, spitale etc.). De obicei, acestea sunt programe comerciale. Cea de-a doua categorie de programe este aceea în care se folosesc imagini ale Pământului preluate de la un satelit, căror li se cunosc anumite coordonate și care doar suprapun un punct (ce corespunde coordonatelor primite de la receptorul GPS) pe o astfel de imagine, nefiind capabile să interpreteze rezultatul în alt fel. Acestea sunt de obicei gratuite.

Un minim necesar

Acum că am vorbit despre câteva dintre aspectele implicate de folosirea unui receptor GPS, să vedem cum poate fi el utilizat în cadrul unei călătorii. Am spus mai înainte că doar cu un receptor GPS nu avem ce fa-

ce. El trebuie să fie ori un sistem stand alone de navigație, ori să fie conectat la un PC (sau PDA), care să dispună de o aplicație software capabilă să interpreteze datele.

Pentru a testa funcționalitatea unei astfel de soluții, am apelat la un sistem de navigare format dintr-un dispozitiv portabil (un laptop Acer TravelMate 8004LMI), ce ne-a oferit o autonomie de aproximativ patru ore, două receptoare GPS și mai multe aplicații software de tip route planner.

Receptoarele GPS au fost un Micronet SP3150 conectabil pe portul USB, furnizat de firma Elsaco, și un Garmin GPS18 PC, conectabil pe portul serial, trimis spre testare de reprezentanța în România a cunoscutei companii Garmin (www.rqa.ro), locuri de unde pot fi și achiziționate. Amândouă au fost utilizate în corespondență cu soluțiile Microsoft Autoroute Europe 2003, Mappoint Europe 2003 și Route Europe Professional 2003. Cum receptorul Garmin a venit și cu o soluție proprie de navigare (nRoute și MapSource), el a fost folosit preponderent pe aceasta.

Suplimentar, am apelat și la un adaptor universal de curent pentru mașină, ce ne-a ținut laptop-ul funcțional pe toată perioada deplasării. Dacă la început nu am fost prea convinși de funcționalitatea acestui adaptor, pe parcursul deplasării el s-a dovedit a avea o valoare inestimabilă și îl recomandăm cu plăcere tuturor celor care călătoresc mult cu mașina.

Ceea ce am putut observa încă de la început a fost faptul că ambele receptoare necesită setări inițiale pentru a funcționa corect. Aceasta înseamnă că, înainte de a porni cu ele la drum, trebuie să petreceți ceva timp și să setați parametrii funcționali, în special pentru dispozitivul Garmin. Urmând indicațiile de pe CD-ul de instalare și pe cele de pe site, nu veți avea nici o problemă în a-l face funcțional. Totuși, trebuie să vă atragem atenția asupra faptului că nici unul dintre ele nu a funcționat în incinta clădirilor, neputând să se conecteze la sateliți din cauza ecranării semnalului. Dar imediat ce le-am pornit din interiorul mașinii, au funcționat ireproșabil.

Tot despre receptorul Garmin trebuie să spunem că, deoarece acesta se conectează pe portul serial, el trebuie să aibă o sursă de alimentare, fiind prevăzut cu un adaptor pentru încărcătorul de brichetă de la mașină, lucru ce duce la imposibilitatea conectării unui al doilea adaptor, respectiv cel pentru laptop. Vă spuneam ceva mai

înainte că un receptor GPS va furniza datele aplicațiilor specializate folosind o conexiune serială de tip COM. Deși conexiunea fizică s-a realizat cu ajutorul unui adaptor serial-USB, driverul pentru Windows a emulat această conexiune ca una COM, în cazul de față COM4 și COM5.

Precizări

Poate ați observat că aplicațiile folosite de noi au fost versiuni destul de vechi ale unor programe foarte cunoscute din acest domeniu. Ceea ce trebuie să menționăm este faptul că atât Microsoft Autoroute (sau Mappoint), cât și Route66 sunt aplicații pentru planificarea rutelor și le-am ales fiindcă doar ele conțineau informații, chiar dacă nu foarte exacte, despre Europa de Est (Ungaria, România). Au de asemenea incluse și câteva funcții de poziționare și asistență, dar nu se ridică la funcționalitatea oferită de aplicația de la Garmin. Și vă vom spune și de ce.

Un program de tip route planner nu face altceva decât să calculeze apriori o rută optimă (conform unor criterii stabilite de utilizator, care pot însemna cea mai rapidă rută sau cea mai scurtă, cu diverse limitări pe tronsoane). Un program ce asistă șoferul în timpul condusului se deosebește fundamental de unul de tip route planner prin faptul că este capabil nu numai să ofere informații în timp real legate de poziționarea autoturismului pe drum, ci și prin faptul că poate calcula (tot în timp real) diverși parametri legați de viteza de deplasare, distanțele parcurse sau rămase, cea mai rapidă rută către un punct prestabilit etc. Mai mult, el poate să „vorbească” dând sfaturi legate de manevrele ce trebuie executate în următoarea perioadă (viraje, schimbări de direcție, eventuale obstacole etc.).

Acestea fiind spuse, să purcedem la drum. Traseul ales de noi și calculat în mod identic de programele folosite a pornit de la Brașov, cu puncte intermediare la Cluj, Oradea, Budapesta, Viena, Linz, Passau și s-a sfârșit la Hanovra. Acolo unde a fost posibil, am folosit drumurile cele mai rapide, respectiv autostrăzile.

La drum

Și am plecat. Cum nici unul dintre noi nu mai călătorise asistat de un dispozitiv GPS, eram foarte nerăbdători să vedem ce știe. Prima opțiune a fost tandemul GPS Micronet și Autoroute. Programul a fost capabil

EXCURSIE MAI SCURTĂ...

» Tandemul receptor

Deși dimensiunea rutei pare să fi fost planificată în funcție de mărimea sistemului de calcul (ce ne făceam dacă existau servere mobile...), testarea GPS-ului și a programelor aferente a avut loc și pe PDA. Pentru aceasta am utilizat PDA-ul Asus MyPAL A716, oferit de firma FITCO Computers (www.fitco.biz) din Brașov, și modulul GPS CF Que 1620, oferit de Garmin Romania (www.rqa.ro). Motivul alegerii PDA-ului Asus este unul special, acesta fiind dotat cu slot pentru carduri Compact Flash, în care trebuia instalat modulul GPS Garmin. Vorbeam la început despre mărimea sistemului și relația acesteia cu dimensiunea rutei. Aceasta deoarece, dacă notebook-ul Acer a beneficiat de o călătorie până la Hanovra, PDA-ul a avut parte de o rută mai scurtă, cu punctul terminus la Cluj-Napoca. Oricum, dacă aveți în vedere un traseu mai lung nu trebuie să pierdeți din vedere faptul că veți rămâne cu siguranță fără curent în acumulatorul PDA-ului, motiv pentru care ar fi de dorit să vă dotați cu un adaptor de mașină.

Ca și în cazul soluției receiver GPS-notebook, și în acest caz au fost necesare anumite operațiuni pregătitoare. Astfel, în primul rând a trebuit instalat un software adecvat. De data aceasta, am avut noroc cu software-ul livrat împreună cu modulul GPS, care practic nu a făcut necesară utilizarea unei alternative. Interfața programului Garmin Que, deși simplă, oferă suficiente informații, iar ghidarea prin voce este mult mai puțin stresantă decât cea a navigării cu notebook-ul.

Odată încheiată instalarea software-ului, am intrat în mașină pentru a trece la etapa a doua a configurării. După plasarea suportului special pe bordul mașinii și inserarea PDA-ului cu modulul GPS conectat în



CU APARAT MAI MIC

GPS - Personal Digital Assistant



GATA PENTRU CĂLĂTORIE: Combinația GPS-PDA la lucru, pe suportul special conceput.

acesta (am avut oarece stres din acest punct de vedere, pentru că ne era frică să nu cumva să ne oprească vreun membru al Poliției Române, din vreun sat de pe parcurs, și să vrea să ne confiște „aparatul antiradar”, dar din fericire nu s-a întâmplat nimic de acest gen) urmează conectarea la sateliții GPS și localizarea pe hartă. După terminarea cu succes și a acestei etape, am trecut la elaborarea rutei de urmat. A fost necesar să indicăm și anumite orașe de pe traseu, nu de alta dar software-ul ținea morțiș să ne ducă pe ruta Sighișoara, Mediaș, Târnăveni și nu prin Târgu-Mureș. Dar, odată specificate orașele de pe traseu, o voce feminină ne-a anunțat că mai avem 300 și ceva de kilometri până la punctul terminus al călătoriei. Am luat de bună informația (oricum nu putusem să convingem programul că știm o scurtătură) și am pornit la drum. Deși ne așteptam să spună din minut în minut că ne-am abătut de la traseu, trebuie să recunoaștem că am fost surprinși de acuratețea de care a dat dovadă tandemul PDA-GPS. O altă surpriză plăcută a fost în momentul în care, sesizând că s-a făcut înțineric (nu, modulul GPS nu are

senzor de lumină, ci programul a constatat acest lucru după ora comunicată de PDA), software-ul a trecut în modul de lucru nocturn, caracterizat de un fundal negru, diferit de cel galben cu care fusesem delectați până în acel moment.

Revenind la acuratețea programului, trebuie să recunoaștem că, în mod neașteptat, semnalizarea unei intersecții a avut o eroare de aproximativ 1-2 secunde. Și dacă avem în vedere drumurile și faptul că respectiva intersecție se găsea într-un oraș, vă dați seama că eroarea era absolut insignifiantă. Pe de altă parte, o altă surpriză ne-a fost rezervată la sosirea în Cluj-Napoca, programul refuzând să admită că am ajuns la destinație până nu am trecut pe lângă clădirea Catedralei.

Oricum, per ansamblu, impresia rămasă a fost excelentă și chiar dacă România „nu este încă pe hartă”, cel puțin nu pentru marii producători, există totuși soluții software bune. Iar, în momentul în care proiectul de digitalizare a României va fi finalizat, ne vom putea bucura de navigare și în orașe, pe lângă beneficiile unei mai mari acurateți a hărților existente.

"În viața mea de model am întâlnit și modele perfecte."



NOUA SERIE HP NX 8200

*Adina Dunărea
Miss Romania 2002*



Intel® Pentium® M Processor low-voltage
(730, 1.6 GHz, 2-MB L2 cache)
max: 770, 2.13 GHz, 2-MB L2 cache)
greutate 2.6 Kg
Ram: min 256 MB - max 2 GB
HDD: min - 40 GB (5400 rpm) max - 80 GB (5400 rpm)
Touchpad cu Scroll Zone
Baterie 8 cell Li-Ion, 4h 30"
(+ 4h cu HP travel battery 8 cell Li-Ion - optional)
DVD/CD-RW Multibay
HP Premier-Sound™ 16-bit sound, line out/cast și microfon jack
difuzoare stereo integrate
Firewire (1394a), HP Travel Battery connector
Modem 56k V.92 + LAN 10/100/1000 NIC integrat
Bluetooth® + Intel 802.11b/g mini-pci card
Display 15.4" 1200 x 800 (1920 x 1200) WXGA WVA TFT
Sistem de operare: Microsoft® Windows® XP Professional

Garantie 1-3 ani



microline
international

BUCUREȘTI
Bld. Corneliu Coposu, nr.3-5
Tel/Fax : 021-302.97.32
Tel : 021-302.97.20
Email : office@microline.ro
www.microline.ro

TULCEA
Str. Pacii, nr.4
Tel/Fax : 0240-516.369
Tel : 0240-516.370
Email : officetti@microline.ro

să ne poziționeze relativ bine pe hartă și să ne ofere informații destul de bune despre rută.

Observați că am folosit expresiile relativ și destul de bune atunci când călătoria era doar la început. Așa cum ne așteptam, din cauza lipsei unor informații actualizate legate de drumurile naționale din România, programele nu au putut să ne ofere informații exacte. Mai tot timpul eram în afara traseului, dar lucru demn de reținut, în mare traseul nostru urmărea îndeaproape caracteristicile drumului calculat de program. Această stare de fapt s-a menținut pe toată perioada călătoriei prin România, indiferent de receptorul GPS sau de aplicație.

Tot din păcate, nici aplicația de la Garmin nu a putut fi folosită pe teritoriul României, și tot din cauza lipsei informațiilor actualizate. Conform declarațiilor reprezentanților Garmin în România, se duce o muncă susținută pentru crearea unor hărți exacte, dar procesul este unul de durată, așa că mai avem puțin de așteptat.

Am sperat ca odată cu ieșirea din România și intrarea pe teritoriul Ungariei, lucrurile să stea mai bine. Și într-adevăr, ele s-au îmbunătățit. Adică am putut folosi aplicația Garmin, ce ne-a întâmpinat cu informații detaliate despre poziționare, viteză de deplasare, numărul de sateliți folosiți, dar tot nu a fost capabilă să ne localizeze „pe șosea”. La fel ca și în România, pe aproape toată deplasarea prin Ungaria am fost localizați de program pe lângă drum (la un moment dat, ajunseserăm să fim terorizați de sugestiile programului, ce ne indicau consecvent ca „în următorii X km să schimbăm direcția pentru a reveni pe șosea”, evident noi circulând fără probleme pe autostradă).

Până aici am putut trage două concluzii. Prima este aceea că sistemul de navigare funcționează, însă nu așa cum ne-am dori. Și a doua, aceea că datele furnizate pot fi de ajutor dacă sunt interpretate de către o persoană care se pricepe.

Și chiar atunci când eram pe punctul de a renunța la serviciile oferite de sistemul de navigare, am trecut granița în Austria. La doar zece kilometri după ce am depășit punctul de frontieră de la Nickelsdorf, am avut parte de o surpriză extrem de plăcută. Efectiv „am apărut pe hartă”, dacă ne permiteți exprimarea. Oricare program l-am fi folosit, eram pe drumul cel bun fără nici cea mai mică abatere, informațiile furnizate (viteză de deplasare, km parcurși sau rămași) fiind exacte.



DOTAREA HARDWARE: Modulul GPS de la Garmin.

De aici înainte, călătoria a început să aibă alte valențe. Tot timpul am încercat să găsim erori în poziționare sau în informațiile raportate, dar zadarnic. Mai mult, din cauza unor lucrări ce se desfășurau pe autostradă în Viena, am fost nevoiți să deviem puțin de la traseu pe niște străzi laterale. Cu ajutorul sistemului de navigare însă, am putut reveni pe traseu în mai puțin de cinci minute, folosind programul Garmin nRoute, operație ce ne-ar fi luat probabil minute bune dacă utilizam o hartă convențională.

Informații utile

Și aceasta nu este tot. La un moment dat, după ce ieșisem din Austria, am observat că traficul se îngreunează. Cum eram în preajma unei benzinării, ne-am decis să pornim conexiunea wireless a laptop-ului și să „scanăm” zona. Am avut noroc și respectiva benzinărie avea un Hot Spot cu acces liber. Imediat ce am primit o adresă IP, DNS și gateway, am putut activa funcția de informare în timp real a programului Autoroute, ce ne-a avertizat că în următorii kilometri drumul este blocat și că ar fi bine să găsim o rută ocolitoare.

Și ar mai fi ceva... Tot pe autostradă și tot în Austria am sesizat că benzina este pe terminate și că trebuie să găsim cât mai repede o benzinărie. Atât programul Autoroute, cât și Route66 au funcții de căutare a unor informații de interes general într-o zonă de „X” kilometri din jurul punctului în care se află receptorul. Cu ajutorul acestora am găsit ușor o benzinărie și drumul cel mai scurt către ea.

Merită sau nu?

Călătoria zugrăvită în acest articol a fost una normală, cu evenimente ce apar în aproape orice călătorie mai lungă. Ea a în-



DOTAREA HARDWARE: Receptorul GPS pe USB de la Micronet.

ceput mai puțin favorabil, terminându-se excelent. Programul Autoroute ne-a condus până la destinație știind chiar că nu trebuie să o luăm pe anumite străzi din Hainovra, ele fiind cu sens unic.

Ceea ce este foarte important de reținut este că sistemul GPS ne-a ajutat extrem de mult, din păcate doar după ce am ieșit din Europa de Est. Asta nu ne face decât să ne dorim cât mai repede hărți actualizate și pentru România sau Ungaria, dar nu fac soluția de navigare mai puțin eficientă. Nu luăm aici în discuție calitatea drumurilor sau lipsa infrastructurii de drumuri. Vorbim doar despre implicarea unor dispozitive moderne (receptor GPS, laptop, software specializat) în facilitarea deplasărilor și optimizarea lor.

Plecând de la premisa că dispunem deja de un laptop, cu o investiție de sub o sută de euro se poate achiziționa un receptor GPS, ce se poate conecta oricând și de oriunde la rețeaua globală de poziționare și obține informații legate de locația sa. Ele pot fi folosite nu numai la navigare, ci și la crearea unor hărți proprii sau diverse alte proiecte ce necesită coordonate exacte legate de poziționare. Dar, așa cum am mai amintit, acest receptor este inefficient pentru navigarea asistată de un sistem de calcul fără un suport software adecvat. Iar aici avem de ales între o soluție dedicată (gen Garmin), ce necesită update-uri periodice (contra unui abonament) pentru a fi la zi cu informațiile despre rute, și una generică (achiziționată o singură dată).

Oricare ar fi opțiunea, ea începe să fie atractivă și pentru noi, mai ales în cazul unor deplasări în afara țării. Probabil că va mai trece destul timp până când și în România se va putea vorbi de un sistem modern de navigare și planificare a rutelor cu hărți exacte și actualizate. Dar, la un nivel minimal, el există și cu puțină bunăvoință poate fi de mare ajutor.

În 4 mm veți găsi:

- 130.000 de semne
- peste 100 imagini
- drive teste
- supercar
- mondocar
- evenimente
- avampremieră
- tuning
- cover story
- utilitare
- retro mobil
- autospionaj
- high tech
- moto
- interviuri
- sporturi cu motor
- piața auto
- 84 de pagini cu numai 35.000 lei

89

AUTOSHOW • 23 Octombrie 2003 • Material exclusiv cu Dacia X90

Toate într-un singur nume

4 mm

AUTOSHOW



Fii Mobil! Fii Rapid! Fii Independent!

Încorporând componente de înaltă calitate, folosite și de marii producători, notebook-urile Navigator îți vor depăși cu siguranță așteptările. Poți acum să beneficiezi de toate avantajele oferite de dotarea superioară, portabilitatea ridicată și posibilitățile deosebite de actualizare a configurației.

La cerere, notebook-urile pot fi achiziționate cu sistem de operare Windows XP.



Navigator Primo

Procesor	Intel Celeron 2,4 GHz
Memorie	256 MB DDR266
Hard disk	20GB
Afișaj	15" TFT
Unit. opt.	DVD-ROM/CD-RW

25.999.000 lei / 666.000 lei/lună
2.599 lei noi / 66.6 lei noi/lună

Navigator Plus

Procesor	Intel Celeron 2,8 GHz
Memorie	256 MB DDR266
Hard disk	20GB
Afișaj	15" TFT
Unit. opt.	DVD-ROM/CD-RW

27.999.000 lei / 717.000 lei/lună
2.799 lei noi / 71.7 lei noi/lună

Navigator xTravel

Procesor	Intel Pentium 4 3.06 GHz
Memorie	256 MB DDR266
Hard disk	40GB
Afișaj	15" TFT
Unit. opt.	DVD-ROM/CD-RW

29.999.000 lei / 768.000 lei/lună
2.999 lei noi / 76.8 lei noi/lună

Navigator TravelMax

Procesor	Intel Pentium M 1.5 GHz
Memorie	256 MB DDR266
Hard disk	40GB
Afișaj	15" TFT
Unit. opt.	DVD-ROM/CD-RW
Rețea	Intel Pro Wireless

41.999.000 lei / 1.076.000 lei/lună
4.199 lei noi / 107 lei noi/lună

Navigator Predator

Procesor	Intel Pentium M 1.7 GHz
Memorie	512 MB DDR266
Hard disk	60GB
Afișaj	15.4" Wide
Unit. opt.	DVD±RW
Rețea	Intel Pro Wireless
Software	Windows XP Home Pinnacle Studio 9SE

55.999.000 lei / 1.434.000 lei/lună
5.599 lei noi / 143 lei noi/lună